

Naar de BZV.....en dan?

Hoe staat het met de verantwoordelijkheid als leerlingen naar rebound gaan?

Student:	Henk Eickes
Studentnummer:	2177194
Studie:	Master Special Educational Needs
Onderwijsinstelling:	Fontys Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg
Leerroute:	Zorgcoördinator
Studiebegeleider:	Mevrouw Mieke Wijdeveld
Datum:	5 mei 2012

Inhoudsopgave

Voorpagina	blz. 01
Inhoudsopgave	blz. 02
Samenvatting	blz. 03
Inleiding	blz. 05
Hoofdstuk 1: Aanleiding en probleemstelling	blz. 09
Hoofdstuk 2: Theoretische onderbouwing	blz. 13
Hoofdstuk 3: Onderzoeksmethodologie	blz. 18
Hoofdstuk 4: Data-analyse en resultaten	blz. 22
Hoofdstuk 5: Conclusies	blz. 40
Hoofdstuk 6: Evaluatie onderzoek	blz. 47
Nawoord	blz. 50
Literatuurlijst	blz. 51
Bijlagen	blz. 53

Samenvatting

Als leerkracht van een reboundvoorziening (de BZV) loop ik vrijwel dagelijks tegen het probleem aan dat leerlingen, die door de school van herkomst aan onze voorziening toevertrouwd zijn, aan hun lot overgelaten worden. Dat is uiteraard onacceptabel. De vraag rijst dan hoe het mogelijk is dat professionals het zover kunnen laten komen dat deze leerlingen zich in de steek gelaten voelen. Temeer omdat ze, in mijn beleving, ooit voor dit mooie vak gekozen hebben, omdat ze zich verantwoordelijk voelen voor jongeren. Wat ligt daar aan ten grondslag? Een gebrek aan verantwoordelijkheid of betrokkenheid? De mate waarin leerlingenzorg op hun school ingericht is? Heeft een en ander te maken met organisatorische en/of technische aspecten? Dat heeft mij bij de hoofdvraag van mijn praktijkonderzoek gebracht: Hoe staat het met de verantwoordelijkheid die de diverse scholen voelen, nadat ze leerlingen naar de BZV doorverwezen hebben?

Als onderzoeksmethodologie heb ik gekozen voor een survey-onderzoek. Gezien het grote aantal betrokkenen heb ik besloten om een drietal enquêtes af te nemen. Een bij alle leerlingen van de BZV, een bij de collega's van alle VO-scholen die leerlingen naar onze voorziening sturen en een bij andere reboundvoorzieningen in Zuid-Nederland en Vlaanderen, omdat die qua werkwijze het meest lijken op de BZV.

Om triangulatie te realiseren heb ik drie personen geïnterviewd die elk, vanuit hun professie, raakvlakken en affectie met een van de geënquêteerde groepen hebben. Daarnaast heb ik contacten gelegd met Duitstalige reboundvoorzieningen om mogelijk een ander licht te werpen op het instituut rebound en heb ik me verdiept in de voorhanden zijnde literatuur. Dat laatste is een bijzonder lastige klus geweest. Specifieke literatuur, in het Nederlands, rondom dit thema is er nauwelijks. Contacten met een collega van een reboundvoorziening in Zwitserland hebben mij op weg geholpen. Ik heb behoorlijk wat Duitstalige theorie kunnen gebruiken.

De enquêtes, interviews en literatuur hebben mij erg veel informatie verschaft die ik in kon zetten om een antwoord te krijgen op mijn hoofd- en deelvragen. Die informatie heb ik omgezet in frequentietabellen, grafieken en samenvattingen.

Vervolgens heb ik alle relevante data geanalyseerd. Dat heeft mij, naast een bevestiging van diverse vooronderstellingen die ik voor het onderzoek al had, een aantal zeer verrassende uitkomsten opgeleverd.

Vanuit deze analyse heb ik conclusies en aanbevelingen geformuleerd, waarbij ik voortdurend de gelezen theorie en de daarin voor mij wezenlijke aspecten van succeservaringen binnen rebound, namelijk relatie, loyaliteit en veiligheid, voor ogen gehouden heb.

Conclusies zijn dat er nog heel veel winst behaald kan worden waar het de begeleiding van onze leerlingen betreft. Het gebrek aan betrokkenheid lijkt niet zozeer een kwestie van verantwoordelijkheid te zijn, maar eerder voort te komen uit organisatorische en technische aspecten die voor verbetering vatbaar zijn. Daarvoor is het wel noodzakelijk dat de betrokken VO-scholen open staan voor de kritiek en de aanbevelingen uit dit onderzoek. Als scholen bereid zijn om dit onderzoek in ogenschouw te nemen en daar waar het gebreken in hun eigen organisatie betreft de handschoen op te pakken, dan wordt de leerlingenzorg binnen het samenwerkingsverband 51.1 Noord-Limburg, naar mijn mening, op een hoger niveau getild.

Inleiding

Sinds 1 april 2008 ben ik werkzaam als mentor op de Bovenschoolse ZorgVoorziening (BZV) in Venlo, een reboundvoorziening in dienst van Samenwerkingsverband 51.1 Noord-Limburg (SWV). De missie van de BZV kan het best als volgt omschreven worden: De BZV vangt leerlingen uit het regulier voortgezet onderwijs op die daar, in gedragsmatig opzicht, vastgelopen zijn. Ze onderzoekt, binnen een afgebakende periode, welke vorm van onderwijs het beste bij de, aan haar toevertrouwde, individuele leerlingen past en begeleidt ze op hun weg terug naar dat onderwijs. Uitgangspunt hierbij is om na te streven dat alle leerlingen terugkeren naar de school van herkomst.

In de praktijk komt het erop neer dat leerlingen, afkomstig van de zeven verschillende scholen voor regulier voortgezet onderwijs die het SWV rijk is, dagelijks fulltime op de BZV aanwezig zijn om daar, primair, te werken aan hun gedragsverandering.

Ik ben mentor van een van beide instroomgroepen. Leerlingen die doorverwezen worden naar de BZV starten in een instroomgroep. Daar verblijven ze minimaal zes weken, voordat ze doorstromen naar een van beide door- en uitstroomgroepen. Leerlingen die twaalf weken in de instroomgroep verblijven zijn eerder regel dan uitzondering. Langer dan twaalf weken komt ook voor.

De instroomgroep is de groep waarin de leerlingen, behalve dat ze kennismaken met de cultuur van de BZV en zich daar veilig moeten gaan voelen, intensief geobserveerd worden. Observaties aangaande hun gedrag, werkhouding en sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze observaties dienen, naast vele individuele gesprekken, ter signalering, zodat er, op de leerling afgestemde, handelingsplannen opgesteld kunnen worden. Bij veel van onze leerlingen zijn kenmerken zichtbaar die duiden op de mogelijke aanwezigheid van een of meerdere gedrags- en/of ontwikkelingsstoornissen, zoals ADHD, ASS, angst- en stemmingsstoornissen en oppositioneel opstandige stoornissen.

Er wordt een aanvang gemaakt met het werken aan gedragsverandering. Steekwoorden in dit verband zijn het genereren van probleemerkenning en

probleemherkenning. Daarnaast moeten leerlingen in deze fase eigenaarschap gaan ontwikkelen, hun zelfreflecterend vermogen gaan trainen en leren om omstandigheden en situaties dusdanig te interpreteren dat ze niet (meer) in de problemen komen of, indien ze wel in de problemen komen, deze op een positieve manier kunnen hanteren. Dat laatste doen ze middels de Rationeel Emotieve Therapie (RET) van Albert Ellis en lessen sociale vaardigheden (aan de hand van de methode "Equip"). Daarnaast, we zijn immers een school, wordt er zeer intensief gewerkt aan de leerstof, waarbij het zaak is dat de leerlingen gelijke tred blijven houden met hun klasgenoten van de school van herkomst.

Na elke zes weken vindt er een Multi Disciplinair Overleg (MDO) plaats, waarbij, naast de leerling en diens ouders/verzorgers, een vertegenwoordiging van de school van herkomst, onze gedragswetenschapper, een medewerker van Bureau Jeugdzorg (BJZ), eventueel betrokken zorginstellingen en ik, als mentor, aanwezig zijn. Tijdens dat soort overlegmomenten wordt de stand van zaken en de vorderingen met betrekking tot het gedrag van de leerling, maar ook diens studiehouding en resultaten, besproken. Daarnaast worden, tijdens het intakegesprek, vastgestelde doelen bijgesteld of aangescherpt en nieuwe doelen, in onderling overleg, geformuleerd. Deze doelen en, daaraan gekoppeld, uitgezette acties worden vastgelegd in het begeleidingsplan. Dit begeleidingsplan is pas van kracht op het moment dat de leerling het plan ingezien en gefiatteerd heeft. Op het moment dat een leerling geen enkele groei meer laat zien en/of er sprake is van een situatie waarin de leerling niet meer begeleidbaar is, wordt besloten om te stoppen met de begeleiding en wordt gezocht naar een schoolomgeving waar deze leerling zich wel kan ontwikkelen. Het betreft hier zo'n 20% van de leerlingenpopulatie van de BZV.

Het werk dat ik op de dagelijkse werkvloer mag doen is me, denk ik, op mijn lijf geschreven. Ik geniet met volle teugen. Als ik mezelf, als leerkracht, zou moeten kenschetsen dan kies ik voor de volgende woorden: betrokkenheid, gedrevenheid en humor. Drie kenmerken die essentieel zijn als het om de omgang met leerlingen op de BZV gaat, omdat ze respectievelijk opleveren: relatie, resultaat en relativering. Ik zie dat het mijn leerlingen veiligheid en vertrouwen brengt. Maar meer nog: geloof in eigen kunnen en daarmee autonomie. In dat opzicht streven we er op de BZV ook naar om de leerlingen uiteindelijk zover op de rails te krijgen dat wij, als

professionals, overbodig worden. Dit sluit aan bij de volgende woorden van de filosoof Friedrich Nietzsche, die door de jaren heen, min of meer, verworpen zijn tot mijn levensmotto: “Het grote in den mens is: dat hij een brug is en geen doel; wat bemind kan worden in den mens is, dat hij een overgang is en een ondergang.” (Nietzsche, 1883). Opvoeden, ook in de thuissituatie, is voor mijn gevoel kinderen en jongeren, onder begeleiding, steeds meer loslaten, zodanig dat je jezelf daarbij, uiteindelijk, overbodig maakt.

Het moge duidelijk zijn dat intensieve samenwerking met de school van herkomst cruciaal is. Of het nu gaat om aanlevering van materialen dan wel het elkaar informeren inzake de individuele leerling. Het constructief samen optrekken is wezenlijk voor een al dan niet succesvolle begeleiding van de leerlingen. Ik merk dat die samenwerking heel vaak te wensen over laat. Behalve dat het mij persoonlijk in hoge mate frustreert, zie ik dat de leerlingen op onze school er last van hebben. Omdat de nodige materialen er niet (op tijd) zijn, kunnen ze niet adequaat (en dus zinvol) aan de slag en lopen ze achterstanden in hun studie op. Maar meer nog, omdat scholen hun verplichtingen (te) vaak niet of nauwelijks nakomen, krijgen leerlingen het gevoel “ontheemd” te raken. Ze ervaren een gebrek aan nabijheid, waardoor ze het gevoel krijgen door hun school uitgekotst te zijn (vergeef mij de banale bewoordingen; ik heb het een enkele leerling soms zo horen uitspreken). Het is nog niet eens zozeer de “technische” verplichtingen die scholen soms nalaten (aanlevering van materialen en ondersteuning op vaktechnisch gebied). Het is eerder de “morele” verplichting (de leerlingen laten voelen dat school nog steeds geïnteresseerd is in hen), die ik schade zie toebrengen aan de aan ons toevertrouwde jongeren. Ze raken ongemotiveerd, willen niet meer terug naar die school en hun zelfbeeld loopt vaak een stevige deuk op. Gevolg is dat ze in een neerwaartse spiraal terechtkomen, waardoor terugkeer naar het reguliere VO bemoeilijkt wordt.

Het doel dat ik nastreef met dit praktijkonderzoek is, dat het mij, mijn collega's, de diverse scholen van Voortgezet Onderwijs en het bestuur van het SWV inzicht verschaft in de vraag waarom het voor scholen soms moeilijk lijkt om de leerlingen het gevoel van oprechte (school)nabijheid te laten ervaren. Ik hoop dat ik, middels dit onderzoek, antwoord krijg op die vraag. Ik hoop ook dat er aanbevelingen en

conclusies uit voort komen die er aan zullen bijdragen dat leerlingen meer schoolnabijheid gaan ervaren.

Het verheugt en steunt mij dat mijn collega's en direct leidinggevende, alsmede de coördinator passend onderwijs van het Samenwerkingsverband en de projectleider van het landelijk ondersteuningsprogramma reboundvoorzieningen het belang van onderliggend onderzoek volledig ondersteunen en, net als ik, zeer benieuwd zijn naar de uitkomsten hiervan.

Hoofdstuk 1: Aanleiding en probleemstelling

Als leerlingen op de BZV geplaatst worden, gaan er in principe altijd twee ontwikkelings- en onderzoekslijnen van start. Het doel hiervan is om te achterhalen of leerlingen thuis horen op het reguliere voortgezet onderwijs dan wel op een andere onderwijsvoorziening. Primair richten we ons op het gedrag en de gedragsverandering van de leerlingen. Daarnaast gaan we ook aan de slag met de leerstof, studiehouding, motivatie en de concentratie. Omdat leerlingen van verschillende scholen, verschillende leeftijden en verschillende niveaus in één klas bij elkaar zitten, wordt er dus binnen de diverse klassen met verschillende methodes (lees: de methodes van hun eigen school) gewerkt. Dientengevolge wordt er op de BZV niet (klassikaal) les gegeven. Leerlingen worden geacht om, van meet af aan, zelfstandig aan de slag te gaan en krijgen, daar waar zij dat nodig achten, individueel uitleg als het om de leerstof gaat. Zaak is daarom dat scholen van herkomst, vanaf het moment dat een van hun leerlingen op de BZV start, zorg dragen voor aanlevering van studie- en/of weekplanners, schriftelijke overhoringen en toetsen, opdrachten voor werkstukken, verslagen en projecten, PTA's (Programma van Toetsing en Afsluiting; daar waar het eindexamenleerlingen betreft) en overige en/of algemene informatie. De leerlingen zullen in dat geval direct aan het werk kunnen én qua leerstof gelijke tred blijven houden met hun klasgenoten van de plaatsende school.

Daar gaat het (te) vaak mis. Materialen en informatie worden niet of veel te laat aangeleverd. Als na zes weken het eerste MDO plaatsvindt komt het te vaak voor dat scholen aan komen zetten met de mededeling dat de leerling in kwestie bij bepaalde vakken achter loopt ten opzichte van zijn klasgenoten. De alarmerende mails en telefoontjes die in de tussenliggende periode van onze kant uit naar diezelfde school gestuurd zijn, lijken niet aangekomen te zijn. Gevolg is evenwel dat de scholen verwachten dat de opgelopen achterstand ingehaald wordt. Dit betekent concreet voor de leerling dat hij in een veel te korte tijdspanne een krachttoer moet gaan leveren. Een krachttoer, nota bene, waarbij de focus op de leerstof komt te liggen, terwijl de primaire zorg in wezen gericht dient te zijn op gedragsverandering. Het feit dat het niet aanleveren en/of miscommunicatie vanuit de aanleverende school vaak

de oorzaak is, maakt de situatie alleen maar wranger. Daarbovenop komt het nog te vaak voor dat scholen het, tijdens MDO's, laten afweten. Men verschijnt dan, zonder afmelding, niet op het gesprek, waarbij verder leerling, ouders, gedragswetenschappers, BJZ en andere betrokken zorginstellingen aanwezig zijn.

Er zou bekend moeten zijn wat leerlingen en de BZV mogen en kunnen verwachten van de school van herkomst. Omgekeerd zou ook bekend moeten zijn wat scholen van ons mogen en kunnen verwachten. Daarvoor werken de BZV en de scholen uit het SWV lang genoeg samen. Toch blijven scholen in gebreke. Hoe kan dit?

Binnen de BZV bestaan vermoedens waarom dit probleem zich voordoet. Echter dit is een aanname onzerzijds. In dit verband kan ik noemen:

- Wellicht is er toch sprake van onbekendheid met de (werkwijze van de) BZV.
- De functies van degenen die de eindverantwoordelijkheid toebedeeld hebben gekregen verschillen nogal per school. Het varieert van teamleider of zorgcoördinator tot mentor. Mogelijk is hier een tendens in te ontdekken. Dit onderzoek zou aan het licht kunnen brengen dat niet elke functie evenzeer geschikt is om werkzaamheden voor de BZV (en dus zijn leerlingen) te verrichten.
- Het mandaat, van de diverse verantwoordelijken binnen de scholen (met name mentoren), om beslissingen te nemen die de school van herkomst tot verplichtingen noopt, lijkt niet altijd gedragen te worden door hun collega's.
- Wij horen vaker terug dat het faciliteren op de verschillende scholen heel divers gebeurt. Dit zou mogelijk kunnen betekenen dat mensen overbelasting ervaren.
- De BZV lijkt zich vaak niet hard genoeg op te stellen, op het moment dat scholen, hun verantwoordelijkheden niet nakomen.

Er is ook nog een andere aanname die ons bezighoudt en die ons (nog meer) zorgen baart. Soms lijkt het wel alsof het principe "uit het oog, uit het hart" van toepassing is op onze leerlingen. Zou daar de kern van het probleem liggen? Tot op zekere hoogte ook wel begrijpelijk. We hebben te maken met campussen van meer dan 2000 leerlingen. Diverse scholen hebben in de oplossing voor dit probleem geïnvesteerd door te gaan werken in kernteams, waardoor kleinschaligheid gecreëerd is. Ondanks

dit verschijnsel lukt het vaak nog steeds niet om die enkelingen, die naar de BZV gestuurd zijn, die (school)nabijheid te bieden waar ze recht op hebben. Vermoedens bestaan derhalve dat er tendensen binnen scholen bestaan, waarbij de BZV, in sommige (extreme) gevallen, gezien en gebruikt wordt als “leerlingendump”. Soms worden leerlingen gestuurd op oneigenlijke gronden, dat wil zeggen dat de school op voorhand al aanneemt dat ze toch niet zullen terugkeren of dat ze dit, zonder dat dit uitgesproken wordt, niet wenselijk acht. De relatie tussen leerlingen (en vaak ook ouders) en diverse personeelsleden is soms dusdanig verstoord dat school, zij het stilzwijgend, al afscheid genomen heeft van deze leerlingen en ouders.

We hebben in principe te maken met zeven scholen voor VO. Het is niet zo dat een bepaalde school aangewezen kan worden als zijnde de school die stelselmatig haar verantwoordelijkheden niet nakomt. Toch is het niet zo dat het enkel incidenten betreft. Bepaalde afdelingen binnen de betrokken scholen laten het vaker dan andere afweten. Het is echter niet de bedoeling van mijn onderzoek om te gaan zwartepieten. Het is zaak om de neuzen meer in dezelfde richting te krijgen. Het gevolg hiervan zou moeten zijn dat de betrokken scholen, samen met de BZV, de meest optimale (zorg)omstandigheden creëren voor leerlingen die dreigen uit te vallen.

Hieruit volgt mijn (onderzoeks)vraag, waar ik, met behulp van dit praktijkonderzoek antwoord op probeer te krijgen:

Hoe staat het met de verantwoordelijkheid die de diverse scholen voelen, nadat ze leerlingen naar de BZV doorverwezen hebben?

Mijn onderzoek is dus gericht op de vraag hoe het staat met de verantwoordelijkheid van aan ons toevertrouwde leerlingen en hoe het kan gebeuren dat scholen wel de verantwoordelijkheid nemen om die leerlingen aan te melden, maar vervolgens, in teveel gevallen, in gebreke blijven waar het hun verdere verantwoordelijkheid betreft. Ik zal trachten om, uitgaande van de bevindingen en conclusies uit dit onderzoek, aanbevelingen en adviezen te formuleren om te bewerkstelligen dat onze leerlingen de verantwoordelijkheid van hun school voelen. Om dit inzichtelijk te krijgen ga ik in dit praktijkonderzoek ook op zoek naar antwoorden op de volgende deelvragen:

1. Welk beeld hebben de, binnen ons samenwerkingsverband aangesloten, scholen voor regulier voortgezet onderwijs van de BZV?
2. Zijn medewerkers van die scholen op de hoogte van de werkwijze van de BZV en hun eigen, daaruit voortvloeiende, rol waar het begeleiding en verantwoordelijkheid betreft?
3. Wat is het effect van de diversiteit binnen de verschillende scholen als het gaat om de vraag wie de eindverantwoordelijkheid heeft voor de leerlingen tijdens hun verblijf op de BZV? Op welke wijze en in hoeverre worden de verantwoordelijken op de diverse scholen gefaciliteerd?
4. Hoe staat het met de tevredenheid van de leerlingen als het om de betrokkenheid van hun school gaat? Zijn er verschillen tussen onderbouw en bovenbouw?
5. Hoe staat het met de tevredenheid van de collega's van de VO-scholen als het gaat om het werk dat ze voor de BZV moeten doen? Zijn er verschillen tussen onderbouw en bovenbouw?
6. Zijn er verschillen tussen de diverse VO-scholen?
7. Hoe ervaren andere reboundvoorzieningen de betrokkenheid van VO-scholen?

Hoofdstuk 2: Theoretische onderbouwing

Als leerlingen op de BZV starten, krijgen ze een week of twee, afhankelijk van hun karakter, problematiek en gevoelens, de tijd om te wennen aan de nieuwe situatie. Ze zijn dan vooral op zichzelf gericht. Daarna krijgen ze langzaam maar zeker zicht op de mate waarin hun klasgenoten al dan niet ondersteund worden door de docenten van de school van herkomst. Ze zullen ontdekken dat de onderlinge verschillen in dat opzicht gigantisch groot zijn. Ze ervaren dat de ene klasgenoot een “heel goede” mentor of school heeft en de ander een “heel slechte”. Ik gebruik aanhalingstekens omdat dit soort kwalificaties door leerlingen toegekend worden aan zowel enkelingen als ook aan de hele school.

“Je zult maar tot die groep van leerlingen behoren, van wie “de school” in gebreke blijft; van wie de school laat merken: uit het oog, uit het hart”, denk ik wel vaker, terwijl ik zie hoe onthand ze zich voelen, hoezeer het hen frustreert, hoe boos het hen kan maken. Probeer het je maar eens voor te stellen. Je bent al een heel kwetsbare leerling. Immers, elke leerling die op de BZV start doet dat vanuit een conflictsituatie. De school die eigenlijk onvoorwaardelijk zorg moet dragen voor hem, heeft hem afgewezen en heeft hem weggestuurd naar een plek, meestal ver van de eigen school, waar hij niemand kent: geen docenten, geen medeleerlingen, vaak de weg niet eens. Wat deze leerlingen gemeen hebben is dat ze allen het vertrouwen in (veel van) de mensen van hun school verloren zijn, zich onveilig voelen; hun anker kwijt zijn. De school van herkomst kan, zeker in de startfase, als leerlingen op hun kwetsbaarst zijn, ontzettend veel betekenen als het om gevoelens van veiligheid gaat. Simpelweg door geïnteresseerd te zijn. Maar ook door alle gemaakte afspraken na te komen.

Hier is inclusie in het geding. Inclusie is een fenomeen dat vooral de laatste jaren in opmars is. Het beoogt dat op alle niveaus en in alle segmenten van onze maatschappij niemand buitengesloten mag worden. Inclusie gaat er van uit dat de maatschappij moet kijken naar de mogelijkheden van mensen in plaats van de onmogelijkheden. In de praktijk betreft het vaak allochtonen, kansarmen en mensen met een handicap die buitengesloten worden. Met name de laatste twee groepen zijn

voor mijn onderzoek belangrijk. Ruwweg 75% van de leerlingen die naar de BZV gestuurd worden, zijn afkomstig uit een gezin, waar Bureau Jeugdzorg of een andere hulpverleningsinstantie bij betrokken is of binnen afzienbare tijd betrokken raakt. Deze leerlingen durf ik als kansarm(er) te bestempelen. Daarnaast hebben we veel leerlingen in huis die een gedrags- en/of ontwikkelingsstoornis hebben. Deze stoornis manifesteert zich meestal als een handicap binnen het reguliere voortgezet onderwijs. Het lukt die leerling vaak niet, dankzij deze functiebeperking, om op een algemeen aanvaarde wijze hun schoolloopbaan tot een goed einde te brengen. De school van herkomst, op hun beurt, is niet bij machte om de aan de BZV toevertrouwde leerlingen zelf binnenshuis te houden; recht te doen aan hun onderwijs- en begeleidingsvragen. In dat opzicht kan die school op zo'n moment handelingsverlegenheid verweten worden. Dat is echter geenszins het geval wanneer de school van herkomst de BZV daadwerkelijk ziet als een verlengstuk van zichzelf. In dat geval maakt die school enkel gebruik van "haar eigen hulpklas" en is de inclusie gewaarborgd. Echter, als scholen vervolgens verzuimen om hun leerlingen het gevoel te geven dat ze nog steeds welkom zijn, erbij horen en daarnaast hun afspraken niet nakomen dan kan men stellen dat die scholen de plank mis slaan waar het de inclusie betreft.

Elke leerling op de BZV koestert de hoop op terugkeer naar de school van herkomst. Hüther (2001) zegt hierover: Een veilige band met een volwassene blijkt het eerste en belangrijkste fundament waarop een mens kan leren op zijn eigen benen te staan, eigen ervaringen op te doen en wegwijs te worden in de wereld. Dit levert innerlijke overtuigingen op, waardoor de leerling in moeilijke situaties in staat is om dát te creëren wat hij op dat moment het meest dringend nodig heeft om weer nieuwe moed voor een nieuwe start te vinden: hoop. Dit raakt voor mij de kern van het probleem van dit onderzoek. Leerlingen kunnen bij ons moed en zelfvertrouwen kweken voor hun hele latere leven of een behoorlijke psychische deuk oplopen, indien ze aan hun lot overgelaten worden.

Van de eerst door Deci & Ryan (1985) en later door Stevens (2004) vermelde basisbehoeften "competentie, autonomie en relatie" lijkt de laatste, in dit verband, toch wel de meest belangrijke. Om in de geest van Jones & Jones (2000) te spreken: De kwaliteit van de relatie tussen leraar en leerling beïnvloedt het prestatievermogen

en het leergedrag van de leerlingen. De relatie verhoogt op deze wijze de hoop op terugkeer. Messing en Wienke (2011) projecteren dit gegeven wel heel erg gericht op reboundvoorzieningen als ze stellen dat werken vanuit een persoonlijke relatie de kans vergroot op een reëel inzicht in het eigen gedrag bij de jongere en de bereidheid tot verandering.

De relatie alleen, echter, lijkt niet voldoende te zijn. Er zijn genoeg leerlingen op de BZV die in wezen een heel goede band met hun mentor of zorgcoördinator hebben. De leerlingen verwachten meer. Van den Broeck et al. (2009) geven aan dat voorwaarden om basisbehoeften van leerlingen te bevredigen, naast de genoemde relatie, het geven van ondersteuning, empathie van de volwassene naar de leerling toe, het bieden van keuzes en het stimuleren van initiatief moeten zijn.

Als deze voorwaarden aanwezig zijn, zijn leerlingen, volgens Stevens (2004), gemotiveerd om te laten zien wat ze kunnen (competentie), willen ze laten zien dat ze het zelf kunnen (autonomie), maar niet alleen: ze willen dat een leerkracht beschikbaar en hen toegewijd is (relatie). Daarmee lijkt de cirkel rond. Ik zie heel duidelijk op de BZV dat, op het moment dat docenten de leerlingen oprecht ondersteunen, begeleiden en laten voelen dat ze er mogen zijn, veel van die leerlingen, extra gemotiveerd raken en een flinke groeispurt doormaken.

Waar het die motivatie betreft lopen de opvattingen van Deci & Ryan (1985) en Stevens (2004) enigszins uiteen. Daar waar de eersten aangeven dat de meeste leerlingen op school niet leren vanuit een gevoel van intrinsieke motivatie, zegt Stevens dat het niet waarschijnlijk is dat leerlingen alleen naar school gaan, omdat ze moeten, maar ook omdat ze graag aan anderen willen laten zien wat ze kunnen en willen ondervinden hoe ver ze kunnen komen. Ik wil me, als mentor op de BZV, in dit geval aansluiten bij Deci & Ryan, omdat ik merk dat de ideële motivaties van leren die Stevens hier stelt echt niet meer zichtbaar zijn bij de leerlingen die starten op de BZV. Deze leerlingen hebben zo vaak te horen gekregen dat ze of zelf niet deugen of dat het werk wat ze produceren niet deugt, dat er geen sprake meer is van intrinsieke motivatie. Deci & Ryan stellen in dit verband terecht dat de extrinsieke motivatie, die wel aanzet tot leren, heel vaak te maken heeft met de ander. In dit geval de leerkracht. Er moet dus sprake zijn van verbondenheid.

Mijland (2010) die in het geval van intrinsieke motivatie nog een stap verder gaat en stelt dat leerlingen zelfs beter leren zonder leraren, raak ik hier helemaal kwijt. Op de vraag of leerlingen stof niet verkeerd aanleren zonder begeleiding, stelt hij dat ze er uiteindelijk zelf achter komen dat iets fout is en dat ze dan alsnog naar het goede antwoord op zoek gaan. Op de leerlingen waar ik dagelijks mee in de weer ben, is dit gegeven zeer zeker niet van toepassing. De meesten moeten, soms zelfs letterlijk, aan de hand meegenomen en gestuurd worden richting de broodnodige basiskennis, die uiteindelijk misschien wel zou kunnen resulteren in intrinsieke motivatie. Dit kan echter pas nadat de leerlingen weer voldoende zelfvertrouwen, dankzij gevoelens van verbondenheid, gegenereerd hebben.

Een voorwaarde die voor mijn gevoel wezenlijk is als het gaat om de vertrouwensband tussen onze leerlingen en de docenten van hun eigen school is de aanwezigheid van loyaliteit. Voor alle duidelijkheid de loyaliteit van de professional naar de jongere toe. Van Mossevelde (1999) zegt hierover dat er binnen onderwijssituaties vaak sprake is van institutionele loyaliteit. Dat wil zeggen dat docenten uit hoofde van hun taak gehouden zijn aan het onderwijzen en opvoeden van leerlingen. Dit levert een onomkeerbare band van wederzijdse verplichtingen en rechten op. Leerlingen mogen van leraren verwachten dat ze goed lesgeven, leraren op hun beurt mogen goed gedrag verwachten van hun leerlingen. Mossevelde noemt dit verticale loyaliteit: de leraar is als professional verantwoordelijk voor deze relatie. Hij is de leider. Naarmate de leerling ervaart dat de leraar zijn werk beter doet, verdient deze steeds meer loyaliteit van de leerling. Op deze manier voegt zich bij de institutionele loyaliteit de zogenaamde verworven loyaliteit. Wanneer de loyaliteit aan beide kanten groeit, omdat de leraar zijn institutionele loyaliteit serieus neemt en daarmee investeert in de relatie met de leerling, zal de verworven loyaliteit ook groeien. Dit betekent dat de verticale loyaliteit zich ook horizontaal zal ontwikkelen. Horizontale loyaliteit ontwikkelt zich in gekozen relaties (bijvoorbeeld vrienden). Een grote horizontale ontwikkeling resulteert in een groter gevoel van welbevinden en derhalve in een hogere motivatie. En beide items behoren uiteindelijk toch tot de hoofddoelen van onderwijs.

Covey (1989) gebruikt hiervoor een mooie metafoor. Hij heeft het over de emotionele bankrekening. Deze geeft de mate van vertrouwen aan die men binnen een relatie

opbouwt. Stort ik, als mentor, iets op de rekening van een leerling, omdat ik hem respecteer, hem help of eerlijk tegen hem ben, dan bouw ik reserves op. Het vertrouwen in mij groeit. Als ik vervolgens een beroep doe op die reserves, bijvoorbeeld doordat ik een fout gemaakt heb, dan zal dit niet tevergeefs zijn, omdat het respect en vertrouwen wederzijds is. Loyaliteit dus.

Over welke vaardigheden moet een te vertrouwen leerkracht dan beschikken?

Op de eerste plaats leidt leren alleen dan tot optimaal succes als er bij de docent sprake is van authenticiteit of congruentie (Tausch & Tausch, 1991) of zoals Onstenk (2011) aanhaalt: “Teach what you preach”. Jürgens & Standop (2004) noemen enthousiasme en beroepsethiek als hoekpijlers voor pedagogische overtuigingskracht. Dijkstra & Veen (1994) vinden dat docenten moeten uitdagen, ondersteunen, maar bovenal zelf vertrouwen op de leerlingen. Onstenk (2011) zegt bovendien dat ook de vak- en didactische competentie van docenten van belang is, juist omdat cognitief leren een bijdrage levert aan de sociale en morele ontwikkeling van leerlingen. Als laatste noem ik Jürgens & Standop (2004) nogmaals, die stellen dat ontwikkeling en bevordering van psychosociale competenties van leerlingen psychosociale competenties van leraren vereist.

Kan een docent over al deze vaardigheden beschikken? Mogen we van docenten verwachten dat ze duizendpoten zijn? Ik vind van niet. Dat is onmogelijk en het zou docenten frustreren en demotiveren. Wellicht kunnen alle bovenvermelde vaardigheden samengevat worden in een citaat van Stevens (2004), waarmee ik wil proberen de kern samen te vatten: “Het zijn de menselijke kwaliteiten van een leraar die men zich later herinnert.”

Hoofdstuk 3: Onderzoeksmethodologie

Aanleiding en probleemstelling

Zoals omschreven in hoofdstuk 1 is de aanleiding voor mijn onderzoek de veronderstelling dat er mogelijk sprake is van een gebrek aan betrokkenheid van de scholen van herkomst als hun leerlingen eenmaal op de BZV geplaatst zijn. Misschien mag ik het in dit verband ook wel een gebrek aan verantwoordelijkheid noemen. Te vaak worden we op de BZV geconfronteerd met nalatigheid van medewerkers van de betrokken scholen. Toch spreek ik hier nog steeds bewust van een veronderstelling, omdat ik, op het moment dat ik besloten heb om voor dit onderwerp te kiezen, geen enkel bewijs in handen heb dat scholen nalatigheid verweten kan worden. Daarbij moet ik erkennen dat ik in de vier jaren dat ik op de BZV werk al met heel veel collega's uit het voortgezet onderwijs in aanraking gekomen ben en nog nooit een van die collega's heb kunnen betrappen op een gebrek aan verantwoordelijkheid. Sterker nog, vaak voel en beluister ik de gêne van diezelfde collega's als ze zich realiseren dat het niet gelukt is om hun leerlingen die zorg en begeleiding te bieden waar ze recht op hebben. Mijn beleving hierin is ook dat docenten primair kiezen voor het onderwijs, omdat ze zich juist heel erg verantwoordelijk voor jongeren voelen.

Echter, dan zou er een andere oorzaak aan de basis van mijn te onderzoeken probleem moeten liggen. Wellicht, en ook dit is een veronderstelling mijnerzijds, heeft het door mij aangenomen gebrek aan betrokkenheid oorzaken, die buiten de invloedssfeer van de medewerkers van de diverse aanleverende scholen liggen. Misschien is het zo dat leidinggevenden binnen de scholen in de voorwaardelijke sfeer te weinig faciliteiten gerealiseerd hebben om hun medewerkers de mogelijkheid te bieden om onze leerlingen adequaat te begeleiden. Mogelijk worden, binnen de scholen, mensen met een al vol takenpakket hiermee overbelast. Wellicht zijn wij als BZV in gebreke gebleven, omdat we de scholen te weinig geïnformeerd hebben over onze verwachtingen. Of, en dat is mijn grootste angst, misschien ervaren de scholen de BZV helemaal niet als een meerwaarde, maar beschouwen ze haar eerder als een belasting dan een ontlasting.

Allemaal veronderstellingen en onduidelijkheden die vragen om opheldering.

Onderzoeksvorm

Om antwoord te krijgen op de vraag of bovenstaande zaken al dan niet verkeerde veronderstellingen zijn, is het wezenlijk om onderzoek te doen. Aangezien mijn probleem direct betrekking heeft op twee groepen mensen, namelijk de leerlingen die op de BZV zitten en de medewerkers van de aanleverende VO-scholen, leek het mij voor de hand liggen om te kiezen voor een survey-onderzoek. Bij een survey-onderzoek wordt een groot aantal mensen mondeling of schriftelijk bevraagd op zaken die betrekking hebben op meningen, motieven en/of attitudes.

De leerlingen zullen vooral bevraagd worden op hun ervaringen met de begeleiding door hun school. In eerste instantie wil ik weten of de leerlingen dezelfde probleembeleving hebben als ik en mijn BZV-collega's. Immers, als leerlingen geen problemen hebben met de betrokkenheid van hun school, dan is er geen aanleiding voor mijn onderzoek. Indien leerlingen wel problemen ervaren is het zinvol om te ontdekken waar ze niet tevreden over zijn. Interessant is ook om te ontdekken of er, in dit verband, verschillen bestaan tussen de diverse scholen en onder- en bovenbouwleerlingen.

De medewerkers van de VO-scholen zullen bevraagd worden op hun tevredenheid als het gaat om de begeleiding van hun leerlingen op de BZV, op de wijze waarop ze gefaciliteerd worden door hun leidinggevend en de mate waarin zij ervaren dat ze over informatie van de BZV kunnen beschikken. Wezenlijk is dat ik zicht krijg op de vraag of het werk dat de BZV voor hen doet meerwaarde heeft. Ook bij de medewerkers ben ik nieuwsgierig naar onderlinge verschillen. Verschillen tussen de scholen, tussen de diverse functies (mentoren, zorgcoördinatoren en teamleiders), tussen onder- en bovenbouw. Ik kies er bewust voor om directieleden van de VO-scholen en ouders niet te bevragen, omdat zij te ver van deze materie af staan.

Om de vergelijkbaarheid te vergroten zal ik ook andere reboundvoorzieningen bevragen. Ik heb in dit geval voor twee verschillende trajecten gekozen. Enerzijds wil ik reboundvoorzieningen uit de nabije regio (Zuid-Nederland en Vlaanderen) uitgebreid bevragen naar hun ervaringen met de genoemde problemen rondom betrokkenheid, omdat ik weet dat de werkwijze die zij hanteren nagenoeg gelijk is aan die van ons. Anderzijds ben ik voornemens om Duitstalige reboundvoorzieningen (Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk en Liechtenstein) te vragen om informatie op te sturen over de manier waarop zij hun leerlingenzorg ingericht hebben (zie bijlage 17, blz. 125).

Onderzoeksinstrumenten en triangulatie

De meest uitgelezen wijze om grote aantallen mensen te bevragen is een enquête. Vandaar dat ik drie verschillende enquêtes opgesteld heb. Ik heb gekozen voor zowel dichotome vragen als ook schaalvragen en meerkeuzevragen. De eerste enquête heb ik op één dag aan alle, op dat moment aanwezige, leerlingen op de BZV, 28 in getal, voorgelegd (zie bijlage 7, blz. 73). Opvallend was dat de leerlingen behoorlijk wat, klassikale, aansturing nodig hadden, daar waar ik in eerste instantie vermoedde dat een en ander eenvoudig zelfstandig in te vullen zou zijn. De tweede enquête (zie bijlage 13, blz. 99) heb ik per mail verstuurd naar alle collega's van de zeven, bij het samenwerkingsverband aangesloten, VO-scholen. Ik ben om die reden in de dossiers van onze leerlingen gaan zoeken en heb alle collega's aangeschreven die de laatste twee jaar een of meer BZV-leerlingen van hun school begeleid hebben. Het betreft hier mentoren, zorgcoördinatoren en teamleiders. Dat ik uiteindelijk exact honderd mensen aangeschreven heb, is louter toeval. Het moge duidelijk zijn dat ik van scholen die de laatste jaren meer leerlingen naar de BZV gestuurd hebben, meer collega's aangeschreven heb dan van de andere scholen. Behalve onoverkomelijk leek me dit relatief gezien ook objectief. Als laatste heb ik een enquête (zie bijlage 10, blz. 83) per mail verstuurd naar diverse contactadressen, zestien in totaal, van reboundvoorzieningen uit de nabije regio

Om een zo objectief mogelijk beeld te creëren van de bestaande situatie, maar ook om opvattingen over mogelijke oplossingen van deze problematiek te onderzoeken heb ik besloten om enkele professionals te interviewen, die elk op hun gebied (gekoppeld aan een van bovenvermelde groepen) ervaringsdeskundige zijn. De heer Welage is GZ-psycholoog en kan in die hoedanigheid aangeven wat het met kinderen doet als ze ervaren dat betrokkenheid achterwege blijft; de heer Raedts is coördinator van het samenwerkingsverband en kan daardoor aangeven hoe het staat met de verplichtingen die de VO-scholen aangaan op het moment dat ze leerlingen naar de BZV sturen; mevrouw Messing, tenslotte, is projectleider van het landelijke ondersteuningsprogramma voor reboundvoorzieningen en kan vanuit haar expertise vertellen over de ervaringen die zij heeft met de diverse reboundvoorzieningen in het hele land.

Om mijn ideeën en meningen omtrent onderhavige problematiek theoretisch te onderbouwen ben ik op zoek gegaan naar relevante literatuur. Opvallend hierin is dat

ik mede door contacten met een Zwitserse reboundvoorziening aardig wat Duitstalige literatuur gevonden heb die bijzonder bruikbaar was voor mijn onderzoek.

Validiteit, betrouwbaarheid en ethische kwesties

Ik zal proberen om mijn onderzoek zo valide en betrouwbaar mogelijk te maken, waarbij ik er zorg voor zal dragen dat ethische kwesties aan de geldende moraliteit getoetst kunnen worden. Dientengevolge heb ik de volgende zaken in acht genomen: Inzake de enquêtes heb ik mezelf bij de VO-scholen en de reboundvoorzieningen schriftelijk geïntroduceerd (zie bijlage 12, blz. 97 resp. bijlage 9, blz. 81), waarbij ik mijn bedoelingen uitgelegd en de anonimiteit van de respondenten gewaarborgd heb. Dit heb ik bij de leerlingen mondeling gedaan, omdat ik de enquête hier klassikaal afgenomen heb. Ik heb getracht om bij de enquêtes en interviews zo volledig mogelijk te zijn, in die zin dat alle relevante zaken in de vragenlijst terug te zien zijn en dat gekozen formuleringen de te onderzoeken vragen dekken. Ik durf te stellen dat er afwisseling is in dataverzameling. Vragen heb ik, om de betrouwbaarheid te kunnen meten, vaker, maar telkens anders geformuleerd, gesteld. Daarnaast heb ik ruimte gegeven om, daar waar men dat wenselijk achtte, antwoorden toe te lichten. Daar waar dat van toepassing is (bijvoorbeeld in geval van te weinig respondenten) heb ik aangegeven dat eventuele conclusies niet steekhoudend genoemd mogen worden. Middels de informatie vanuit andere (ook buitenlandse) reboundvoorzieningen en (buitenlandse) literatuur denk ik dat er sprake is van externe validiteit. Er is, tot op zekere hoogte, sprake van generaliseerbaarheid. Vrijwel alle informatie in dit onderzoek is vooraf gelezen en van kritiek voorzien door mijn critical friends. De geïnterviewden hebben vooraf inzage gekregen in en de mogelijkheid gehad om te reageren op de samenvattingen die ik gemaakt heb naar aanleiding van de interviews. Als laatste kan ik aangeven dat ik, daar waar dat van toepassing is, telkens op correcte wijze de bronnen vermeld heb van gebruikte passages uit gelezen literatuur.

Hoofdstuk 4: Data-analyse en resultaten

A. Data-presentatie

De informatie die ik verkregen heb voor onderbouwing van, later te trekken, conclusies, kan ik, buiten de literatuur, verdelen in drie categorieën: de enquêtes, de interviews en de brieven van Duitstalige reboundvoorzieningen. Ik geef in dit hoofdstuk een beknopt overzicht van de wijze waarop ik de verkregen informatie in beeld gebracht heb en op welke bladzijden de verschillende data te vinden zijn.

1. Enquêtes:

- *Leerlingen (respons 100%)* (frequentietabellen , een overzicht van diverse toelichtingen en een tabel met daarin de scores bij de stellingen) (zie bijlage 8, blz. 77).
- *Reboundvoorzieningen (respons 38%)* (frequentietabellen en een overzicht van diverse toelichtingen) (zie bijlage 11, blz. 89).
- *VO-scholen (respons 62%)* (frequentietabellen , een overzicht van diverse toelichtingen, een tabel met daarin de scores bij de stellingen, een overzicht van tabellen inzake tevredenheid gerelateerd aan andere gegevens, kwantitatieve gegevens van stellingen per school) (zie bijlage 14, blz. 104 en bijlage 15, blz. 115).
- *Leerlingen, reboundvoorzieningen en VO-scholen* (grafische uitwerkingen van de drie enquêtes (zie verderop in dit hoofdstuk en bijlage 1 t/m 3, blz. 54 e.v.).

De enquêtes hebben mij vooral veel kwantitatieve informatie opgeleverd. Deels werden mijn vooronderstellingen bevestigd, deels leverden de resultaten mij nieuwe inzichten en vragen op. Inzichten en vragen die ik in hoofdstuk 5 zal benoemen. Ik heb geprobeerd relevante uitkomsten zoveel mogelijk grafisch weer te geven. Deze grafische voorstellingen zullen dan ook de rode draad vormen in het tweede deel van dit hoofdstuk: de data-analyse.

2. Interviews:

- *Mevrouw Corian Messing*, projectleider van het landelijke ondersteuningsprogramma voor reboundvoorzieningen (zie bijlage 4, blz. 57).

- *De heer Jan Raedts*, coördinator van het samenwerkingsverband 51.1 Noord-Limburg (SWV) voor het voortgezet onderwijs (zie bijlage 5, blz. 63).
- *De heer Aad Welage*, gedragswetenschapper (GZ-psycholoog) (zie bijlage 6, blz. 68).

De informatie verkregen uit de drie interviews hebben mij kwalitatief gezien, bijzonder veel gegevens opgeleverd. Hoewel de geïnterviewden allen betrokken zijn bij de BZV, zijn ze dit elk vanuit een andere hoedanigheid. Hierdoor heb ik de mogelijkheid gekregen om de onderhavige problematiek vanuit drie, van elkaar verschillende, perspectieven te onderzoeken. In die zin sluit elk interview aan op een van de drie geënquêteerde groepen en zou de verkregen informatie gekenmerkt kunnen worden als diepteonderzoek.

Van elk interview, dat ongeveer drie kwartier tot een uur in beslag nam, heb ik een samenvatting in dit onderzoek opgenomen.

3. Brieven:

- *Time-out Schule Werdenberg, Hinderbergstrasse 15 9473 Gams, Schweiz* (zie bijlage 18, blz. 127)
- *Time-out Schule FL, Stelzagass 6 9487 Gamprin, Liechtenstein* (zie bijlage 19, blz. 129).

Ik heb tien Duitstalige reboundvoorzieningen (in Duitsland, Liechtenstein, Oostenrijk en Zwitserland) gevraagd om te reageren op de in mijn onderzoek omschreven problematiek. De opzet was inzicht te krijgen in de wijze van organisatie van hun voorziening en of ze de, door mij geschetste, problematiek herkennen. Ik heb slechts twee antwoorden gekregen. De reactie van de heer Solenthaler van Time-Out Schule Werdenberg was in eerste instantie hoopvol in die zin dat ik dacht met hem een uitgebreide mailcorrespondentie te kunnen starten. Dat is uiteindelijk niet gebeurd. Hij heeft mij wel zijn eigen “masterarbeit” opgestuurd. Een onderzoek dat overigens weinig raakvlakken met mijn onderwerp had en daarom niet hierin opgenomen is. Waar ik wel mijn voordeel mee heb kunnen doen, is de literatuurlijst die hij gebruikt heeft voor zijn praktijkonderzoek. Daar zaten Duitstalige boeken bij die ik uiteindelijk ook gebruikt heb. De brief die ik teruggekregen heb uit Gamprin, Liechtenstein heb ik opgenomen en bevestigt enkel dat men hun voorziening op dezelfde wijze ingericht heeft als de onze en ook deze instelling met dezelfde problematiek te kampen heeft. Verdere informatie vanuit dit deelgebied zal ik niet gebruiken in mijn data-analyse.

B. Data-analyse

De data-analyse valt in twee delen uiteen. Ik zal proberen om relevante informatie uit de enquêtes zodanig te analyseren, dat ze gebruikt kunnen worden als conclusies, aanbevelingen of vervolgvragen voor hoofdstuk 5. Dit zal ik doen naar aanleiding van de figuren 1 t/m 31 die alle betrekking hebben op de verschillende enquêtes (ter verduidelijking staat het vraagnummer telkens bij de figuur vermeld). Daarnaast zal ik uit de samenvattingen van de drie interviews, zo beknopt als mogelijk, die informatie halen die direct betrekking heeft op mijn deelvragen.

Nota bene:

De diverse scholen worden in de figuren aangeduid met afkortingen. Deze staan voor Bouwens van der Boijecollege (BBC), Blariacumcollege (BC), Citaverdecollege (CV), Dendroncollege (DC), College Den Hulster (DH), Raaylandcollege (RC) en Valuascollge (VC). Ik zal die aanduidingen ook in mijn data-analyse gebruiken.

1. Enquêtes

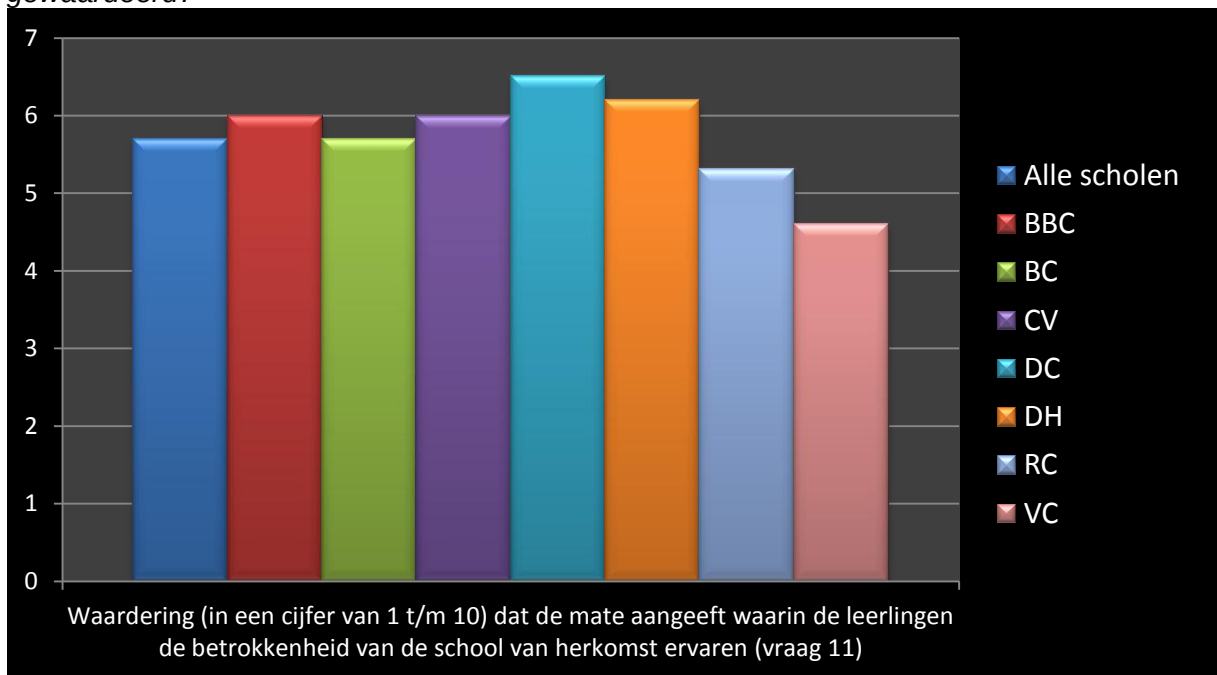
Leerlingen:

Figuur 1. Leerlingen (vraag 1): Herkomst in procenten (N = 28; verstrekt: 28)

Als het om het aantal leerlingen gaat dat deelgenomen heeft aan de enquête dan leveren de drie OGVO-scholen (BC, DH en VC) een aandeel van 60%. De vier overige scholen gemiddeld dus 10%. CV en DC zijn zo marginaal vertegenwoordigd dat eventuele conclusies niet steekhoudend genoemd mogen worden.

Figuur 2. Leerlingen (vraag 9): Met welk cijfer wordt de betrokkenheid van de school gewaardeerd?

Het gemiddelde cijfer van alle scholen is een 5,8. BC, RC en VC scoren een onvoldoende, waarbij VC opvallend laag scoort (4,6). DC en DH scoren relatief hoog.

Figuur 3. Leerlingen (vraag 7): Waar zijn de leerlingen tevreden over?

Relatief veel leerlingen geven aan tevreden te zijn over de inbreng bij MDO's en het tijdig en correct aanleveren van toetsen en studiewijzers.

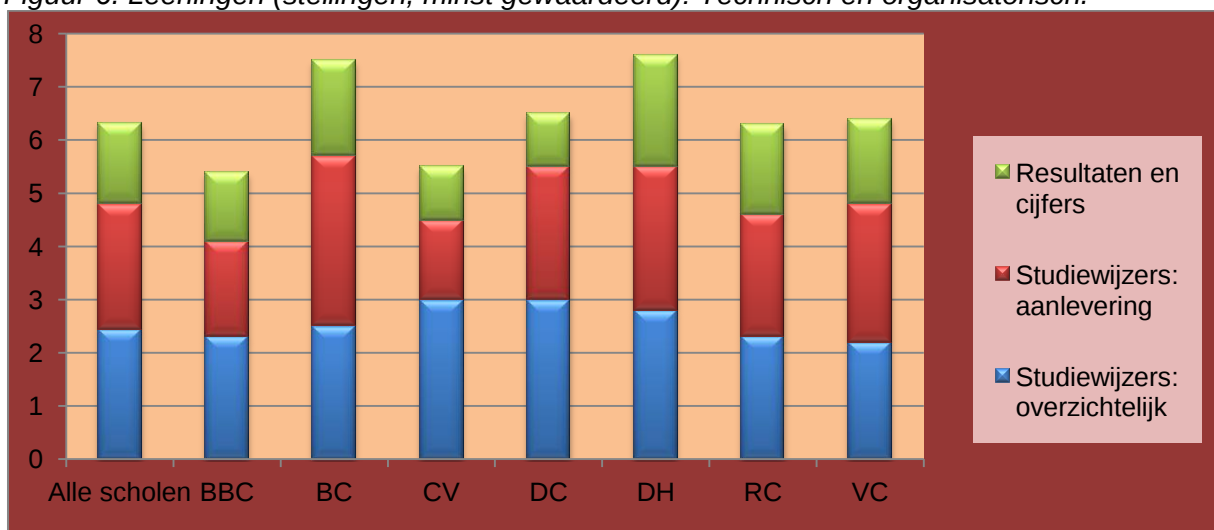
Figuur 4. Leerlingen (vraag 8): Waar zijn de leerlingen ontevreden over?

Relatief veel leerlingen geven aan ontevreden te zijn over de aanlevering van materialen (informatie, resultaten, studiewijzers en toetsen). Opvallend is dat aanlevering van studiewijzers en toetsen hoog scoort bij zowel ontevredenheid als tevredenheid (zie figuur 3).

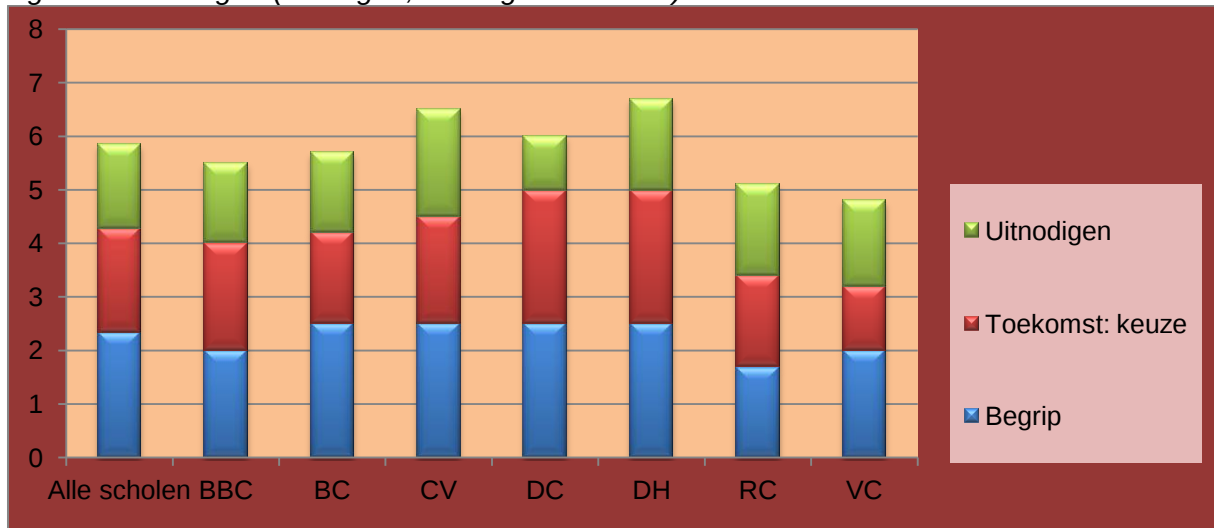
Figuur 5 (zie bijlage 1, blz. 54): Tien stellingen worden door de leerlingen gemiddeld als onvoldoende (2,5 of lager) gewaardeerd. In figuur 6 t/m 8 heb ik de tien laagst gewaardeerde stellingen gerubriceerd en vervolgens uitgesplitst naar categorie.

Figuur 6. Leerlingen (stellingen; minst gewaardeerd): Technisch en organisatorisch.

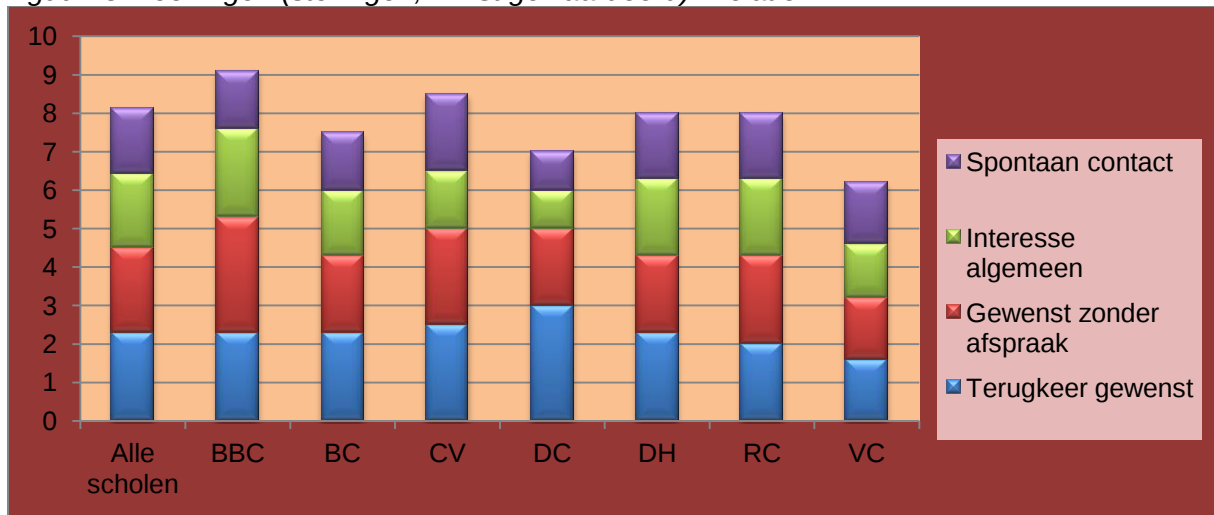
Als het de tevredenheid over technische en organisatorische aspecten betreft, scoren BBC en CV laag, daar waar BC en DH relatief hoog scoren.

Figuur 7. Leerlingen (stellingen; minst gewaardeerd): Inzet van scholen.

Als het de tevredenheid over de ervaren inzet van de scholen betreft, scoren RC en VC laag, daar waar CV en DH relatief hoog scoren.

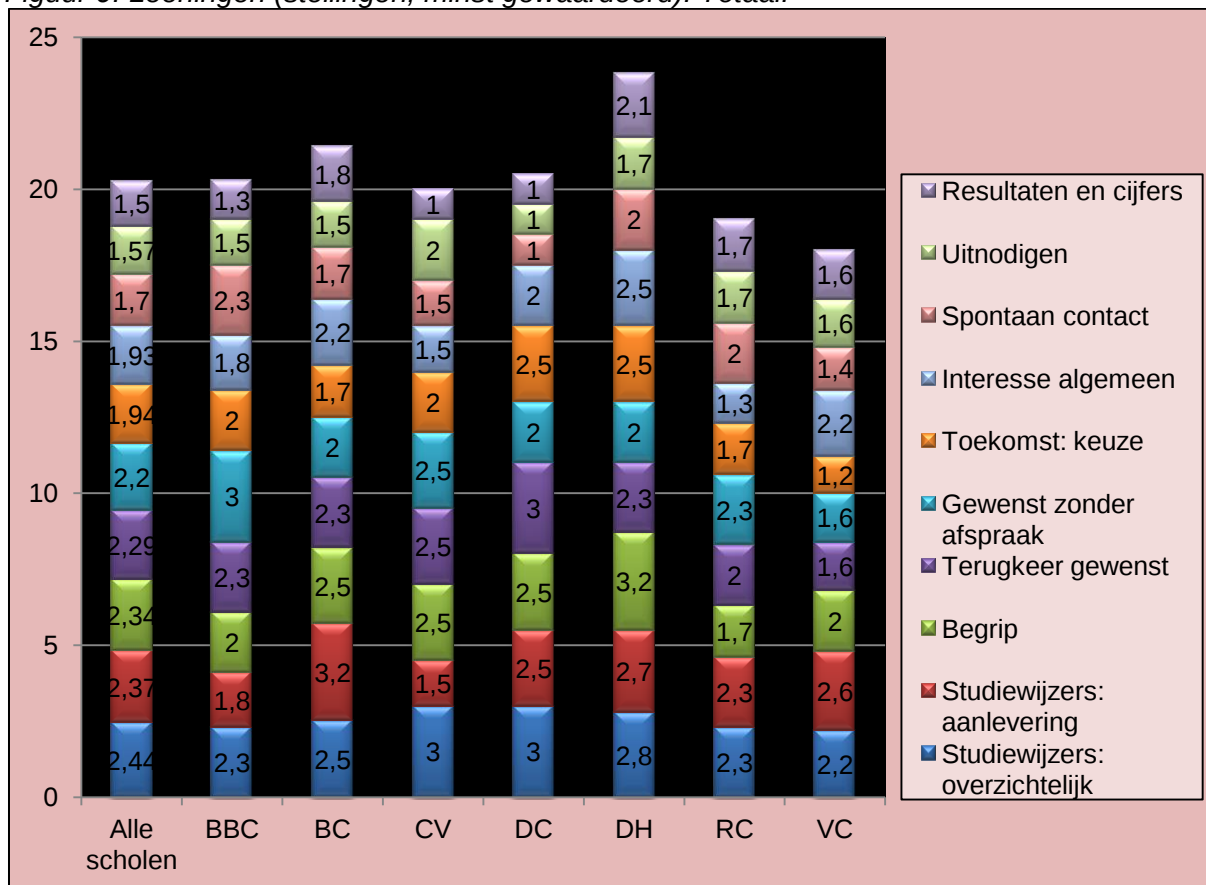
Figuur 8. Leerlingen (stellingen; minst gewaardeerd): Relatie.

Als het de tevredenheid omtrent relationele aspecten betreft, scoren DC en VC laag, daar waar CV en BBC relatief hoog scoren.

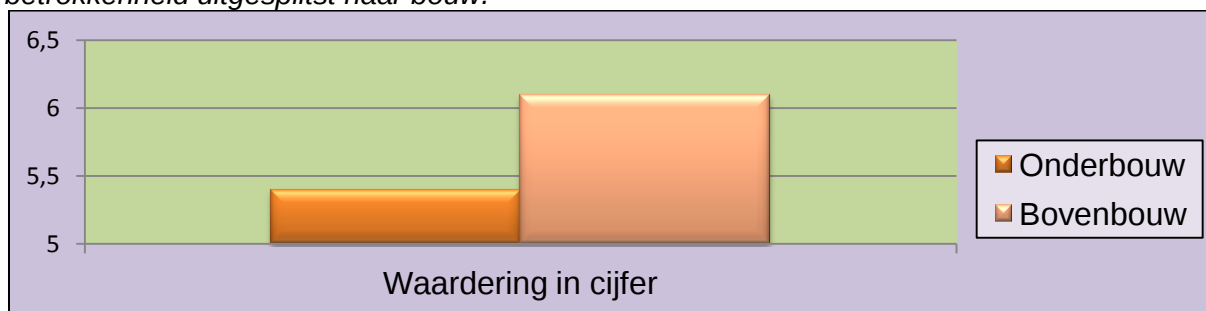
Als ik de figuren 6 t/m 8 in elkaar schuif dan geeft dit een totaaloverzicht van de tien minst gewaardeerde stellingen, uitgesplitst naar school (zie figuur 9).

Figuur 9. Leerlingen (stellingen; minst gewaardeerd): Totaal.

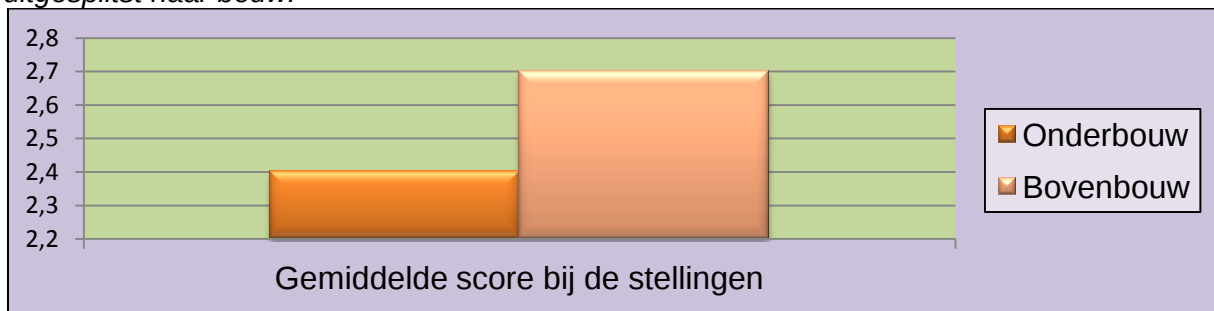
Als de tien laagst gewaardeerde stellingen als totaal genomen worden dan blijken leerlingen van DH en BC daar relatief tevreden over te zijn. Dit in tegenstelling tot leerlingen van RC en VC.

Figuur 10. Leerlingen (vraag 2 en 9): Waardering van ervaren verantwoordelijkheid / betrokkenheid uitgesplitst naar bouw.

Onderbouwleerlingen ervaren veel minder betrokkenheid (cijfer: 5,4) dan bovenbouwleerlingen (cijfer 6,1).

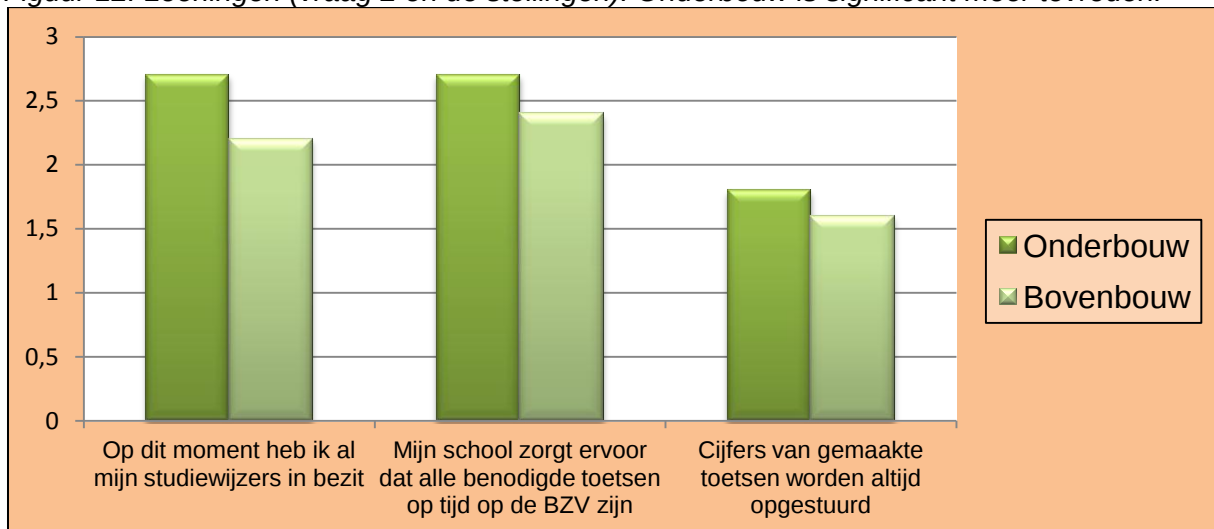
Figuur 11. Leerlingen (vraag 2 en de stellingen): Mate van waardering van de stellingen uitgesplitst naar bouw.

Onderbouwleerlingen waarderen de stellingen beduidend lager dan de bovenbouwleerlingen.

Bovenbouwleerlingen zijn dus, in veel opzichten, meer tevreden dan onderbouwleerlingen. Interessant is daarom om na te gaan of er ook aspecten zijn waar dit omgekeerd is. Dat is zichtbaar in figuur 12.

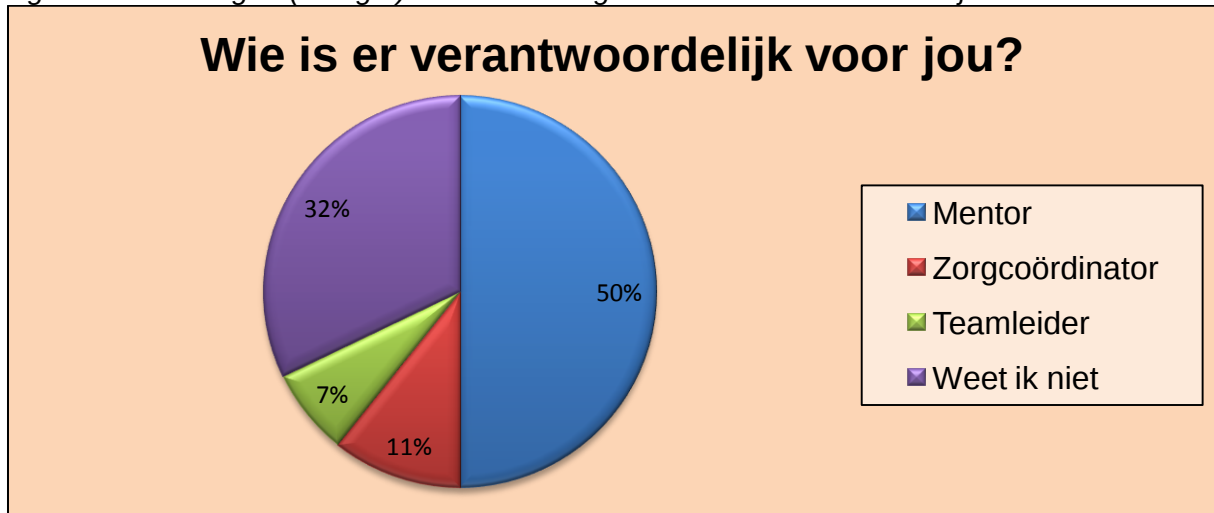
Figuur 12. Leerlingen (vraag 2 en de stellingen): Onderbouw is significant meer tevreden.

Onderbouwleerlingen zijn significant meer tevreden dan leerlingen uit de bovenbouw waar het drie zuiver technische en organisatorische aspecten betreft.

Nu duidelijk is waarover welke leerlingen ontevreden, dan wel tevreden zijn, is het interessant om te achterhalen of de leerlingen ook weten wie er verantwoordelijk is voor hen.

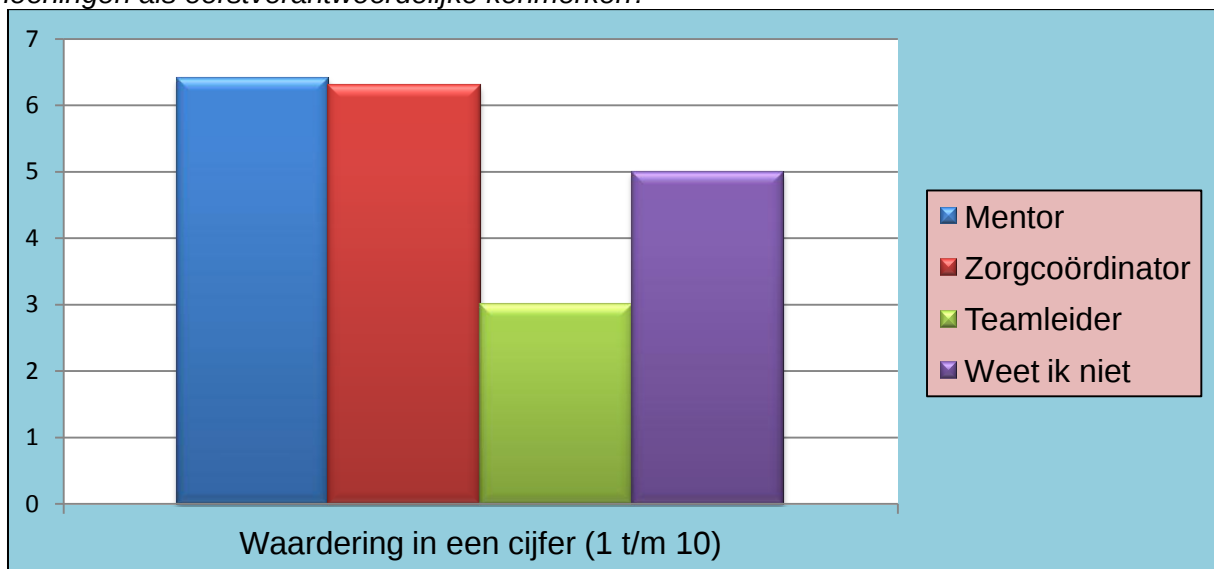
Figuur 13. Leerlingen (vraag 4): Weten leerlingen wie eerstverantwoordelijk voor hen is?

Van de leerlingen geeft 50% aan dat de mentor verantwoordelijk voor hen is. Opvallend is dat 32% (1 op de 3 leerlingen) aangeeft dat ze niet weten wie er verantwoordelijk voor hen is.

Het is zinvol om te onderzoeken of er samenhang is tussen de waardering (in een cijfer) en de vraag wie de leerlingen als verantwoordelijk achten (zie figuur 13).

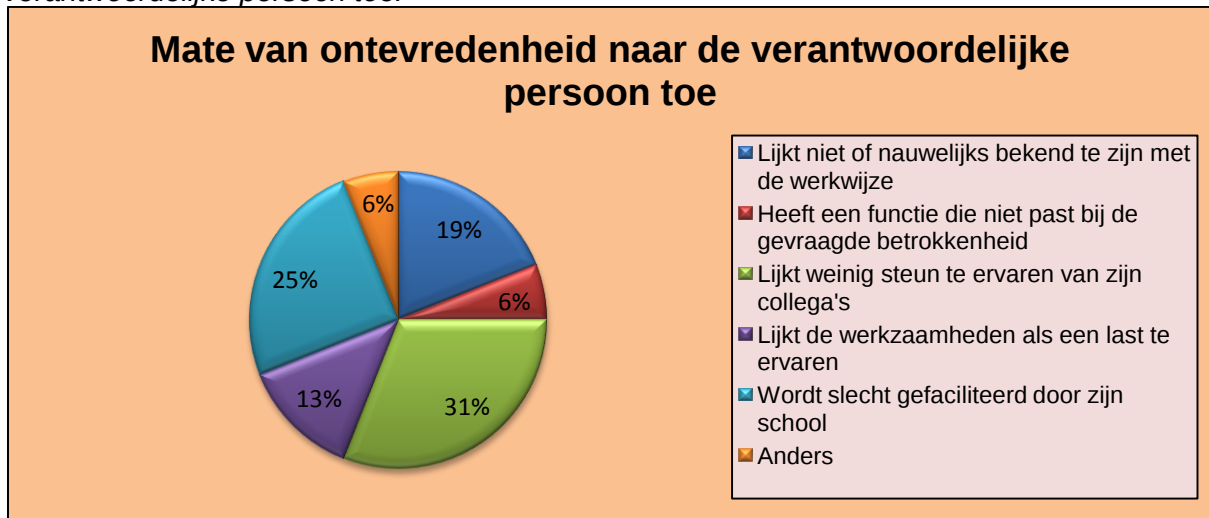
Figuur 14. Leerlingen (vraag 4 en 9): De relatie tussen de waardering en de vraag wie de leerlingen als eerstverantwoordelijke kenmerken?

Leerlingen die aangeven dat hun teamleider verantwoordelijk is voor hen of zeggen niet te weten wie eerstverantwoordelijk is waarderen de tevredenheid over hun begeleiding significant laag.

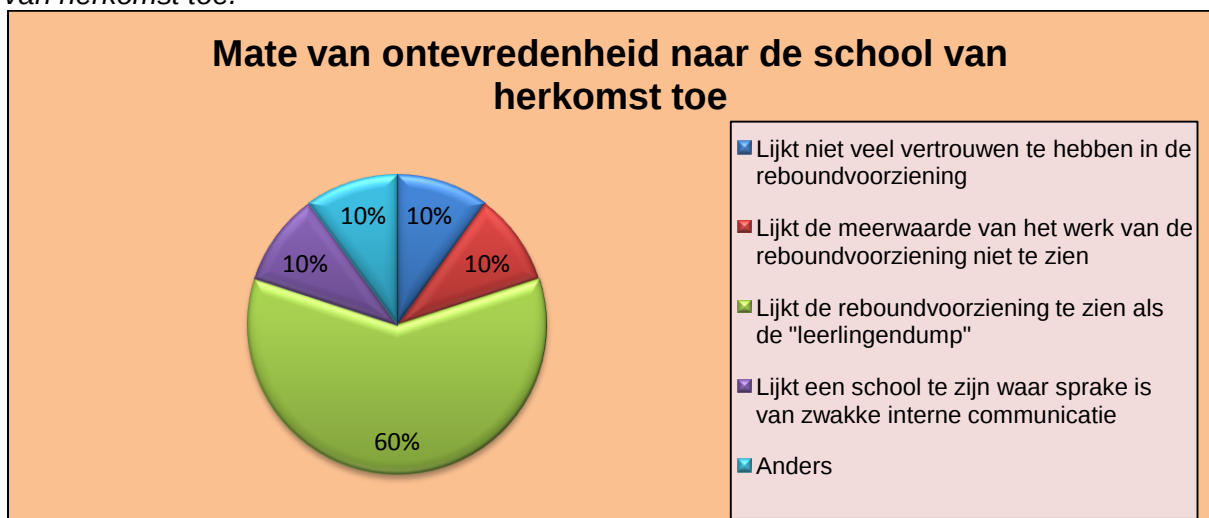
Reboundvoorzieningen:

Figuur 15. Reboundvoorzieningen (vraag 25a.): De mate van ontevredenheid naar de verantwoordelijke persoon toe.

Reboundvoorzieningen geven aan dat 75% van de ontevredenheid naar scholen van herkomst toe bestaat uit de indruk dat: mentoren weinig steun van hun collega's lijken te kunnen verwachten (31%), mentoren te weinig gefaciliteerd lijken te worden (25%) en mentoren niet of nauwelijks bekend lijken te zijn met het werk van de reboundvoorziening (19%).

Figuur 16. Reboundvoorzieningen (vraag 25b.): De mate van ontevredenheid naar de school van herkomst toe.

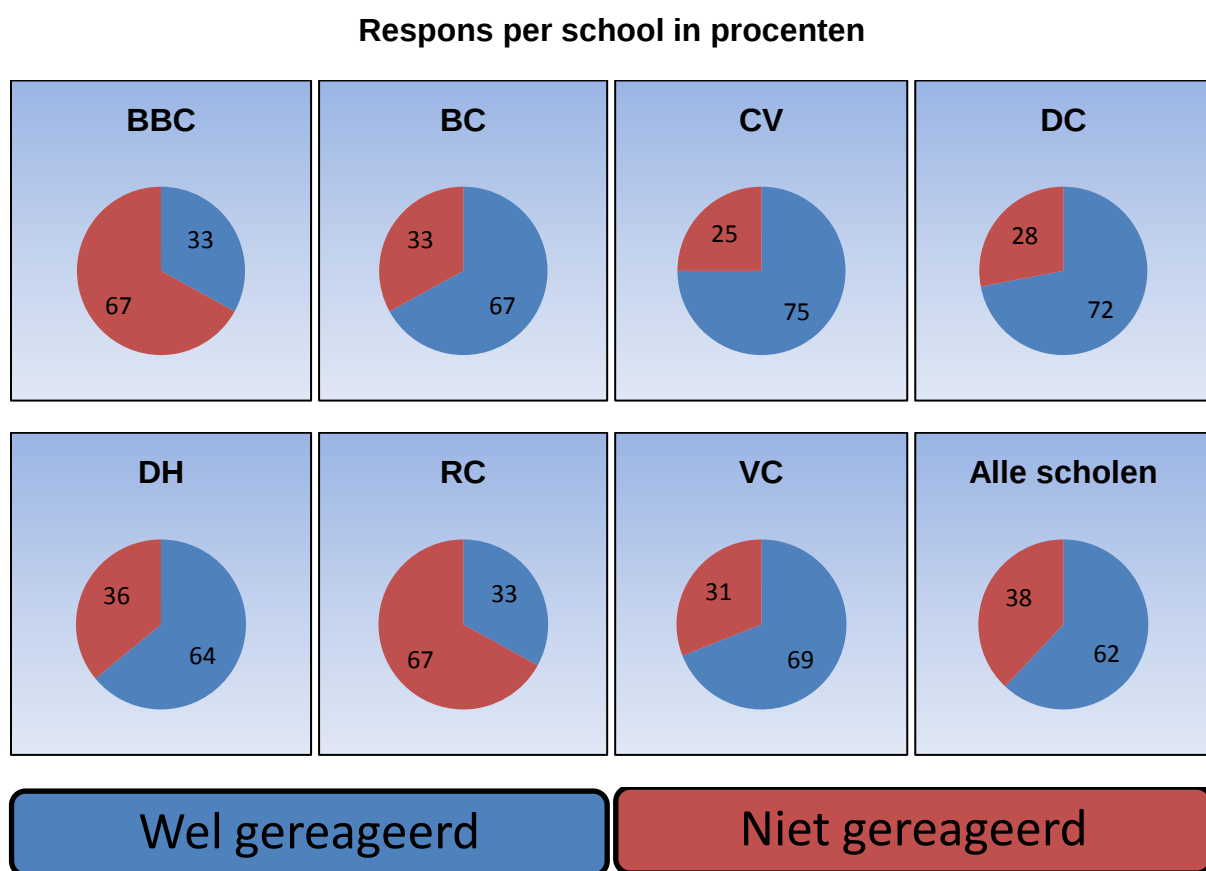

Reboundvoorzieningen geven aan dat 60% van de ontevredenheid naar scholen van herkomst toe bestaat uit de indruk dat de school de reboundvoorziening ziet als "leerlingendump".

Figuur 17 (zie bijlage 2, blz. 55) / vraag 23: Alle aspecten scoren bij de reboundvoorzieningen een voldoende. Opvallend is dat het minst concrete aspect (leerlingennabijheid en betrokkenheid uitstralen) het laagst scoort.

VO-scholen:

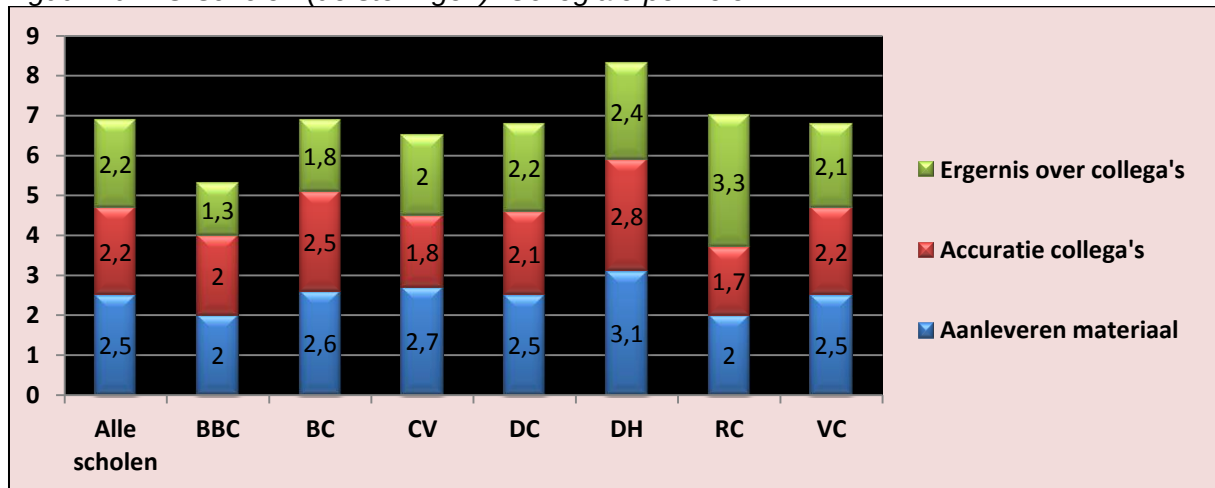
Figuur 18. VO-scholen (vraag 1): Respons (N = 62; verstrekt 100).

Van BBC en RC heeft slechts 33% van de collega's gereageerd. De andere vijf scholen scoren allemaal hoger dan 60%. Omdat zowel van BBC als ook van het RC slechts drie collega's gereageerd hebben, mogen eventuele conclusies voor beide scholen niet als valide, maar slechts als een signaal, gezien worden. Interessant in deze is evenwel de vraag waarom collega's van BBC en RC het op deze manier laten afweten.

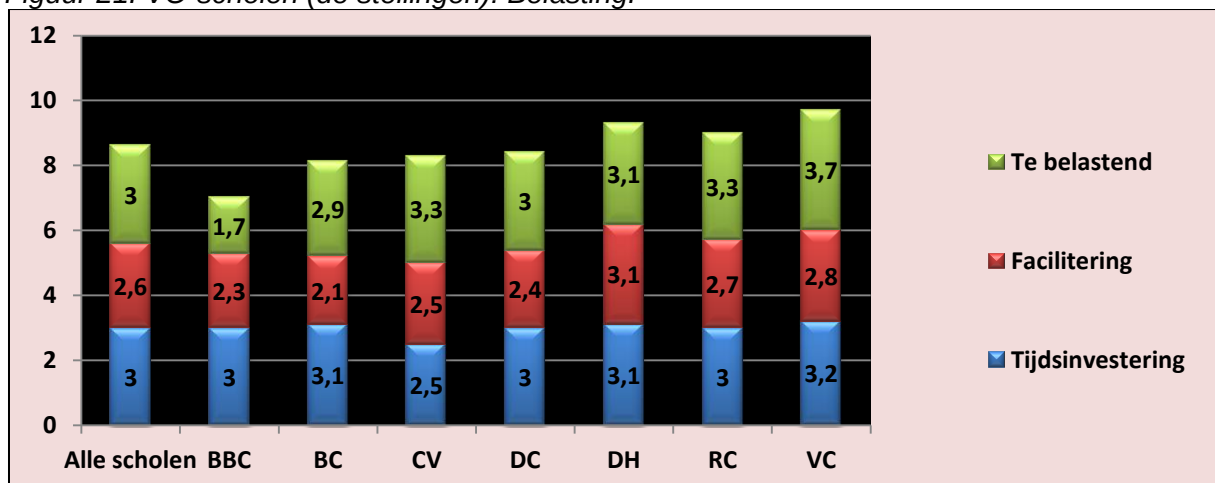
Figuur 19 (zie bijlage 3, blz. 56): Negen stellingen worden door de collega's van de VO-scholen gemiddeld als onvoldoende (2,5 of lager) gewaardeerd. Opvallend is dat de stellingen "Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk" en "Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat" significant hoog scoren (4,7 resp. 4,3). In figuur 20 t/m 22 heb ik de negen laagst gewaardeerde stellingen gerubriceerd en vervolgens uitgesplitst naar categorie.

Figuur 20. VO-scholen (de stellingen): Collegiale perikelen.

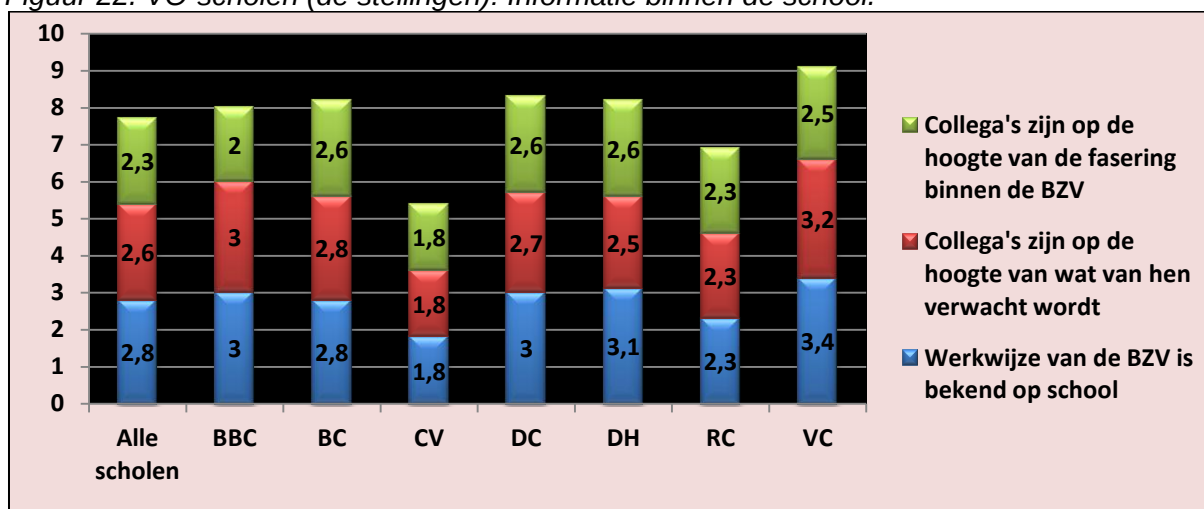
Als het om "collegiale perikelen" gaat, scoort BBC significant laag en CV redelijk laag. DH scoort op dit deelaspect significant hoog.

Figuur 21. VO-scholen (de stellingen): Belasting.

Als het om "belasting" gaat, scoort BBC significant laag. DH, VC en RC scoren verhoudingsgewijs hoog.

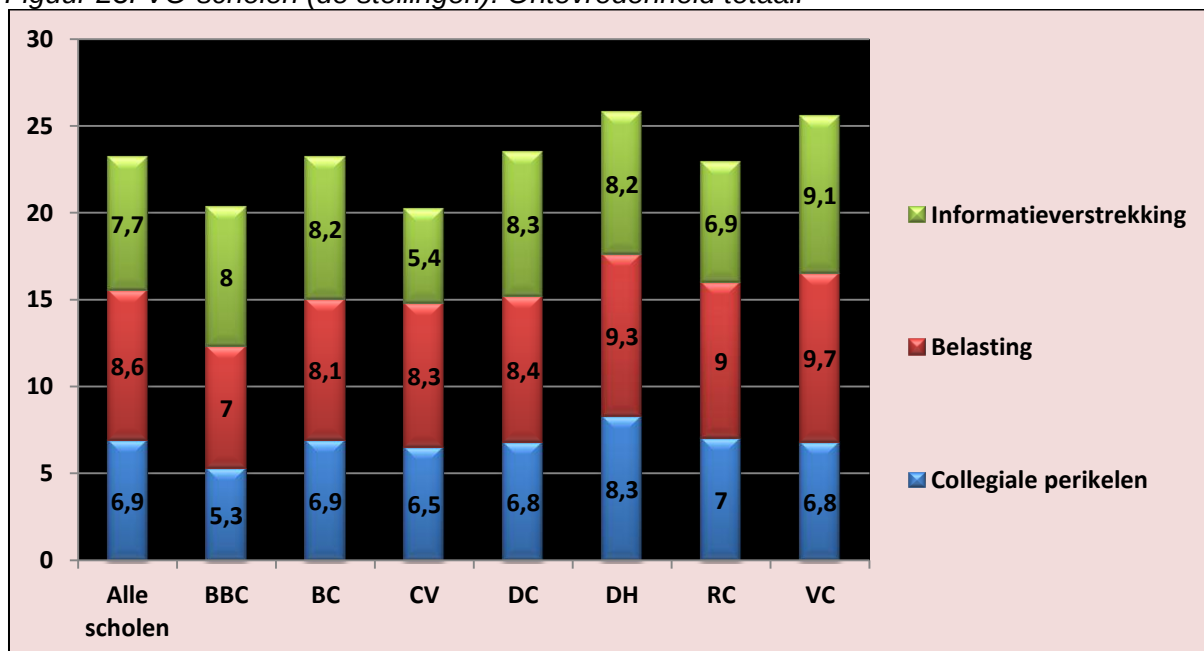
Figuur 22. VO-scholen (de stellingen): Informatie binnen de school.

Als het gaat om de mate waarin collega's op de hoogte zijn van diverse aspecten van de BZV scoort CV significant laag en RC redelijk laag. VC scoort hier significant hoog.

Als ik de figuren 20 t/m 22 in elkaar schuif dan geeft dit een totaaloverzicht van de negen laagst gewaardeerde stellingen, uitgesplitst naar school (zie figuur 23).

Figuur 23. VO-scholen (de stellingen): Ontevredenheid totaal.

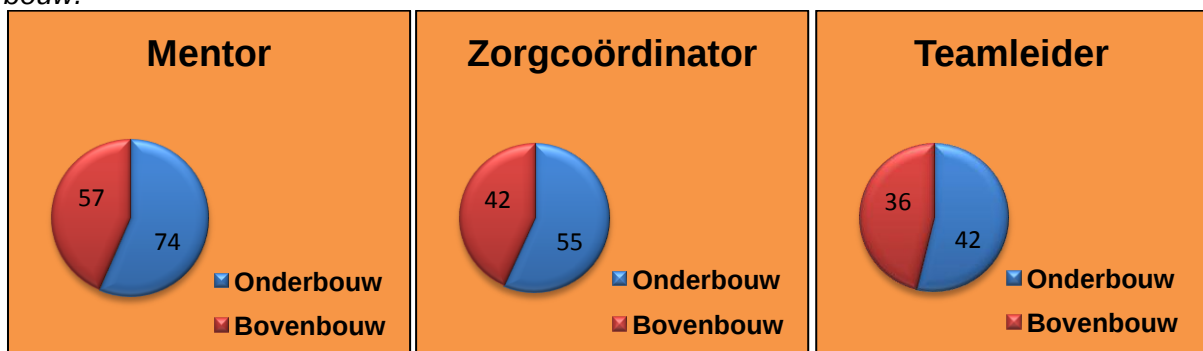
Als het om de algehele ontevredenheid van de collega's gaat, dan scoren BBC en CV significant laag. DH en VC scoren verhoudingsgewijs hoog.

Figuur 24. VO-scholen (vraag 2 en 4): Benodigde tijd uitgesplitst naar functie.

De verhouding tussen de diverse functies als het gaat om de tijd die per week nodig is om het werk voor de BZV te doen, => mentor : zorgcoördinator : teamleider = ongeveer 7 : 5 : 4 (in absolute tijd in minuten: 69 : 50 : 39).

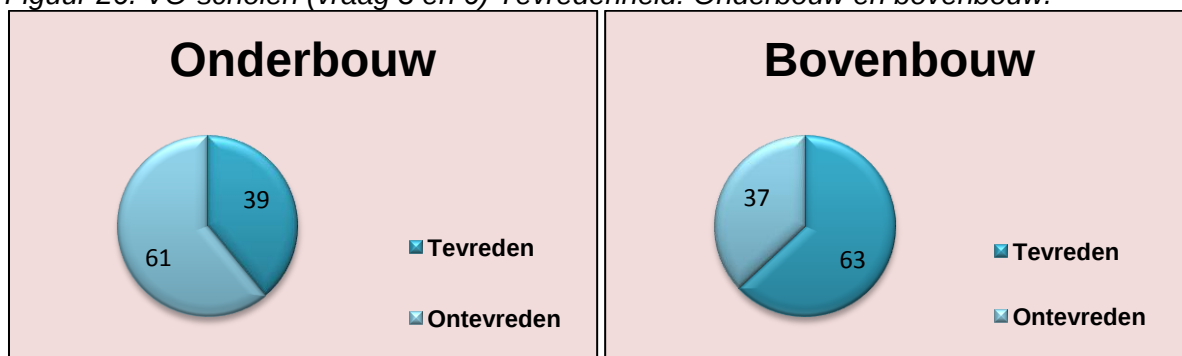
Figuur 25. VO-scholen (vraag 2,3 en 4): Benodigde tijd uitgesplitst naar functie én naar bouw.

In alle gevallen geven de collega's van de onderbouw aan meer tijd per week aan het werk van de BZV te besteden dan de collega's van de bovenbouw. De verhouding tussen mentoren, zorgcoördinatoren en teamleiders ligt daarbij opvallend gelijk.

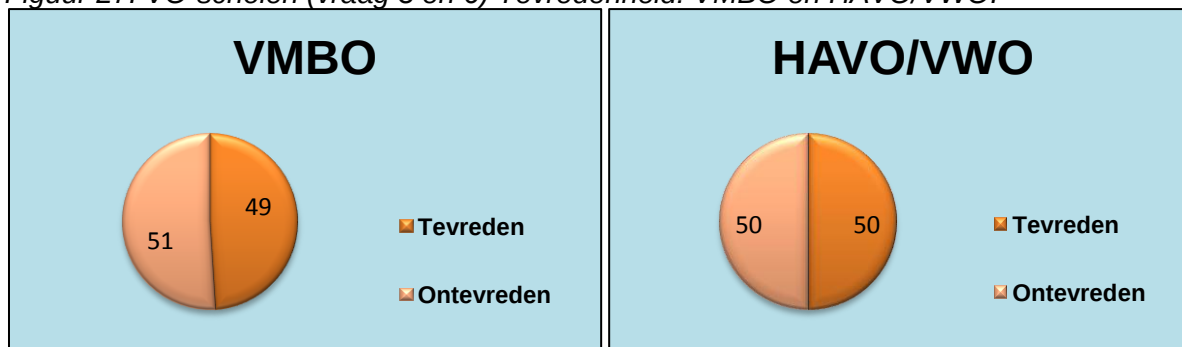
Nu helder is dat de benodigde tijd per functie en bouw verschillend is, is het relevant om in beeld te brengen hoe het staat met de mate van tevredenheid waar het de gefaciliteerde tijd betreft. Ik splits de gegevens uit naar bouw, niveau en functie (vraag 2, 3 en 6).

Figuur 26. VO-scholen (vraag 3 en 6) Tevredenheid: Onderbouw en bovenbouw.

Collega's van de bovenbouw zijn significant meer tevreden over de gefaciliteerde tijd dan de collega's van de onderbouw.

Figuur 27. VO-scholen (vraag 3 en 6) Tevredenheid: VMBO en HAVO/VWO.

Collega's van VMBO zijn ongeveer even tevreden over de gefaciliteerde tijd als de collega's van HAVO/VWO

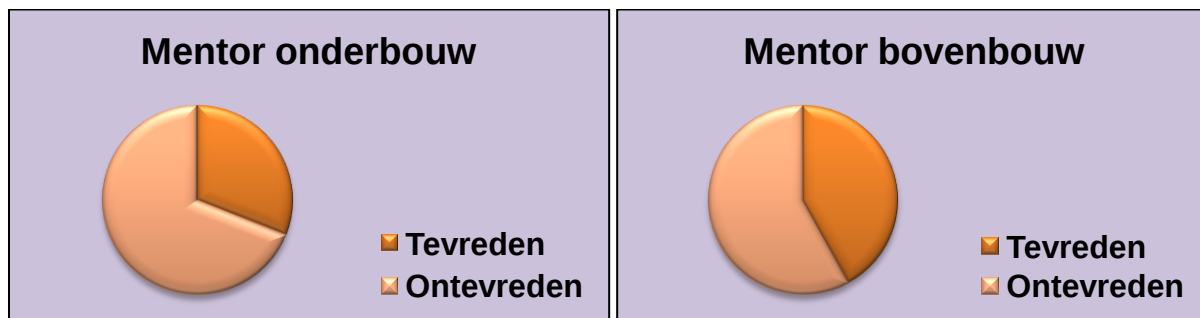
Figuur 28. VO-scholen (vraag 2 en 6) Tevredenheid: Functie.

De verhouding tevredenheid : ontevredenheid over gefaciliteerde tijd verschilt per functie (mentoren = 3 : 7; zorgcoördinatoren = 6 : 4; teamleiders = 6 : 1).

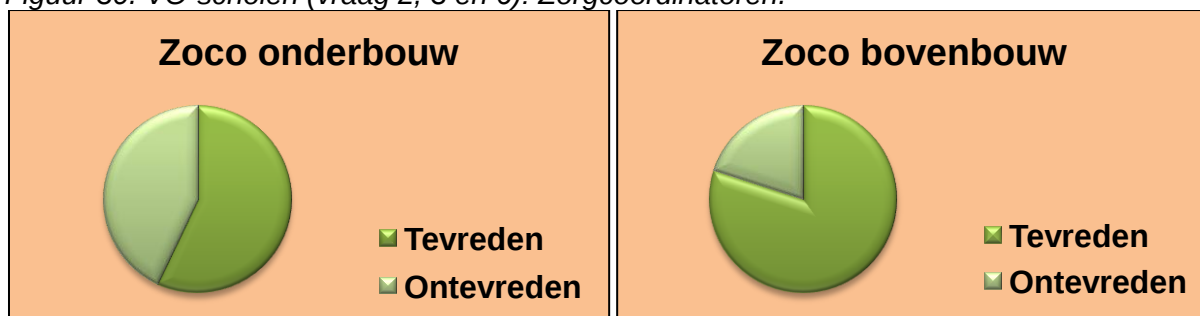
Als laatste is het interessant om in beeld te brengen hoe de relaties tussen de verschillende functies in combinatie met de verschillen tussen onder- en bovenbouw zich verhouden. Dit maak ik duidelijk met figuur 29 t/m 31.

Figuur 29. VO-scholen (vraag 2, 3 en 6): Mentoren.

Van de mentoren van de onderbouw geeft 31% aan tevreden te zijn over de gefaciliteerde tijd, terwijl dit bij de mentoren van de bovenbouw 42% is.

Figuur 30. VO-scholen (vraag 2, 3 en 6): Zorgcoördinatoren.

Van de zorgcoördinatoren van de onderbouw geeft 57% aan tevreden te zijn over de gefaciliteerde tijd, terwijl dit bij de zorgcoördinatoren van de bovenbouw 80% is.

Figuur 31. VO-scholen (vraag 2, 3 en 6): Teamleiders.

Van de teamleiders van de onderbouw geeft 60% aan tevreden te zijn over de gefaciliteerde tijd, terwijl dit bij de teamleiders van de bovenbouw 100% is.

2. Interviews

Ik heb de drie samenvattingen van de interviews naast elkaar gelegd en ik heb getracht om overeenkomsten te ontdekken daar waar het de opvattingen van de drie geïnterviewden betreft. Op die manier ben ik in de interviews bij een rode draad uitgekomen die ik zou willen kenschetsen met de volgende kernwoorden: ontmoeten, informeren, communiceren, verbinden, professionaliteit en relatie.

Ontmoeten.

De collega's van de BZV moeten geregeld op bezoek gaan en hun gezicht laten zien bij de VO-scholen, zodat deze de BZV gaan zien als een verlengstuk van het VO. Daarnaast zouden leerlingen van de BZV de mogelijkheid moeten krijgen om een keer per twee (of drie) weken een dag terug te gaan naar de school van herkomst. Als dat, door omstandigheden, niet wenselijk is, zou de school de mentor de gelegenheid moeten bieden om een paar keer naar de BZV te gaan om de leerling te ontmoeten.

Informeren.

Hierin zou het jaarverslag, dat elk jaar gemaakt wordt door de coördinator van de BZV, een rol kunnen spelen. Daarin zou het soort informatie, genoemd in dit praktijkonderzoek, ook moeten staan. Bestuurders stellen dat op prijs; willen zelfs dat man en paard genoemd worden. In dat opzicht mag de BZV best wat kritischer zijn. Als interne communicatie te wensen over laat moet de BZV de hiërarchische weg durven te bewandelen. Informeer in dat geval ook teamleiders. In het uiterste geval moet men zich richten tot de directie.

Communiceren.

De BZV zou moeten kunnen aanschuiven bij diverse teamvergaderingen. Daarvoor zou de BZV in overleg kunnen gaan met de diverse teamleiders om dit overleg te plannen op een tijdstip dat er toch al een overleg zou zijn. De ervaring is dat als het binnen schooltijd geregeld kan worden ook dit soort bijeenkomsten vaak constructief, ontspannen en activerend verlopen.

Verbinden.

De oplossing ligt in de verwevenheid. Het gevoel moet ontstaan dat scholen en reboundvoorzieningen gezamenlijk voor dezelfde opgave staan. Anders ontstaat er miscommunicatie. Daarnaast zou er voor de BZV nog een extra taak kunnen liggen. De BZV kent de diverse scholen goed en weet waar hun kracht ligt. Ze zou verbindingen tussen de scholen onderling moeten kunnen leggen, waarbij de scholen de bereidheid zouden moeten hebben om van elkaar te leren.

Professionaliteit.

De geïnterviewden verwachten te allen tijde een professionele houding van alle medewerkers van de VO-scholen. Het blijft de verantwoordelijkheid van de school van herkomst om ook deze leerlingen te begeleiden naar een diploma. Welke functie het meest geschikt is om reboundleerlingen te begeleiden lijkt niet helder te zijn, omdat elke functie op zich voor- en nadelen kent. Het komt er uiteindelijk op neer dat het niet uitmaakt hoe een school het organiseert als het maar geregeld wordt.

Relatie.

Relatie is de basis om tot ontwikkeling te komen. Als een school nalaat om de leerling te laten voelen dat er sprake is van betrokkenheid krijgen leerlingen het gevoel niet meer gewaardeerd te worden. Dit kan bijzonder nadelige gevolgen voor de motivatie en/of het zelfvertrouwen van de leerlingen met zich meebrengen. Op het moment dat ze zich in de steek gelaten voelen, wordt het voor de leerlingen niet gemakkelijker om aan hun terugkeer te werken. En daar is de BZV uiteindelijk voor bedoeld.

Hoofdstuk 5: Conclusies

Vooraleerst wil ik stellen dat mijn onderzoek uitgewezen heeft dat zowel leerlingen, collega's van VO-scholen en andere reboundvoorzieningen als ook de geïnterviewden aangeven dat er hardnekkige problemen bestaan waar het de verantwoordelijkheid en werkzaamheden inzake reboundvoorzieningen in het algemeen en de BZV in het bijzonder betreft. Hoewel ieder, vanuit zijn eigen optiek, die problemen anders ervaart.

Door de data-analyse aan mijn hoofd- en deelvragen te toetsen zal ik proberen steekhoudende conclusies te formuleren. Het is vrijwel onmogelijk om specifieke theorie over reboundvoorzieningen te koppelen aan mijn conclusies, simpelweg omdat die theorie er niet of nauwelijks is. De theorie die ik gelezen heb handelde voornamelijk over het belang van relatie, loyaliteit en veiligheid. Die drie begrippen zijn op alle conclusies terug te voeren. Ik zou voor relevante theorie dan ook willen verwijzen naar hoofdstuk 2.

Conclusies

Welk beeld hebben de, binnen ons samenwerkingsverband aangesloten, scholen voor regulier voortgezet onderwijs van de BZV?

Conclusie: De collega's van de VO-scholen vinden het werk dat de BZV doet uiterst belangrijk (zie figuur 19, blz. 56 en het interview met de heer Raedts). In hoeverre de BZV de VO-scholen lijkt te ontlasten is niet duidelijk. Wel duidelijk is dat het werk dat collega's van VO-scholen voor hun leerlingen op de BZV doen als belastend wordt ervaren (zie figuur 20 t/m 31, hoofdstuk 4).

Zijn medewerkers van die scholen op de hoogte van de werkwijze van de BZV en hun eigen, daaruit voortvloeiende, rol waar het begeleiding en verantwoordelijkheid betreft?

Conclusie: Onvoldoende, zo blijkt uit de enquêtes van de VO-scholen (zie figuur 19, blz. 56 en figuur 22, blz. 34) en de interviews. Geënquêteerden geven aan dat hun collega's te weinig op de hoogte zijn van de diverse fases die leerlingen doorlopen op de BZV, nauwelijks weten wat er van hun verwacht wordt als een leerling eenmaal op de BZV zit en veel te weinig kennis hebben van de werkwijze van de BZV.

Scholen lijken nauwelijks te weten wat er op de BZV gebeurt. De geïnterviewden vermelden allen in hun betoog dat ze dit gebrek aan kennis herkennen en geven alle drie aan dat de BZV hierin een taak heeft.

Wat is het effect van de diversiteit binnen de verschillende scholen als het gaat om de vraag wie de eindverantwoordelijkheid heeft voor de leerlingen tijdens hun verblijf op de BZV? Op welke wijze en in hoeverre worden de verantwoordelijken op de diverse scholen gefaciliteerd?

Conclusie: Er is geen eenduidigheid als het gaat om de vraag wie binnen de diverse scholen deze verantwoordelijkheid heeft. Voor mijn collega's op de BZV en mij is dat erg verwarrend. Die verwarring bestaat ook voor een deel bij de leerlingen (zie figuur 13, blz. 30). Ongeveer een derde deel van de leerlingen weet niet wie verantwoordelijk is voor hen. Dit vertaalt zich naar het gevoel van (on)tevredenheid bij de leerlingen (zie figuur 14, blz. 30). Zij die niet weten wie verantwoordelijk is voor hen zijn significant minder tevreden over de betrokkenheid van hun eigen school. Opvallend in deze is ook dat de leerlingen, die zeggen dat de teamleider verantwoordelijk is voor hen, zeer ontevreden zijn over deze begeleiding. Hoewel het hier slechts twee leerlingen betreft (en daardoor deze conclusie niet steekhoudend genoemd mag worden) is twee keer een 3,0 scoren wel een teken aan de wand. Leerlingen zijn relatief tevreden als ze begeleid worden door de mentor of de zorgcoördinator.

Hoe staat het met de tevredenheid van de leerlingen als het om de betrokkenheid van hun school gaat? Zijn er verschillen tussen onderbouw en bovenbouw?

Conclusie: Naast het eerder genoemde gebrek aan duidelijkheid wie verantwoordelijk voor hen is, geven leerlingen aan hun eigen school gemiddeld een 5,7 waar het betrokkenheid betreft (zie figuur 2, blz. 25). Tien stellingen worden onvoldoende gewaardeerd (zie figuur 5, blz. 54) en de verhouding tevredenheid : ontevredenheid ten aanzien van diverse aspecten is ongeveer 7 : 10 (zie figuur 3 en 4, blz. 25 en 26). Opvallend is dat ongeveer evenveel leerlingen (23 : 24) aangeven tevreden, dan wel ontevreden te zijn over aanlevering van studiewijzers en toetsmateriaal. Dit is een bron van grote ergernis voor mij en mijn collega's op de BZV. Blijkbaar, zo geven de leerlingen aan, lukt het in een heleboel gevallen wel om dit op een deugdelijke wijze

te realiseren. Het kan dus niet aan de organisatie van de BZV liggen als de aanlevering van materialen niet goed verloopt.

Een tweede aspect dat opvalt als het om de ontevredenheid van de leerlingen gaat (zie figuur 4, blz. 26) is dat die ontevredenheid zich vooral manifesteert als het om tastbare zaken gaat (het opsturen van toetsmateriaal, studiewijzers, resultaten, informatie en uitnodigingen). Die ontevredenheid richt zich minder op de meer morele betrokkenheid, bijvoorbeeld interesse, het gevoel nog steeds welkom te zijn en het gevoel dat de school hen nog steeds terugwil. Zes leerlingen, dat is ruim 20%, geeft aan nergens tevreden over te zijn (zie figuur 3, blz. 25).

Er is een significant verschil in tevredenheid tussen bovenbouw en onderbouw (zie figuur 10 en 11, blz. 28 en 29). Leerlingen van de bovenbouw waarderen de betrokkenheid van hun begeleiders hoger dan onderbouwleerlingen. Opvallend daarbij is dat de enige aspecten waarop onderbouwleerlingen hun begeleiders hoger waarderen dan de bovenbouwleerlingen technisch en organisatorisch van aard zijn (zie figuur 12, blz. 29).

Hoe staat het met de tevredenheid van de collega's van de VO-scholen als het gaat om het werk dat ze voor de BZV moeten doen? Zijn er verschillen tussen onderbouw en bovenbouw?

Conclusie: Ik neem hiervoor de scores bij de stellingen (zie figuur 19, blz. 56) als uitgangspunt. Ik zie een negental stellingen waar collega's, variërend van zeer tot relatief, negatief over zijn. Die negen stellingen zijn ingedeeld in drie categorieën (zie figuur 20 t/m 23, blz. 33 en 34), te weten "collegiale perikelen", "belasting" en "informatie binnen school". De eerste categorie handelt over de onderlinge ergernissen binnen de school, het (niet) aanleveren van materialen en het gebrek aan accurate van diverse collega's. De tweede categorie handelt over het feit dat ze de werkzaamheden voor de BZV als te belastend ervaren, er teveel tijd mee kwijt zijn en het gevoel hebben dat de leiding hen hiervoor te weinig faciliteert. De laatste categorie heeft te maken met de eerder in dit hoofdstuk vermelde "onbekendheid" met de werkwijze van de BZV.

Ik wil hier duidelijk aangeven dat ik niet voornemens ben om met het bestraffende vingertje naar diverse scholen te wijzen of hen te overtuigen dat ze zaken blijkbaar, volgens hun leerlingen en collega's, niet goed geregeld hebben. Ik probeer conclusies in zijn algemeenheid te trekken. Ik ga ervan uit dat scholen, daar waar het

hun eigen verantwoordelijkheid en geconstateerde nalatigheid of onvermogen betreft, de handschoen zelf oppakken.

Er bestaat een duidelijke discrepantie waar het de tevredenheid betreft ten aanzien van de door de leiding gefaciliteerde tijd. Als het om de verschillende functies gaat (zie figuur 28, blz. 36) blijken de meeste teamleiders en iets meer dan de helft van de zorgcoördinatoren tevreden te zijn, terwijl ongeveer twee derde van de mentoren aangeeft ontevreden te zijn. Uitgesplitst naar onder- en bovenbouw (zie figuur 26, blz. 36) blijken collega's uit de onderbouw significant meer ontevreden te zijn over de gefaciliteerde tijd dan de bovenbouwcollega's. Uitsplitsing naar functie en bouw (zie figuur 29 t/m 31, blz. 37) bevestigt dat er een verband is tussen deze aspecten. Blijkbaar voelen mentoren uit de onderbouw van alle bevraagde scholen de grootste druk; teamleiders uit de bovenbouw ervaren zelfs geen overbelasting. Zou het feit dat mentoren uit de onderbouw meer tijdsdruk ervaren iets te maken kunnen hebben met het gegeven dat leerlingen uit de onderbouw vinden dat hun begeleiders veel beter organisatorische en technische zaken op orde hebben (zie figuur 12, blz. 29)? Een en ander hangt natuurlijk nauw samen met de benodigde tijd (zie figuur 24 en 25, blz. 35). Mentoren hebben beduidend meer tijd per week nodig dan zorgcoördinatoren en teamleiders. Als ik daarbij in aanmerking neem dat diverse teamleiders en zorgcoördinatoren in hun enquête aangegeven hebben dat deze tijd "gewoon in hun takenpakket zit", lijkt deze druk te verklaren. Waar het tevredenheid over gefaciliteerde tijd betreft, is er geen noemenswaardig verschil tussen VMBO of HAVO/VWO (zie figuur 27, blz. 36).

Zijn er verschillen tussen de diverse scholen?

Conclusie: Er zijn significante verschillen tussen de diverse VO-scholen aangesloten bij ons SWV. Dit wordt zowel door de collega's als ook de leerlingen van de betreffende scholen aangegeven en is duidelijk zichtbaar in de diverse figuren. Ik noem nog een keer dat de resultaten bij de leerlingen voor DC en CV niet valide genoemd mogen worden, doch slechts een signaalfunctie hebben, aangezien van beide scholen slechts twee leerlingen aan de enquête deelgenomen hebben. De genoemde figuren geven aanleiding tot het trekken van conclusies. Naar mijn mening moeten de individuele scholen hierin zelf de verantwoordelijkheid nemen. Wat ik hierin wel zou kunnen (en ook willen) betekenen, is dat ik met de verschillende scholen in gesprek wil gaan over de specifieke resultaten van hun school.

Hoe ervaren andere reboundvoorzieningen de betrokkenheid van VO-scholen?

De enquêtes van andere reboundvoorzieningen hebben enkel de functie gehad om mijn vooronderstellingen te bevestigen (zie figuur 15 en 16, blz. 31). Dit heb ik in de data-analyse al toegelicht. Schokkend blijft dat ook andere reboundvoorzieningen aangeven dat ze vaak het gevoel hebben dat ze nog steeds als “leerlingendump” gezien worden. Dat reboundvoorzieningen de betrokkenheid van de VO-scholen toch met een kleine voldoende waarderen (zie figuur 17, blz. 55) kan natuurlijk iets zeggen over die VO-scholen, maar ook iets over de beleving van de reboundscholen. Als de bevlogenheid en het, zelden nalatende, optimisme van de collega’s van deze reboundscholen vergelijkbaar is met dat van mijn collega’s, dan werken er mensen die van nature een zeer positieve grondhouding hebben.

Dat brengt mij bij mijn hoofdvraag.

Hoe staat het met de verantwoordelijkheid die de diverse scholen voelen, nadat ze leerlingen naar de BZV doorverwezen hebben?

Conclusie: Ik denk dat alle scholen de nodige verantwoordelijkheid voelen naar de leerlingen toe die ze naar de BZV gestuurd hebben. Zeker gezien de hoge mate waarin (collega’s van) die scholen, op een enkele uitzondering na, gereageerd hebben. In dat opzicht durf ik te stellen dat scholen inclusie nastreven; de intentie hebben om al hun leerlingen die zorg te bieden die ze verdienen. Problemen die zich voordoen lijken vaker voort te komen uit organisatorische omstandigheden dan door een gebrek aan betrokkenheid. Zo blijkt ook uit de reacties van andere reboundvoorzieningen. Echter, relaterend aan Hüther (2001) die zegt dat een veilige band met een volwassene het eerste en belangrijkste fundament is om hoop op een nieuwe start te vinden (en dat mag toch met recht de primaire doelstelling van de BZV genoemd worden) mag en kan er geen enkel excuus voor scholen bestaan om, op welke wijze dan ook hun leerlingen in de steek te laten.

Op dat gebied lijkt er nog heel veel winst te behalen, waardoor de schijn van een gebrek aan verantwoordelijkheid en betrokkenheid zal verdwijnen.

Om dat doel na te streven wil ik de volgende aanbevelingen doen.

Aanbevelingen

Medewerkers van VO-scholen, die een leerling op de BZV gaan begeleiden, zullen daarvoor, buiten eventuele uren voor het mentoraat, gefaciliteerd moeten worden.

Tijdens het intakegesprek op de BZV moet de school van herkomst aan de leerling en diens ouders/verzorgers duidelijk maken wie verantwoordelijk voor hem is.

De communicatie tussen de mentor op de BZV en de school van herkomst moet altijd dual zijn, in die zin dat altijd tegelijkertijd met de zorgcoördinator én de mentor van school van herkomst gecommuniceerd wordt.

Scholen dienen intern te onderzoeken waarom collega's van de onderbouw significant meer in tijdnoed komen dan collega's van de bovenbouw.

Scholen dienen zich, indien ze zichzelf serieus nemen, vragen te gaan stellen naar aanleiding van, voor hun opvallende, resultaten uit dit onderzoek. Ik bied aan om, indien dit gewenst is, met de verschillende scholen in gesprek te gaan om mijn onderzoek toe te lichten. Ik zal dit kenbaar maken in een brief (zie bijlage 20, blz. 130) die ik, samen met enkele exemplaren van dit onderzoek, naar alle betrokken scholen zal sturen. Ik laat het aan de scholen zelf over of en hoe ze gebruik willen maken van dit aanbod.

Scholen moeten hun studiewijzers en toetsmateriaal per niveau en leerjaar digitaliseren en op een usb-stick aanleveren bij de BZV, op het moment dat een van hun leerlingen op de BZV start.

Leerlingen kunnen, na het intakegesprek, pas starten op de BZV nadat studiewijzers voor alle vakken voor minstens zes weken aangeleverd zijn.

Ik wil scholen vragen om te kijken naar hun bijdrage aan dit onderzoek, waarbij ik hoop dat deze of gene school zich de vraag stelt waarom zo weinig van hun collega's gereageerd hebben. Dit zou namelijk kunnen duiden op een gebrek aan verantwoordelijkheid en betrokkenheid.

De BZV moet de boer op. We moeten scholen en hun medewerkers gaan ontmoeten. Ons profileren. Werken aan naamsbekendheid. De BZV moet, zolang haar functie is om leerlingen terug te begeleiden naar de school van herkomst, niet langer alleen op papier een verlengstuk van de VO-scholen zijn.

De BZV moet gaan informeren: We moeten vragen om aan te mogen schuiven bij teamoverleg op de diverse VO-scholen. We moeten scholen uitnodigen om ons te bezoeken en tekst en uitleg te geven. We moeten informatiedagen beleggen en zorgen dat onze internetsite up to date is en blijft. We moeten een nieuwe schoolgids ontwerpen en die verspreiden over de diverse VO-scholen.

De BZV moet gaan verbinden. Wij weten waar elke school sterk in is. We moeten scholen bijeen brengen. We moeten scholen uitdagen om te leren van elkaar. Praktisch gezien zou er jaarlijks minimaal een overleg met alle zorgcoördinatoren op de BZV moeten zijn, waarbij de mentoren van de BZV aanwezig zijn. Hier zouden praktische en op leerling gerichte vraagstukken aan de orde gesteld moeten worden. Het initiatief hiertoe zal de coördinator van de BZV moeten nemen. Hij is ook verantwoordelijk voor de verslaglegging inzake dit overleg naar het bestuur van het samenwerkingsverband.

De BZV neemt jaarlijks de perikelen, genoemd in dit onderzoek, op in haar jaarverslag, waarbij “man en paard” genoemd gaan worden.

De BZV moet, in overleg met de school van herkomst, de aan haar toevertrouwde leerlingen de kans bieden om een keer per drie weken naar school terug te keren. Die dag kan gebruikt worden om materialen op te halen, studiewijzers te bespreken, extra uitleg te krijgen, voeling met de school en haar leerlingen te houden, ervaringen met de BZV te vertellen.

Mentoren van de school van herkomst moeten de mogelijkheid krijgen om een keer per zes weken de BZV een dagdeel te bezoeken (los van het MDO). Dit bezoek kan gebruikt worden om te kijken hoe het met de leerling gaat en hem of haar te helpen. Daarnaast zouden de mentoren deze tijd moeten gebruiken om individueel in alle rust met hun leerling in gesprek te gaan.

Hoofdstuk 6: Evaluatie onderzoek

Ik ben bijzonder verheugd over de uitkomsten van mijn praktijkonderzoek. Niet zozeer vanwege het feit dat veel van mijn vooronderstellingen bevestigd zijn, maar meer omdat deze uitkomsten tot conclusies en aanbevelingen geleid hebben waar zowel de VO-scholen als ook de leerlingen die aan de BZV toevertrouwd zijn hun voordeel mee kunnen doen.

Behalve dat ik heel tevreden ben over het resultaat, kijk ik ook met een heel goed gevoel terug op het hele leerproces, zoals zich dat de afgelopen maanden ontwikkeld heeft. Dat gevoel is tweeledig. Het betreft hier het proces waarin het onderzoek zich ontwikkeld heeft, maar ook mijn persoonlijke ontwikkeling.

Ik had van meet af aan voor ogen wat de hoofdvraag van mijn praktijkonderzoek moest zijn; wat ik met mijn praktijkonderzoek wilde bereiken. Het kwam voort uit de grote gevoelens van ongenoegen die bestaan ten aanzien van het onderzochte probleem. Bijna niets is zo schrijnend dan te zien dat, toch al heel kwetsbare, jongeren vertrouwen en hoop op een toekomst verliezen, omdat de verantwoordelijke volwassenen die verantwoordelijkheid niet kunnen of willen nemen. Dit maakte dat mijn betrokkenheid eerder uitgelegd kan worden als gedrevenheid. Die gedrevenheid heeft mij de laatste maanden dusdanig in zijn greep gehad dat ik in staat bleek om elk vrij uur aan mijn onderzoek te besteden. Met als gevolg dat ik eerder dan gepland, mijn onderzoek heb kunnen afronden.

Dat zegt natuurlijk ook meteen alles over de wijze waarop het hele onderzoeksproces verlopen is. Ik ben daar uiterst positief over. Het opstellen van de enquêtes, het verwerken ervan en het omzetten van de frequentietabellen in grafieken vond ik, behalve heel leerzaam, erg leuk werk. De wijze waarop gerespondeerd is op mijn enquêtes heeft mij goed gedaan. Ondanks dat in de theorie gewaarschuwd wordt dat men er rekening mee moet houden dat slechts 25 tot 35% van de aangeschreven personen en instanties zullen reageren, was de respons op mijn enquêtes significant hoog. Uiteraard kreeg ik van de leerlingen 100% respons, omdat ik de leerlingenenquête in de klassen aangeboden heb. Maar dat ik van mijn collega's van de VO-scholen 62% en van andere reboundvoorzieningen 38% terugkreeg verbaasde mij in positieve zin. In alle eerlijkheid moet ik bekennen dat mij, ondanks de gegeven omstandigheden, toch nog de vraag door het hoofd speelt waarom 38%

van mijn, zij het indirecte, collega's niet reageert. Dat zegt alles over een evenzo fijne als ook irritante karaktereigenschap van mij: mijn perfectionisme. Ik kan daar soms zodanig in doorschieten dat ik er last van krijg. Ik wil soms wel, maar kan niet voor een zes gaan. Dat past niet bij mij. Ter illustratie, toen ik een collega van mij vertelde dat de leerlingenenquête gemiddeld een 5,7 opbrachten, waar het de waardering van hun school in een cijfer betrof, antwoordde hij: "Met een 5,7 slaag je." Ik kan niet ontkennen dat mij die opmerking irriteerde, hoewel mijn collega helemaal gelijk had. Ik heb gewoon niets met de zesjescultuur; zal altijd proberen om het hoogst haalbare uit leerlingen te halen. Maar, en dat maakt deze karaktereigenschap nou juist zo vaak irritant, dit verwacht ik ook van mijn collega's. Ik streef een heel hoge arbeidsethos na. Het werk dat ik mag doen is, in mijn ogen, het mooiste werk dat er bestaat, maar het vereist een hoog verantwoordelijkheidsgevoel. Dat sluit dan weer naadloos aan bij de problematiek van dit onderzoek. Ik verwacht ook van mijn collega's van het VO 100%. Dat stelt me dan toch enigszins teleur.

Het tweede aspect waar ik, met name in de beginfase van mijn onderzoek, tegen aan gelopen ben, was het gebrek aan relevante theorie. Er is nauwelijks theorie voorhanden specifiek gerelateerd aan reboundvoorzieningen. Ter illustratie kan ik aanvoeren dat zelfs in de, in de literatuurlijst opgenomen, beleidsnotities (tientallen pagina's) van het SWV slechts één keer heel summier melding gedaan wordt van de verantwoordelijkheid van VO-scholen. Letterlijk staat er: *"De school waar de leerling vandaan komt, levert tijdig (en verplicht) een boekenpakket en het bijbehorende lesprogramma, bij voorkeur in de vorm van studiewijzers. Leerlingen moeten minimaal voor één maand werk ter beschikking hebben."* Meer is er niet. Licht in de duisternis bracht het contact dat ik kreeg met de heer Solenthaler, een reboundcoach van een Zwitserse reboundvoorziening, die mij zijn "Masterarbeit" opstuurde. Daaruit bleek dat er in de Duitse taal wat meer over dit onderwerp geschreven is. Dat bracht tegelijkertijd ook een probleem met zich mee: Ik moest boeken in het Duits gaan lezen.

Wat heeft dit leerproces voor mijn persoonlijke ontwikkeling betekend?

Ik ben mij heel erg bewust geworden van het feit dat er weinig discrepantie bestaat als het gaat om de persoon die ik ben, gerelateerd aan mijn dagelijkse praktijk én de theorie. Uit de gelezen theorie wil ik drie kernbegrippen halen die voor mij wezenlijk zijn als het gaat om mijn functioneren op de werkvloer: relatie, veiligheid, loyaliteit.

Deze drie begrippen zijn voor mijn gevoel niet los te koppelen van elkaar. Ik streef ze, in mijn dagelijks werk, niet eens na. Ze zijn er. Ik heb, met name in de omgang met mijn “critical-friends-groep”, gemerkt dat ze ook daar, bewust dan wel onbewust, voortdurend aanwezig zijn. Ik lag, door omstandigheden, het afgelopen schooljaar voortdurend qua werk voor op mijn groepsgenoten. Dat gaf mij lucht en tegelijkertijd het gevoel dat zij, tijdens bijeenkomsten, meer recht hadden op quality time. Ik heb, voor mijn gevoel, dan ook bewust weinig tijd gevraagd tijdens deze bijeenkomsten: uit loyaliteit, maar ook om mensen die veiligheid te bieden die ze op dat moment nodig leken te hebben. Hoewel ik soms het gevoel had dat een enkel groepslid te weinig betrokkenheid toonde, heb ik daar geen gewag van gemaakt. Ik wilde de relatie die er was en die tot gevolg moest hebben dat iedereen de eindstreep zou halen niet in de waagschaal leggen. Is dit positief? Nee, natuurlijk niet. Critical friends zijn kritisch en vriend. Maar om dat gesprek aan te gaan moet ik me kwetsbaar durven opstellen. Dat mag met recht de rode draad door mijn hele opleiding genoemd worden als het om mijn tekortkomingen gaat. Daar valt voor mij dus nog heel veel winst te behalen.

Wil ik die winst wel behalen? Zeker wil ik dat. Op het moment dat ik, zoals nu, niet voldoende in staat ben om me meer assertief op te stellen, niet mijn “recht op tijd en aandacht” durf op te eisen, denk ik dat ik mezelf tekort doe. Echter, die winst behalen vereist van mij een attitude waarbij ik me, in gevallen dat dit nodig is, congruent durf en kan opstellen; laat zien wat ik echt denk; hoe ik me werkelijk voel. Of zoals mijn collega en studiegenoot Rene Hendricx vaker terecht opmerkt: “Als men te dicht bij Henk in de buurt komt, lacht hij alles weg!” Ik zou daar nog aan toe willen voegen: “.... en krijgt hij niet waar hij recht op heeft”. Dat blijft dus een aandachtspunt.

Ondanks dit “smetje” heb ik de samenwerking met mijn critical friends als zeer plezierig ervaren. Het was fijn en motiverend om, op momenten dat ik vast dreigde te lopen of door de bomen het bos niet meer zag, complimenten en positieve kritiek van hen te ontvangen. Ik hoop dat ik ook iets voor hen heb kunnen betekenen. In dat opzicht kan ik wel zeggen dat mijn inbreng meer op het taalkundige vlak dan op inhoudelijk gebied lag.

Daarnaast heb ik ervaren dat mijn pijngrens steeds hoger is komen te liggen als het gaat om mij vast bijten in een materie zoals dit onderzoek, mezelf discipline op te leggen en tegelijkertijd op momenten dat dit vereist is zaken los te laten. Te genieten. Ondanks het vele werk heb ik ook van dit praktijkonderzoek genoten.

Nawoord

Ik ben in september 2009 gestart met de eerste module behorende bij de opleiding Master SEN. Op dit moment sta ik op het punt om de opleiding af te sluiten, middels dit praktijkonderzoek. Ik wil een aantal mensen hartelijk danken, omdat ze mij in het algemeen of, gerelateerd aan dit onderzoek, in het bijzonder van grote steun geweest zijn.

Om te beginnen alle collega's van de VO-scholen en reboundvoorzieningen die de tijd en moeite genomen hebben om mij te helpen met mijn onderzoek. Corian Messing, Jan Raedts en Aad Welage die mij de mogelijkheid geboden hebben om hun expertise te gebruiken, waardoor ik in staat was om onderhavige problematiek in een bredere context te plaatsen. Heiner Solenthaler die me, zonder dat dit primair de intentie van ons contact was, op weg geholpen heeft met mijn zoektocht naar literatuur. Marloes Janssen, Jenny Hendricks en Bert Verstappen, mijn critical friends die mij daar waar nodig van kritiek, advies en support voorzien hebben. Meer nog dan dat wil ik hen bedanken voor de fijne, vriendschappelijke samenwerking. Mieke Wijdeveld die mij, de afgelopen jaren, met haar begeestering, maar vooral haar menselijke, warme wijze van doceren, nog meer heeft doen inzien waar onderwijs daadwerkelijk om draait: nabijheid. Rene Hendricx, mijn directe collega én studiegenoot, waar ik de afgelopen tweeënhalf jaar, op alle momenten dat ik daar behoefte aan had, kon aankloppen om te klankborden, te sparren, maar vooral ook vaak om lief en leed te delen. Als laatste wil ik mijn gezin bedanken, Moniek, Roos, Don en Nina, vier kanjers. Zonder hun begrip en geduld was het mij nooit gelukt om deze opleiding te voltooien. Veel te vaak hebben ze zich neer moeten leggen bij het feit dat ik er niet was voor hen. Ik beloof dat ik dat zal inhalen.

Henk Eickes

Maasbree, 5 mei 2012

Literatuurlijst

Broeck van den, A., Vansteenkiste M., Witte de H., Lens W. & Andriessen M. (2009). De Zelf-Determinatie Theorie: kwalitatief goed motiveren op de werkvloer. *Gedrag & Organisatie*, 22 (4), 316-335.

Covey, S.R. (1989). *The Seven Habits of Highly Effective People. Restoring the Character Ethic*. New York: Simon & Schuster, Inc.

Deci, E.L. & Ryan, R.M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. New York: Plenum.

Dijkstra, R. & Veen, I. van der (1994). *Adaptief onderwijs in een lerende school*. Utrecht: APS.

Franssen, W. (zorgcoördinator van de BZV) (2007). *Van Time-Out Project naar BZV. Beleidsnotitie*.

Franssen, W. (zorgcoördinator van de BZV) (2007). *Invoeringsplan BZV. Beleidsnotitie*.

Hüther, G. (2001). Die Bedeutung emotionaler Sicherheit für die Entwicklung des kindlichen Gehirns. Gebauer, K. & Hüther, G. (Eds.) *Kinder brauchen Wurzeln* (pp. 15-34). Ostfildern: Patmos Verlag der Schwabenverlag AG.

Jones, V.F. & Jones, L.S. (2000). *Comprehensive classroom management*. Boston et al.: Allyn & Bacon.

Jürgens, E. & Standop J. (2004). Psychosoziale Kompetenz aus der Perspektive der Schulentwicklungsforschung. In Gebauer, K. & Hüther, G. (Eds.) *Kinder brauchen Vertrauen* (pp. 171-192). Düsseldorf und Zürich: Patmos Verlag GmbH & Co. KG Walter Verlag.

Messing, C. & Wienke, D. (2011). *Reboundprogramma's in het voortgezet onderwijs*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Mijland, E. (2010). *Kinderen leren beter zonder leraar*. Verkregen op 24 maart, 2012, via http://www.ernomijland.com/docs/interview_sugatamitra.pdf

Mossevelde, E. van (1999). *Pubers in de klas. Hoe blijf je hen de baas?* Leuven: Acco.

Nietzsche, F. (1883). *Also sprach Zarathustra*. Amsterdam-Antwerpen: Wereldbibliotheek. Vertaald uit het Duits door: Coenraads, E. & Marsman H. (1950).

Onstenk, J. (2011). *Pedagogiek in de onderwijspraktijk*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Samenwerkingsverband Voorgezet Onderwijs 51.1 Noord-Limburg. (2006). *Op weg naar een dekkend netwerk van zorg. Beleidsnotitie en verslag*.

Samenwerkingsverband Voorgezet Onderwijs 51.1 Noord-Limburg. (2007). *Hoofdlijnen notitie Bovenschoolse Zorgvoorziening. Beleidsnotitie*.

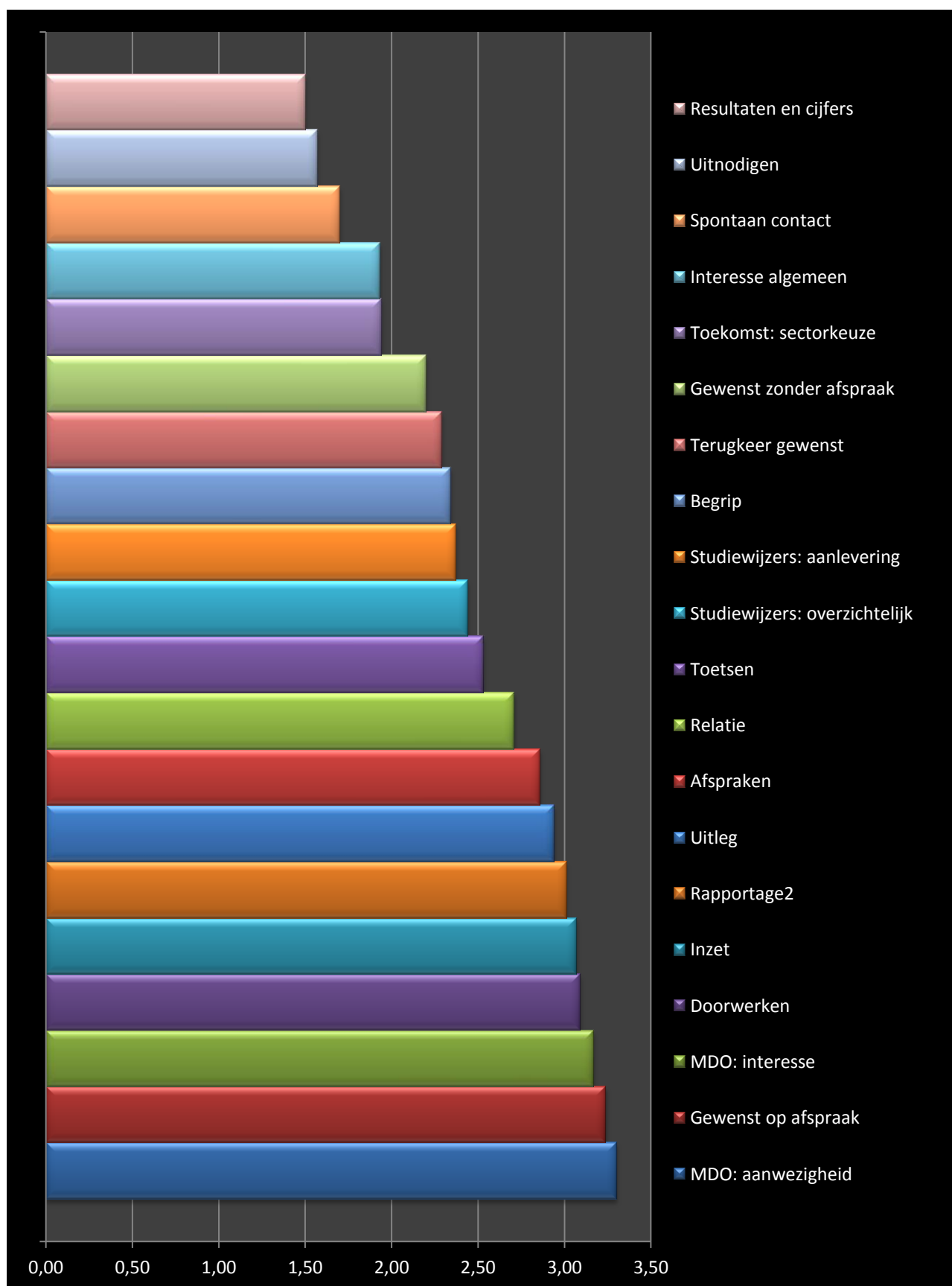
Stevens, L. (2004). Lust auf lernen. In Gebauer, K. & Hüther, G. (Eds.) *Kinder brauchen Vertrauen* (pp. 109-125). Düsseldorf und Zürich: Patmos Verlag GmbH & Co. KG Walter Verlag.

Tausch, R. & Tausch, A.M. (1991). *Erziehungspsychologie*. Göttingen: Verlag für Psychologie.

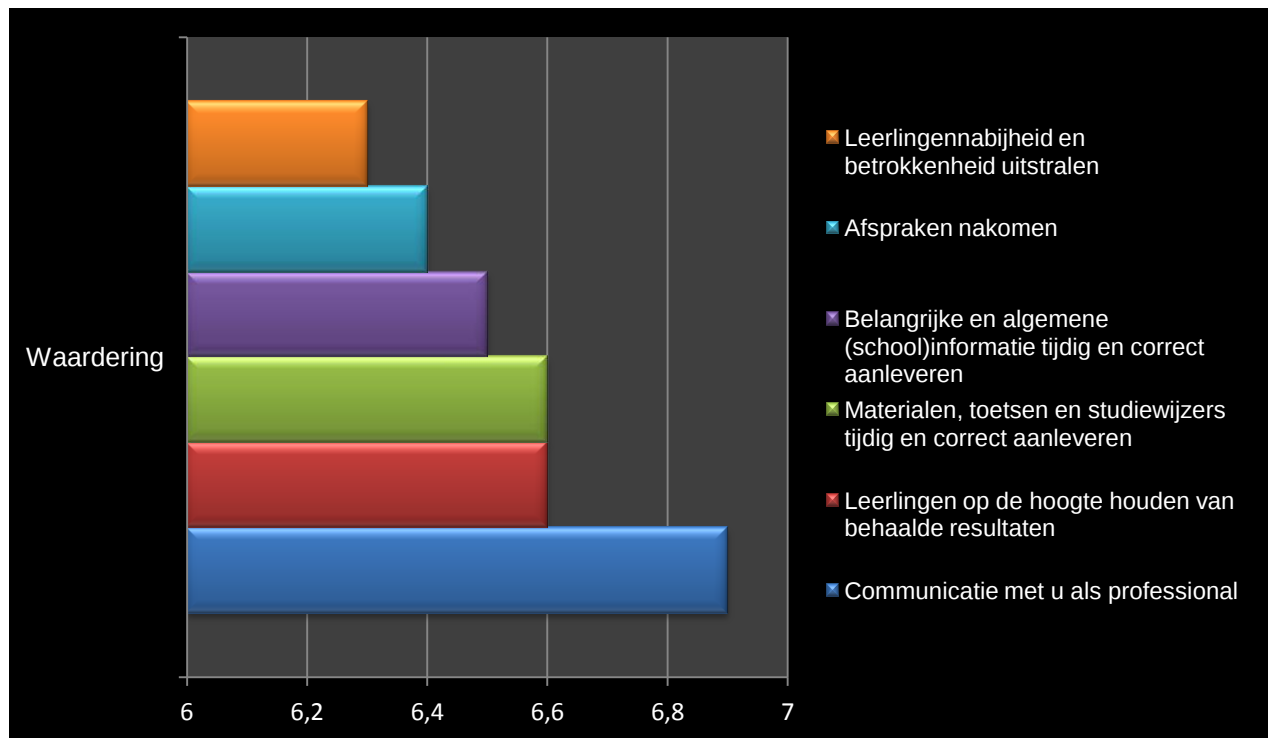
Bijlagen

1. Figuur 5: De mate waarin leerlingen de stellingen waarderen	blz. 54
2. Figuur 17: Waardering door reboundvoorzieningen	blz. 55
3. Figuur 19: De mate waarin VO-scholen de stellingen waarderen	blz. 56
4. Interview met mevrouw Corian Messing	blz. 57
5. Interview met de heer Jan Raedts	blz. 63
6. Interview met de heer Aad Welage	blz. 68
7. Enquête BZV-leerlingen	blz. 73
8. Enquête BZV-leerlingen: kwantitatieve gegevens	blz. 77
9. Begeleidende brief naar de diverse reboundvoorzieningen	blz. 81
10. Enquête reboundvoorzieningen	blz. 83
11. Enquête reboundvoorzieningen: kwantitatieve gegevens	blz. 89
12. Begeleidende brief naar de collega's van de diverse VO-scholen	blz. 97
13. Enquête medewerkers VO-scholen	blz. 99
14. Enquête medewerkers VO-scholen: kwantitatieve gegevens	blz. 104
15. VO-scholen: Tevredenheid in relatie tot de gefaciliteerde tijd	blz. 115
16. Enquête VO-scholen: kwantitatieve scores per school	blz. 117
17. Brief naar de diverse Duitstalige reboundvoorzieningen	blz. 125
18. Reactie van een reboundvoorziening uit Zwitserland	blz. 127
19. Reactie van een reboundvoorziening uit Liechtenstein	blz. 129
20. Brief aan VO-scholen naar aanleiding van de aanbevelingen	blz. 130
21. Enquête leerlingen. Stellingen: kwantitatieve scores totaal	blz. 131
22. Enquête leerlingen. Stellingen: kwantitatieve scores per school	blz. 132

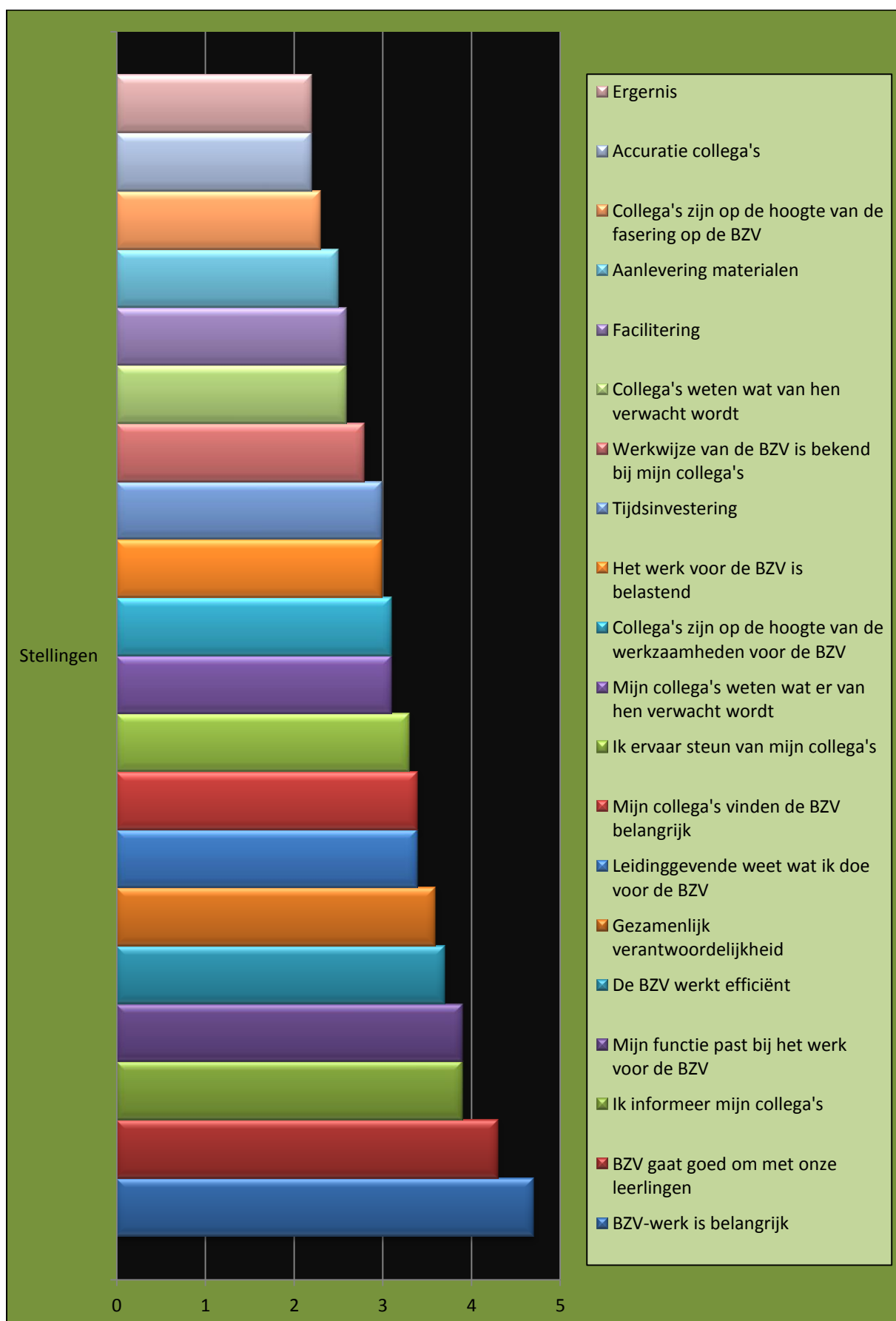
Figuur 5. Leerlingen (de stellingen): De mate waarin de stellingen gewaardeerd zijn.

Figuur 17. Reboundvoorzieningen (vraag 23): Waardering in een cijfer (van 1 t/m 10) door de reboundvoorzieningen waar het diverse aspecten van betrokkenheid betreft.

Figuur 19: VO-scholen (de stellingen): De mate waarin de stellingen gewaardeerd zijn.

Interview met mevrouw Corian Messing d.d. 28 februari 2012

Mevrouw Messing werkt voor het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en is projectleider van het landelijke ondersteuningsprogramma voor reboundvoorzieningen. Dat programma, opgesteld door OC&W, bestaat al zo lang als er reboundvoorzieningen zijn. Per kalenderjaar ontvangt het NJI subsidie voor dit programma. Daar worden een aantal ondersteunende activiteiten van gedaan, zoals het organiseren van kenniskringen (de coördinator van de BZV wordt altijd uitgenodigd voor de kennissenkring Limburg, Noord-Brabant en Gelderland). Daarnaast bestaat er een landelijke werkontwikkelingsgroep, een registratiesysteem, een digitale helpdesk en wordt er jaarlijks een conferentie gehouden. Indien wenselijk vindt er ook ondersteuning op locatie plaats.

Samenvatting

Het Reboundprogramma is in 2004 gestart, vanwege een schietpartij die destijds plaatsgevonden heeft bij het Terra College in Den Haag en waarbij conrector Hans van Wieren doodgeschoten is. Wegens angst, spanning en verontwaardiging in de samenleving heeft minister van der Hoeven destijds reactief gesteld dat er beleidsmaatregelen getroffen moesten worden om de veiligheid op scholen te vergroten. Een van die maatregelen, die toen genomen is, is het inrichten van reboundvoorzieningen, met als doel om leerlingen tijdelijk uit het reguliere onderwijs te halen. Gaandeweg hebben de reboundvoorzieningen zich ontwikkeld en zijn ze steeds verder af komen te staan van dat veiligheidsidee en zijn ze meer deel geworden van de reguliere zorgstructuur op scholen. Viel de begeleiding vanuit OC&W voorheen altijd onder een afdeling die gericht was op veiligheid, sinds 2012 wordt Rebound gevangen onder een zorgprogramma. In die zin wordt nu ook door OC&W erkend dat Rebound een bijdrage levert aan de zorgstructuur van de scholen en het Samenwerkingsverband. Door de jaren heen is de wildgroei die voorheen namen had als Time-Out, spijbelopvang, jeugdzorgprogramma, enzovoorts omgebouwd tot Rebound. Niet in de laatste plaats, omdat Samenwerkingsverbanden in 2004 opeens geormerkt geld kregen voor hun reboundvoorzieningen, waardoor ze moesten voldoen aan de criteria die daaraan gekoppeld werden. Daardoor kreeg

je een beweging dat het allemaal wat meer naar elkaar toe is gaan groeien en de bandbreedte aanmerkelijk smaller werd.

BZV Venlo is in zoverre uniek dat ze van begin af aan een bovenschoolse zorgvoorziening is geweest, waar Rebound ingeschoven is. Dat is met terugziende blik een heel vooruitstrevende en slimme oplossing geweest, want nu ga je met passend onderwijs zien dat de verschillende geldstromen waarschijnlijk bij elkaar gaan komen. Het ziet er naar uit dat Rebound, Herstart en Op de Rails tot een budget “lichtere zorg” gevormd gaan worden. Dan ligt het voor de hand om die drie groepen jongeren bij elkaar in een gebouw te brengen. In Venlo is die situatie al enkele jaren van kracht. In dat opzicht is de BZV Venlo opeens voorloper geworden.

Mevrouw Messing geeft aan dat het thema van mijn onderzoek eigenlijk van begin af aan een heel lastige zaak is geweest. Daar kwam ook nog eens bij dat het vroeger echt gescheiden werelden waren. De school die dacht: “Nou, hè hè, daar zijn we vanaf. De deur dicht en even rust” en de Rebound die dacht: “Och joh, kom jij maar even hier, want wij weten hoe we met jou om moeten gaan. Die grote boze school houden we even drie maanden buiten de deur”. Omdat daar die verbinding niet was, was er over en weer van sprake van miscommunicatie. NJI heeft van meet af aan gezegd dat er een soort verwevenheid van VO en Rebound ontwikkeld moet worden, waardoor je niet meer het idee in stand houdt van “wij nemen ze van jullie over”, maar dat je gezamenlijk voor die opgave staat. Je toch allebei dat deze jongeren hun schoolloopbaan afmaken. Dat hoeft nog niet eens uit puur ethische motieven te zijn. Schooluitval kost de scholen uiteindelijk geld. Dus alleen al vanuit praktisch oogpunt bezien zal een school toch willen dat ze die leerlingen binnen houdt.

Je hebt dus een gezamenlijk belang. Driekwart van het docentenkorps zal heel coöperatief zijn en betrokkenheid tonen. Je moet voor elkaar zien te krijgen dat die docenten die het, om wat voor reden dan ook, niet voor elkaar krijgen om hun verantwoordelijkheden na te komen door de school zelf aangesproken worden. Om dat voor elkaar te krijgen moet je eerst zo’n band met de scholen zien te krijgen dat ze in gaan zien dat ze heel veel baat hebben bij de reboundvoorziening. Als het besef begint door te dringen dat de reboundvoorzieningen er zijn vóór de scholen dan zal een deel van het probleem zichzelf oplossen.

Mevrouw Messing is er echter van overtuigd dat het probleem nooit helemaal zal verdwijnen. Als een van de oorzaken voert ze aan dat ze zich steeds meer bewust is gaan worden van het feit dat heel veel docenten in het VO niet meer denken in individuen, maar in groepen. Ze hebben enkele klassen en besteden heel veel tijd en energie aan de intentie om die klassen bepaalde leerstof binnen een vooraf vastgestelde periode aan te bieden. Dan hobbelt achter een van die groepen opeens die ene rebounder aan. Dat komt zo weinig voor dat er docenten zijn die zich daar nauwelijks bewust van zijn. “Voor jullie is dit de wereld. Hier ben je dag en nacht mee bezig, maar voor een school gaat het om taal, wiskunde, examens, roosters. Dan is zorg een heel klein deeltje. Elke klas heeft wel een paar zorgleerlingen, maar zorg is niet de overheersende activiteit op een school.” Het aandeel van de reboundvoorzieningen binnen de schoolpopulatie is zo marginaal dat het moeilijk is voor scholen om daarin routine te ontwikkelen.

In dit verband geeft ze ook aan dat het docentenkorps grofweg in drie groepen in te delen is. De meeste docenten zijn van goede wil, maar je hebt er mensen tussen zitten die het heel moeilijk vinden om rekening te houden met die ene individuele leerling, daar waar ze collega's hebben die wel heel gemakkelijk zijn in het zichzelf organiseren en dus in het nakomen van gemaakte afspraken. Bij de eerste groep docenten zou je eigenlijk een vaste contactpersoon moeten hebben die deze groep aanstuurt. Het gevaar dat daar in schuilt is dat je het probleem gaat verschuiven. De tweede groep behoeft geen aandacht. Dan heb je nog een derde, gelukkig heel kleine, groep: de “weigerachtigen”. Daar heeft eigenlijk niemand vat op en dan moet je maar hopen dat een schoolleiding bereid is om met de coördinator van de reboundvoorziening om de tafel te gaan zitten om een oplossing voor dit probleem te bedenken. De enige manier om deze categorie docenten in beweging te krijgen is door ze keihard onder druk te zetten, waarbij de schoolleiding aangeeft dat de persoon in kwestie in gebreke gebleven is.

Zoals gezegd, het aanstellen van een vaste contactpersoon kan heel goed werken, maar daar kunnen ook haken en ogen aan zitten. Een mentor heeft meestal een goede band met de reboundleerling, maar in sommige gevallen zie je dat hij of zij niet serieus genoeg genomen wordt. Een teamleider daarentegen krijgt, uit hoofde van zijn functie, wel heel veel gedaan, maar er is vaak te weinig binding met de

leerling en/of de zorgstructuur op school. Bij de zorgcoördinator is wel veel sprake van betrokkenheid als het om de zorg gaat, maar hij/zij heeft niet altijd de macht om intern zaken voor elkaar te krijgen. Daarbij komt het voor dat er scholen zijn waar één zorgcoördinator de verantwoordelijkheid draagt voor 3000 leerlingen. Je hebt hier ook weinig invloed op, omdat de scholen zelf bepalen hoe hun zorgstructuur eruit ziet en wie waarvoor verantwoordelijk is. Van de andere kant ken je als reboundvoorzieningen de scholen uit je omgeving zo goed dat je weet welke persoon je het beste kunt benaderen in geval van een probleemsituatie.

Helaas is er door OC&W rondom deze problematiek niets of nauwelijks iets op papier gezet. Er staat niets over in de wet. Wat wel beschreven staat is het gegeven dat reboundleerlingen onder alle omstandigheden ingeschreven blijven bij de school van herkomst. Daarmee blijft die school dus de eindverantwoordelijkheid voor deze leerlingen dragen.

Inmiddels zijn er diverse scholen voor VO en reboundvoorzieningen die, vanwege onderhavige problematiek, op zoek gegaan zijn naar, min of meer, creatieve manieren om deze enigszins te omzeilen.

Zo zijn er reboundscholen die zeggen: “We doen het niet meer, dit kost ons teveel zinloze tijd”. Die scholen hebben zelf gangbare methodes aangeschaft en zijn hiermee aan de slag gegaan. Natuurlijk heb je dan de support van de scholen van herkomst nodig. Die is er in dat geval ook. Scholen reageren daar vanuit het idee dat onderwijs niet de hoogste prioriteit heeft. Belangrijk vindt men dat de jongere straks weer een beetje spoort in de samenleving. De onderwijsachterstand wordt wel weer ingehaald als het gedrag verbeterd is. Je haalt op deze wijze de angel uit een heleboel gezeur. Immers, voor de reboundvoorzieningen is het heel lastig, maar voor de eindverantwoordelijken op de school van herkomst ook. Je hoort soms zeggen: “Sinds hij naar de rebound is, heb ik meer werk met hem dan voorheen”. Overigens, we praten bij deze oplossing wel enkel over VMBO basis- en kaderniveau. Een nadeel van deze benadering zou kunnen zijn dat je het de scholen nog gemakkelijker maakt, waardoor ze achterover kunnen gaan leunen.

Een andere benadering van het probleem is dat scholen (lees: enkele zeer betrokken en proactieve docenten) voor bepaalde vakken een complete jaarplanning op papier zetten en deze, samen met alle benodigde overhoringen en toetsen, al dan niet op een usb-stick bij de reboundvoorziening afgeven. Dit lijkt een heel goede oplossing voor het probleem van het aanleveren van materialen en toetsen te zijn, echter, het vergt erg veel tijd van de betrokken leerkrachten en daarnaast verouderd het (toets)materiaal vrij snel. Een bijkomend probleem is dat leerkrachten gehouden zijn aan de planning en niet meer flexibel met de stof om kunnen gaan.

In een ander geval zijn er van een school van herkomst enkele zeer betrokken vakdocenten met bijzonder veel liefde voor hun vak die, zij het in hun vrije tijd, naar de reboundvoorziening gaan om leerlingen daar waar nodig bij te spijkeren. Een mooi initiatief, maar of hier de continuïteit gewaarborgd kan worden is een andere vraag.

Dan is er nog een reboundvoorziening die het opgegeven heeft om leerlingen alle vakken te laten doen tijdens het verblijf aldaar. Men heeft hier gekozen om de leerling slechts aan drie vakken te laten werken, mede vanuit de gedachte dat het de gedragsverandering is die prioriteit geniet. Daarbij moet aangetekend worden dat het hier een reboundvoorziening betreft die leerlingen niet langer dan vier weken in huis houdt.

Op zich betreft het allemaal nobele initiatieven, wellicht ook bruikbare. Wat echter recht overeind blijft staan is dat reboundleerlingen van hun school mogen verwachten dat ze hun uiterste best gaan doen om te bewerkstelligen dat ze na verloop van tijd weer terug kunnen keren. Op de vraag of het mogelijk is dat Reboundvoorzieningen, in geval scholen herhaaldelijk in gebreke blijven, kunnen en mogen sanctioneren, geeft mevrouw Messing aan dat dit in principe een mogelijkheid zou kunnen zijn om de ernst van het probleem te duiden. Het is haar ook niet bekend of dit daadwerkelijk in den lande gebeurt. Wel weet ze dat er een reboundvoorziening is die wel daarmee dreigt. Formeel zou het kunnen, maar dit ga je deze leerlingen niet aandoen. Uiteindelijk komen ze dan op de gang, maar hoogstwaarschijnlijk nog eerder thuis te zitten. Er zijn wel initiatieven waarbij reboundvoorzieningen leerlingen

na een intake niet eerder plaatsen voordat planners en toetsen voor de eerste zes weken aanwezig zijn.

Uiteindelijk lijkt de oplossing toch te liggen in de verwevenheid, de binding. Daar ligt een taak voor de reboundvoorzieningen zelf. Inmiddels zijn we gelukkig de fase voorbij waarin het VO en Rebound twee aparte werelden waren. Dat blijkt onder andere uit het feit dat, nu het passend onderwijs er aan staat te komen, de samenwerkingsverbanden geormerkt geld krijgen en bereid zijn om een deel daarvan te reserveren voor Rebound. Nu is het zaak dat de reboundvoorzieningen zelf de boer op gaan. Werken aan naamsbekendheid door hun gezichten op de VO-scholen laten zien, gezamenlijke studieochtenden organiseren, aspirant-leerlingen gaan observeren in hun eigen klas, tussentijdse evaluaties op scholen van herkomst beleggen, scholen uitnodigen om naar de reboundvoorziening te komen kijken en andere activiteiten verzinnen, waardoor er binding ontstaat.

Daarnaast moeten scholen van herkomst een mentale omslag maken, in die zin dat de instelling dat het drie maanden heerlijk rustig wordt als een probleemleerling van school weg gaat, plaats moet maken voor de grondhouding: “Nu moeten we extra hard gaan werken om die leerling terug te krijgen.”

Interview met de heer Jan Raedts d.d. 15 maart 2012

De heer Jan Raedts is coördinator van het samenwerkingsverband 51.1 Noord-Limburg (SWV) voor het voortgezet onderwijs. In die hoedanigheid is het zijn taak om voor elke leerling binnen het SWV een voorziening te vinden die het beste bij hem of haar past. Als zodanig valt de BZV binnen zijn werkgebied, evenals de zeven scholen voor voortgezet onderwijs die leerlingen naar de BZV verwijzen.

Samenvatting

De BZV is ontstaan omdat er een aantal jaren geleden steeds meer leerlingen waren die door het VO niet goed op maat bediend konden worden. Gevolg was dat scholen steeds meer met probleemleerlingen opgezadeld werden, terwijl aan de andere kant twijfels bestonden of deze leerlingen wel thuis hoorden op het speciaal onderwijs. Er werd gezocht naar mogelijkheden om deze leerlingen dusdanig te begeleiden en scholen zodanig te informeren dat ze behouden zouden blijven voor het reguliere VO. Een projectgroep, met daarin vertegenwoordiging vanuit onder andere het SWV, speciaal onderwijs en de gemeentes, werd in het leven geroepen met de opdracht om een plan te maken dat antwoord zou moeten geven op de hierboven genoemde opdracht. Daar is uiteindelijk de BZV uit voortgekomen: een voorziening bedoeld om veertig leerlingen tegelijkertijd, tijdelijk, een extra programma te laten volgen om daarna weer succesvol in het reguliere onderwijs mee te kunnen. Dat is toen ook gekoppeld aan de oprichting van het Zorgloket, een centrale commissie, die zou moeten beoordelen of de leerling, afhankelijk van de problematiek zoals die door het ZAT-team van school geformuleerd is, al dan niet in aanmerking komt voor plaatsing op de BZV.

Het samenwerkingsverband is op de hoogte van de in dit onderzoek benoemde problemen. Het bestuur van het SWV verwacht echter te allen tijde een professionele houding van de VO-scholen. De heer Raedts kan zich best de opgelopen frustraties en de daaruit voortgevloeide emoties van mentoren voorstellen als het om de begeleiding van leerlingen met gedragsproblemen gaat, maar vindt dat het in dat geval de taak van de school is om dit, hoe dan ook, te corrigeren. Men is de school al tegemoet gekomen doordat de leerling tijdelijk op de BZV en dus buiten de eigen

school geplaatst is. “Het blijft echter de verantwoordelijkheid van de school om ook deze leerlingen te begeleiden naar een diploma.”

Helaas staat over deze problematiek niets op papier. Dat heeft te maken met het feit dat het hier allemaal regionale initiatieven betreft. Daarnaast is het ook op diverse manieren geregeld (bijvoorbeeld interne rebound of schooloverstijgende rebound). Er zijn ook geen criteria voor reboundvoorzieningen. Landelijk is het dus heel erg versnipperd. Reboundvoorzieningen woekeren en iedereen doet heel erg goed zijn best, maar er is weinig samenhang. In ieder geval te weinig, zo lijkt het wel, om daarover in het verleden een beleidsstuk te schrijven. Oplossingen op korte termijn zullen dus gezocht moeten worden binnen het samenwerkingsverband.

Dat mentoren te weinig tijd zouden hebben, mag geen reden zijn om de verantwoordelijkheid die scholen naar deze leerlingen toe hebben te verwaarlozen. De opvatting dat zorgcoördinatoren (zoco's) wel genoeg tijd voor deze taak hebben wenst de heer Raedts te ontkennen. Hoewel taken en verantwoordelijkheden van de zoco's per school verschillend zijn, hebben ze in de meeste gevallen een meer coördinerende taak. In dat geval begeleiden ze dus indirect leerlingen. Het feit dat de meeste zoco's naast die taak ook nog lesgevende taken hebben, maakt dat ook zij vaak in tijdnood zitten. Daarbij, als een mentor of een zorgcoördinator te weinig tijd heeft moet hij dat binnen de school kenbaar kunnen maken. Als de factor tijd niet het probleem is, maar de mentor ervaart dat de begeleiding van BZV-leerlingen een probleem voor hem oplevert of hij het gevoel heeft dat hij er niet zo goed in is, dan moet iemand anders binnen school die taak overnemen. Ook hier geldt weer: het maakt niet uit hoe een school het organiseert als het maar geregeld wordt. Letterlijk zegt de heer Raedts in dit verband: “Ik vind eigenlijk dat scholen veel flexibeler moeten worden om dingen te doen voor leerlingen die andere behoeftes hebben of een andere manier van aanpak nodig hebben.”

Het is bekend dat de scholen allemaal hun sterke en minder sterke kanten hebben als het om de begeleiding van de aan de BZV toevertrouwde leerlingen betreft. Eigenlijk zouden ze de bereidheid moeten hebben om van elkaar te leren. Hier zou een taak voor de BZV kunnen liggen. De BZV kent de diverse scholen en weet waar hun kracht ligt. De BZV weet ook wat de verschillen zijn. Ze zou verbindingen tussen

de scholen onderling moeten kunnen leggen, waardoor de mogelijkheid ontstaat dat een school die op een specifiek gebied haar zaken goed voor elkaar heeft dit zou kunnen delen met andere scholen en vice versa. Uiteindelijk zouden scholen zich ook vrij genoeg moeten voelen om over zaken, die in organisatorisch opzicht niet zo goed lopen, bij een andere school aan te kloppen om advies in te winnen. In dit verband is het belangrijk dat de BZV nog meer naamsbekendheid krijgt. Het is wezenlijk dat de medewerkers van de BZV geregeld op bezoek gaan en hun gezicht laten zien bij de VO-scholen. Scholen moeten voelen dat zij en de BZV er samen voor staan. In dat opzicht lijkt het alsof de VO-scholen de BZV nog steeds niet als een verlengstuk van het VO zien, maar meer als een aparte voorziening. Dat moet voortdurend gecommuniceerd worden. “Jullie richten een soort hulpklas voor die school in waar ze een aantal van hun probleemleerlingen kwijt kunnen. Zo zou de school dat moeten beleven.” (....) “Fijn dat jullie dat doen, want eigenlijk zouden we het zelf moeten doen maar door omstandigheden hebben jullie wat meer mogelijkheden waardoor de leerling zich weer wat sneller kan ontwikkelen”. In dat opzicht geeft de heer Raedts nog eens aan dat hij niet al te veel begrip wil opbrengen voor de situaties waarin de school nalaat om de BZV volledig te ondersteunen.

Als het over de communicatie gaat, maakt de heer Raedts ook nog een uitstapje naar het basisonderwijs. Er zou veel meer communicatie moeten zijn als het om zorgleerlingen gaat. Ook van PO naar VO. Daar begint het eigenlijk. De informatie die vanuit het basisonderwijs komt, zou gebruikt moeten worden om intern de vraag te stellen: “Welke mentor past het best bij deze leerling?”. Er moeten mogelijkheden gecreëerd worden om elkaar te versterken; er moet ook hier meer samenhang komen. In dit verband geef ik aan dat, als leerlingen op de BZV geplaatst worden we wel de dossiers van het VO krijgen, maar dat er zelden informatie van de basisschool aangeleverd wordt. Indirect houdt dit ook verband met de problematiek waarover dit onderzoek gaat, omdat een gebrek aan goede informatie-uitwisseling ook soms leidt tot onnodige frustraties.

Een andere mogelijkheid om beweging te krijgen in de onderhavige problematiek is het jaarverslag dat elk jaar gemaakt wordt door de coördinator van de BZV. Dit verslag wordt standaard besproken met de directeurs, de besturen en tijdens

bijeenkomsten met de zorgcoördinatoren. Daar zou dit soort informatie ook in moeten staan. Bestuurders geven zelfs aan noem maar man en paard. Dat levert de taak op om daar iets mee te doen. Je wil zelf kwalitatief goed kunnen werken en als de school, die je eigenlijk aan het helpen bent, daar haar aandeel niet op de juiste manier aan bijdraagt is dat in het belang van die ene leerling maar ook van andere leerlingen binnen het SWV. Die informatie is dus belangrijk.

Op de vraag wat de BZV zelf zou kunnen betekenen als het gaat om deze informatie te delen met de scholen, geeft de heer Raedts aan dat de BZV zou kunnen aanschuiven bij diverse teamvergaderingen. Als ik aangeef dat dit in het verleden wel eens gebeurd is, maar dat niet elke aanwezige docent op dat moment heel erg enthousiast was, omdat we aan hun “vrije tijd” kwamen, reageert de heer Raedts: “Als jullie naar scholen gaan is het de taak van de teamleider om dit overleg te plannen op een tijdstip dat er toch al een overleg zou zijn. De ervaring is dat als het binnen schooltijd geregeld kan worden ook dit soort bijeenkomsten vaak constructief, ontspannen en activerend verlopen. Teams zijn dan best tevreden, zo is de ervaring. De kunst is wel om de bijeenkomst zodanig in te richten dat docenten het de moeite waard vinden.” Tijdens dit soort vergaderingen kan ook besproken worden wat de consequenties voor leerlingen zijn als je het een beetje laat verwaarlozen.

Als we het dan toch over consequenties hebben, is het bruggetje snel gemaakt naar de vraag in hoeverre wij als BZV scholen kunnen sanctioneren. Als voorbeeld geef ik dat we leerlingen terug zouden kunnen sturen op het moment dat de school van herkomst stelselmatig bij die leerling in gebreke blijft. De heer Raedts zegt hierover: “Ik vind dat jullie je alleen maar serieus nemen als je dit soort dingen zou gaan doen.” Tegelijkertijd zijn zowel hij als ik het erover eens dat de leerling niet (direct) gebaat is bij zo’n soort sanctie. In dat verband geeft de heer Raedts aan dat het zinvoller is om scholen dan onder druk te zetten. Ook hier mag de BZV best wat kritischer zijn. Als mogelijkheid noemt hij om vooral de hiërarchische te bewandelen. Als je het probleem bij de mentor en de zorgcoördinator neergelegd hebt en het resultaat is niet naar tevredenheid, schrijf dan de teamleider aan en in het uiterste geval richt je je tot de directie. Er is geen enkele geleding binnen school die dat prettig vindt. Maar als dat de manier is om mensen in beweging te krijgen, dan moet dat maar. Ik geef in

dit geval nog eens duidelijk aan dat ik het heel erg jammer vind dat er bijna geen ontkomen aan is dat we op zo'n manier met elkaar om moeten gaan.

De laatste vraag die ik aan de heer Raedts stel is: "Hoe denken de VO-scholen eigenlijk over de BZV?" Hij geeft aan dat de scholen die met ons te maken hebben heel positief over de BZV zijn. Samen met anderen maakt de heer Raedts altijd een verbeterplan, waarbij hij scholen bevraagt, onder andere naar hoe zaken lopen. Ook de BZV komt daarin aan de orde. Hij hoort unaniem goede dingen. In het verleden, zo geven scholen aan, was het wennen wat afstemming betreft, maar het is gedurende de laatste jaren enkel in positieve zin veranderd. Het SWV is nu bezig met visie op toekomst van passend onderwijs. Binnen een werkgroep, bestaande uit een vertegenwoordiging van alle disciplines, komen vooral vanuit de hoek van de mensen die op de directe werkvloer bezig zijn geluiden als: "Het lukt ons niet alleen. We hebben een BZV hard nodig!"

Interview met de heer Aad Welage d.d. 22 maart 2012

De heer Aad Welage is als gedragswetenschapper (GZ-psycholoog) verbonden aan de BZV. Hij consulteert de mentoren en voert gesprekken met leerlingen. Daar waar nodig doet hij nadere diagnostiek. In een enkel geval neemt hij de behandeling van leerlingen op de BZV voor zijn rekening. Daarnaast is hij secretaris van het Zorgloket. In die hoedanigheid beslist hij, in overleg met scholen van herkomst, Bureau Jeugdzorg, de coördinator van de BZV en eventueel andere betrokken partijen, welke leerlingen al dan niet geplaatst worden op de BZV. Als GZ-psycholoog is hij ook nog een dag in de week verbonden aan een van de scholen uit het samenwerkingsverband, het Citaverdecollege.

Samenvatting

Het welbevinden van leerlingen op scholen in het algemeen en de BZV in het bijzonder valt terug te voeren op de drie, door Luc Stevens geformuleerde, basisbehoeften: relatie, competentie en autonomie. Relatie mag in dit verband genoemd worden als de basis voor de andere behoeften. Je ziet op de BZV dat juist die relatiecomponent onder druk komt te staan. Alle leerlingen zijn vanuit een conflictsituatie op de BZV terechtgekomen. Dat voelt al niet fijn. Als ze vervolgens het gevoel krijgen niet meer welkom te zijn of dat men niet meer geïnteresseerd is in hen of dat ze het gevoel hebben niet meer geaccepteerd te worden, is dat nooit goed voor het welbevinden van leerlingen.

Als je naar competentie en autonomie kijkt, blijkt dat deze componenten ook een flinke knauw gekregen hebben. Het gros van de leerlingen op de BZV stroomt in met een, door diverse omstandigheden ontstane, gigantische achterstand waar het de leerstof betreft en heeft vaak een rapport met veel te veel tekorten. Dit roept bij leerlingen het gevoel op: Ik kan het niet. Autonomie is een component die op de meeste VO-scholen geen prominente plek inneemt; ook geen prioriteit lijkt te hebben. Leerlingen worden veel en vaak gestuurd: roosters staan vast, leerstof wordt nog heel veel klassikaal aangeboden, huiswerk en toetsen worden de leerlingen opgedragen. Op zich hoeft dat helemaal geen probleem te zijn, echter, probleemleerlingen onderscheiden zich vaak van de gemiddelde leerling doordat ze

juist heel zelfbepalend worden waar het de autonomie betreft. Het lukt hen niet meer om in de gangbare stromen mee te gaan. Gevolg is dat ze recalcitrant en koppig worden en de autonomie op een verkeerde wijze gaan inzetten, namelijk zodanig dat deze autonomie hen niet helpt, maar juist in de problemen brengt. Het is daarom wezenlijk dat leerlingen eigenaarschap gaan ontwikkelen. Dat is op de BZV, in tegenstelling tot het reguliere VO binnen het SWV, een van de pijlers waarop gedragsverandering gebaseerd is.

Als leerlingen op de BZV starten is het scholen dus niet gelukt om aan een van de drie, maar vrijwel altijd aan meer, basisbehoeften tegemoet te komen bij deze leerling. Dat is wel de taak van die scholen. Op het moment dat leerlingen starten op de BZV kunnen de scholen ook nauwelijks meer invloed uitoefenen op competentie en autonomie. Dat geldt niet voor relatie. Die component kan nog steeds heel erg beïnvloed worden door de school. De school kan haar leerling laten voelen dat ze nog steeds heel erg oprecht geïnteresseerd zijn in hem of haar en dat ze hun uiterste best doen om hem of haar zoveel als mogelijk te helpen. Eigenlijk heel goed duidelijk maken dat ze de leerling niet vergeten zijn en dat ze hopen dat hij of zij terug komt. Nog steeds welkom is. En nou juist dat lijntje, waar scholen dus nog wel invloed op kunnen uitoefenen, wordt te vaak doorgeknipt.

Behalve dat leerlingen hierdoor het gevoel krijgen niet meer gewaardeerd te worden, kan het ook bijzonder nadelige gevolgen voor de motivatie en/of het zelfvertrouwen van de leerling met zich meebrengen. Het niet aanleveren van studieplanners en toetsen, het niet verschijnen op afspraken, het nalaten van het geven van feedback op gemaakte toetsen, (huiswerk)opdrachten en werkstukken en verslagen of leerlingen niet meer informeren over alledaagse zaken kan behoorlijk wat ruis opleveren. Ruis die hen belemmert in hun gedragsverandering. Elke factor die het veranderingsproces negatief beïnvloedt, is er een teveel. Dit levert naast frustratie ook een “geldige drogreden” (is eigenlijk een oxymoron, maar het dekt in dit geval wel de lading) voor leerlingen op: Waarom verwacht de school van mij dat ik mijn zaken allemaal in orde heb, terwijl ze hun eigen zaken niet voor elkaar hebben? De leerlingen die naar de BZV gestuurd worden zijn al zo kwetsbaar. Op het moment dat ze zich in de steek gelaten voelen, maak je het ze niet gemakkelijker om aan hun terugkeer te werken. En daar is de BZV uiteindelijk wel voor bedoeld.

Leerlingen die naar de BZV gestuurd worden, moeten, onder andere, weer waardering voor zichzelf krijgen. Dat kan doordat ze het gevoel krijgen gewaardeerd te worden zoals ze zijn. De bedoeling is dat ze gaan zien wie ze zijn en wat ze kunnen. Daartoe krijgen ze op de BZV alle gelegenheid. De BZV kijkt vooral naar wat de leerlingen wel kunnen, gaat uit van de mogelijkheden en focust niet op de dingen die niet of moeilijk haalbaar zijn. Mentoren zijn toegankelijk en ontvankelijk en betrokken. Leerlingen ervaren dat ze welkom zijn. Als de school van herkomst diezelfde betrokkenheid en interesse toont, snijdt het mes aan twee kanten. De leerlingen voelen zich veilig op de BZV, maar zijn ook gemotiveerd om te gaan werken aan hun gedrag om zo weer terug te kunnen naar de plek waar ze vandaan komen. Een plek waarvan ze weten dat ze er nog steeds welkom zijn. De heer Welage bevestigt dat hij, helaas, legio voorbeelden kent waarin een gebrek aan betrokkenheid van de school van herkomst leerlingen op de BZV dusdanig parten speelt dat het de gedragsverandering belemmert. In teveel gevallen brengt dit met zich mee dat leerlingen of niet meer weg willen bij de BZV of dat het verblijf onnodig lang gaat duren. Als de heer Welage dit te berde brengt, reageer ik door te stellen dat ik advocaat van de duivel speel als ik zeg dat dit misschien wel in een enkel geval de dubbele bodem van een plaatsing op de BZV zou kunnen zijn. Het zou triest zijn als de BZV, ook al zou het hier zeer zeldzame gevallen betreffen, als “leerlingendump” gebruikt zou worden.

In dit geval geeft de heer Welage aan dat het zeer positief is dat de BZV de laatste jaren een zeer goede ontwikkeling doorgemaakt heeft. Een ontwikkeling die ook scholen ervaren. Immers, het lukt steeds beter om meer leerlingen op een goede manier terug te sturen naar de school van herkomst. Scholen zien dat schier onhandelbare leerlingen veranderd zijn. Een betere PR kun je niet hebben. Op het moment dat scholen zien hoe serieus de mensen van de BZV hun werk (en dus ook de leerlingen met gedragsproblemen) nemen, werkt dit ook door op scholen. Is de kans aanwezig dat scholen die arbeidsethos, daar waar dat mogelijk nog niet het geval was, gaan overnemen. Daarnaast zal de waardering voor de BZV en het werk dat ze doet gaan groeien. Dat neemt niet weg dat het probleem op kort termijn opgelost dient te worden. Anders kunnen wij niet verantwoord werken. Die boodschap moet duidelijk uitgestraald worden naar het VO. Hoe de verschillende scholen dit op gaan lossen is hun verantwoordelijkheid.

Kinderen terugsturen op het moment dat een school bij herhaling in gebreke blijft is op zich een goede maatregel. Je legt het probleem terug bij de school. Het vervelende hiervan is echter dat het ten koste gaat van de leerling. Dat wil niemand. De heer Welage is er voorstander van om het in dit geval op niveau van het samenwerkingsverband te tillen. De directeur van het SWV moet op de hoogte zijn van dit probleem en moet de VO-scholen die in gebreke blijven aanspreken. Op dat niveau moeten er dan afspraken gemaakt worden; daar moet dat geformuleerd worden. Het SWV heeft vervolgens ook een controlerende taak en moet er dus op toezien dat de regels nagekomen worden. Die informatie kan door de BZV zelf, middels het jaarverslag, naar het bestuur van het SWV doorgesluisd worden. Deze maatregel is wel heel zwaar, maar die zet je dan ook alleen in het allerlaatste geval in. Vervolgens zal het bestuur dan opnieuw met de scholen in gesprek gaan. Belangrijk is dat dit gebeurt met de directies en teamleiders van de betreffende scholen. Indien van toepassing ook met de zorgcoördinatoren. In geen geval met de mentoren. Die hebben te weinig invloed. Op de vraag wat het Zorgloket hier in kan betekenen geeft de heer Welage aan dat ook deze voorziening in principe geen invloed op dit probleem heeft. Zij verwijst de leerlingen en weet officieel niet dat deze problematiek speelt, maar hoeft dit ook niet te weten. Wat het Zorgloket zou kunnen doen is, op het moment dat besloten wordt dat een leerling op de BZV gaat starten, de vertegenwoordiging van de VO-school, die ook aanwezig is bij dat overleg, adviseren om, per direct, alle benodigde materialen te gaan verzamelen om zo onnodige stagnatie te voorkomen.

De heer Welage geeft nog twee mooie alternatieven aan die versterking van het gevoel van betrokkenheid en verbinding met de school van herkomst zouden kunnen bewerkstelligen, waarbij de verantwoordelijkheid niet bij de BZV maar bij die andere school ligt. Leerlingen van de BZV zouden de mogelijkheid moeten krijgen om een keer per twee of drie weken een dag terug te kunnen gaan naar de school van herkomst. Dit moment kan dan gebruikt worden om planners en materialen op te halen. De leerling kan dan aan de zorgcoördinator, de mentor en de klasgenoten vertellen waar hij of zij mee bezig is en wat hij of zij geleerd heeft. Tegelijkertijd kan aangegeven worden wat de leerling nog nodig heeft van de school. Belangrijk hierbij is dat je van te voren goed screent voor welke leerlingen dit wel een gunstige activiteit is en voor welke niet. Soms zijn de relaties dusdanig gebrouilleerd dat het

veiliger is voor een leerling (en de school van herkomst) om elkaar voorlopig niet op school te ontmoeten. Wellicht is het in dit geval ook zinvol om met deze activiteit pas te starten nadat de leerling zes weken op de BZV zit en dus de instroomfase achter de rug heeft. Het zou de leerling hoe dan ook het gevoel moeten opleveren dat hij of zij nog steeds bij de school hoort en dat men nog steeds oprecht geïnteresseerd is in hem of haar. Een ander alternatief is dat de school van herkomst de mentor de gelegenheid biedt om een keer per, een vooraf afgesproken, periode naar de BZV te gaan. Hier kan de mentor dan een individueel gesprek aangaan met de leerling en kan hij of zij een (of meer) les(sen) op de BZV meedraaien, waarbij de mentor vooral met de betreffende leerling aan de slag gaat. Als dit tot de mogelijkheden zou kunnen behoren, zou de leerling wellicht ook vakspecifieke uitleg kunnen krijgen voor een vak waar dat wenselijk is. Aan dit laatste alternatief zit uiteraard wel een prijskaartje verbonden, maar dit zou misschien uit de zorggelden betaald worden. Wellicht heeft het SWV hier suggesties. Dit alternatief zou de leerling in ieder geval ook het gevoel opleveren dat de leerkracht speciaal twee uurtjes voor hem of haar naar school toe komt. Het gevoel dat hij of zij de moeite waard is. Er mag zijn, ondanks de problemen die de leerling in het verleden veroorzaakt heeft. Dat gevoel van behoefte aan relatie is uiteindelijk toch de basis om tot ontwikkeling te komen.

Enquête BZV-leerlingen

1. Van welke school ben je afkomstig?

- ☐ Blariacum College Venlo-Blerick
- ☐ Bouwens van der Boijecollege Panningen
- ☐ Citaverde College Horst
- ☐ College Den Hulster Venlo
- ☐ Dendron College Horst
- ☐ Raayland College Venray
- ☐ Valuascollège Venlo
- ☐ Andere school, namelijk _____

2. In welke afdeling zit je?

- ☐ VMBO onderbouw (leerjaar 1 of 2)
- ☐ VMBO bovenbouw (leerjaar 3 of 4)
- ☐ HAVO/VWO onderbouw (leerjaar 1 of 2 of 3)
- ☐ HAVO/VWO bovenbouw (leerjaar 4 of 5 of 6)
- ☐ Anders, namelijk _____

3. Met welke mensen van jouw eigen school heb je, sinds je op de BZV zit, nog contact gehad (meerdere antwoorden mogelijk)?

Met:

- ☐ de mentor
- ☐ een (of meer) vakdocent(en)
- ☐ de zorgcoördinator
- ☐ de teamleider (of afdelingsleider)
- ☐ niemand (ga verder met vraag 7)
- ☐ iemand anders, namelijk _____

4. Wie van bovengenoemde mensen is als eerste verantwoordelijk voor jou?

5. Hoe heb je contact met deze, onder 3. bedoelde, mensen gehad (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ☐ Via mail
- ☐ Via post aan huis
- ☐ In een (of meer) gepland(e) gesprek(ken) op de BZV
- ☐ Ze hebben me op de BZV een persoonlijk bezoek gebracht
- ☐ Via msn, hyves, facebook of een andere vorm van social media
- ☐ Ik ben uitgenodigd voor een tussentijds bezoek op mijn eigen school
- ☐ Ik ben ongevraagd op bezoek geweest bij mijn eigen school
- ☐ Op een andere manier, namelijk _____

6. Waarover ging dit, onder 4. bedoelde, contact (meerdere antwoorden mogelijk)?

Deze mensen:

- ☐ stuurden studiewijzers naar mij
- ☐ stuurden so's en toetsen naar mij
- ☐ stuurden cijfers van so's en toetsen, die ik gemaakt had, naar mij
- ☐ stuurden algemene informatie over mijn school (excursies, activiteiten, enzovoorts)
- ☐ waren aanwezig bij een MDO (of een ander gesprek over gedrag/ontwikkeling)
- ☐ hadden mij uitgenodigd om een (of meer) toets(en) op mijn eigen school te maken
- ☐ informeerden naar mij, zonder dat er een gesprek gepland was
- ☐ gaven mij extra uitleg bij een vak, opdracht en/of toets
- ☐ gaven mij extra uitleg over sector- en profielkeuze

☐ Anders, namelijk _____

7. Waarover ben je tevreden (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ☐ Het (op tijd) opsturen van studiewijzers
- ☐ Het (op tijd) opsturen van so's en toetsen
- ☐ De manier waarop mijn school mij op de hoogte houdt van behaalde resultaten
- ☐ Het opsturen van algemene informatie (excursies, activiteiten, enzovoorts)
- ☐ De aanwezigheid en de inbreng bij een MDO (of een ander gesprek) over mij
- ☐ De interesse die school nog steeds in mij heeft
- ☐ Dat ik nog steeds, ongevraagd, op mijn eigen school mag komen
- ☐ Dat ik nog steeds uitgenodigd wordt om deel te nemen aan activiteiten op mijn school
- ☐ Het gevoel dat school mij, na mijn periode op de BZV, nog steeds terug wil hebben
- ☐ Dat ik, als ik daar om vraag, extra uitleg krijg bij een vak, opdracht en/of toets
- ☐ De manier waarop ze mij begeleiden bij mijn sector- en profielkeuze

☐ Anders, namelijk _____

8. Gelieve een toelichting te geven waarom je hierover tevreden bent.

9. Waarover ben je niet tevreden (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ☐ Het (op tijd) opsturen van studiewijzers
- ☐ Het (op tijd) opsturen van so's en toetsen
- ☐ De manier waarop mijn school mij op de hoogte houdt van behaalde resultaten
- ☐ Het opsturen van algemene informatie (excursies, activiteiten, enzovoorts)
- ☐ De aanwezigheid en de inbreng bij een MDO (of een ander gesprek) over mij
- ☐ De interesse die school nog steeds in mij heeft
- ☐ Dat ik nog steeds, ongevraagd, op mijn eigen school mag komen
- ☐ Dat ik nog steeds uitgenodigd wordt om deel te nemen aan activiteiten op mijn school
- ☐ Het gevoel dat school mij, na mijn periode op de BZV, nog steeds terug wil hebben
- ☐ Dat ik, als ik daar om vraag, extra uitleg krijg bij een vak, opdracht en/of toets
- ☐ De manier waarop ze mij begeleiden bij mijn sector- en profielkeuze

☐ Anders, namelijk _____

10. Gelieve een toelichting te geven waarom je hierover niet tevreden bent.

11. Kun jij in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken hoe tevreden je bent over de manier waarop jouw eigen school nog contact met jou houdt?

12. Zou je jouw school nog een advies willen geven over het contact met leerlingen die ze naar de BZV gestuurd hebben?

Stellingen

Hierna volgen 20 stellingen. In hoeverre zijn deze stellingen van toepassing op jou?

1 = Helemaal niet van toepassing

2 = Niet van toepassing

3 = Wel van toepassing

4 = Heel erg van toepassing

		1	2	3	4
1	Op dit moment heb ik voor al mijn vakken studiewijzers in mijn bezit				
2	Als ik de stof van een bepaald vak niet begrijp, mag ik altijd contact opnemen met de vakdocent van mijn eigen school				
3	Mijn school komt de, met mij, gemaakt afspraken altijd na				
4	Mijn school nodigt me uit om deel te nemen aan buitenschoolse activiteiten (feestavond, sportdag, excursie)				
5	De persoon, van mijn school, die verantwoordelijk is voor mijn ontwikkeling op de BZV, zet zich goed in voor mij				
6	Mijn school zorgt er voor dat mijn mentor op de BZV alle nodige toetsen en so's op tijd in zijn bezit heeft				
7	Mijn mentor van mijn eigen school vraagt regelmatig, buiten geplande gesprekken om, aan mij hoe het met me gaat				
8	Ik kan op de BZV aan al mijn vakken doorwerken				
9	Ik mag, zonder vooraf een afspraak te maken, gewoon op mijn eigen school komen				
10	Tijdens een MDO merk ik dat de mensen van mijn eigen school echt geïnteresseerd zijn in mijn gedrag/ontwikkeling				
11	De persoon, van mijn school, die verantwoordelijk is voor mijn ontwikkeling op de BZV, ken ik goed				
12	Mijn school houdt mij goed op de hoogte over de mogelijkheden die er zijn voor mijn toekomst (bijvoorbeeld sectorkeuze)				
13	Cijfers van, door mij, gemaakte toetsen worden altijd opgestuurd				
14	De studiewijzers die ik van mijn school ontvang zijn zo duidelijk dat ik precies weet wat ik wanneer af moet hebben				
15	Mijn school is altijd aanwezig tijdens MDO's en/of andere gesprekken over mij				
16	Ook al zit ik op de BZV, toch krijg ik gewoon een rapport van mijn eigen school				
17	De docenten van mijn eigen school laten mij voelen dat ik, na mijn verblijf op de BZV, nog steeds welkom ben				
18	Ik mag, op afspraak, op mijn eigen school aanwezig zijn				
19	Ik kom veel in contact met docenten, de zorgcoördinator en de teamleider van mijn school				
20	Als ik aan een bepaald vak op de BZV niet kan werken, heeft mijn school daar begrip voor				

Enquête leerlingen kwantitatieve gegevens

1. Van welke school ben je afkomstig?	
Blariacum College Venlo-Blerick	06
Bouwens van der Boijecollege Panningen	04
Citaverde College Horst	02
College Den Hulster Venlo	06
Dendron College Horst	02
Raayland College Venray	03
Valuascollge Venlo	05

2. In welke afdeling zit je?	
VMBO onderbouw (leerjaar 1 of 2)	18
VMBO bovenbouw (leerjaar 3 of 4)	10

3. Met welke mensen van jouw eigen school heb je, sinds je op de BZV zit, nog contact gehad (meerdere antwoorden mogelijk)? Met:	
de mentor	25
een (of meer) vakdocent(en)	15
de zorgcoördinator	09
de teamleider (of afdelingsleider)	07
niemand	01
iemand anders, namelijk decaan, vriendinnen, leerlingen	03

4. Wie van bovengenoemde mensen is als eerste verantwoordelijk voor jou?	
De mentor	14
Een (of meer) vakdocent(en)	00
De zorgcoördinator	03
De teamleider (of afdelingsleider)	02
Weet ik niet	09

5. Hoe heb je contact met deze, onder 3. bedoelde, mensen gehad (meerdere antwoorden mogelijk)?	
Via mail	11
Via post aan huis	04
In een (of meer) gepland(e) gesprek(ken) op de BZV	25
Tijdens een spontaan, persoonlijk bezoek op de BZV	02
Via een vorm van sociale media (Hyves, msn, etc.)	00
Ik ben uitgenodigd voor een bezoek op mijn school	07
Ik ben ongevraagd op bezoek geweest bij mijn school	13
Op een andere manier, namelijk toeval; volgen van praktijklessen	03

6. Waarover ging dit, onder 3. bedoelde, contact (meerdere antwoorden mogelijk)? Deze mensen:	
stuurden studiewijzers naar mij	11
stuurden so's en toetsen naar mij	15
stuurden cijfers van so's en toetsen, die ik gemaakt had, naar mij	03
stuurden algemene informatie over mijn school (excursies, activiteiten)	04
waren aanwezig bij een MDO (of een ander gepland gesprek)	25
hadden mij uitgenodigd om een toets op mijn eigen school te maken	03
informeerden naar mij, zonder dat er een gesprek gepland was	01
gaven mij extra uitleg bij een vak, opdracht en/of toets	06
gaven mij extra uitleg over mijn sectorkeuze	00
Anders, namelijk een brief over een staking, mijn rapport kwam via de post, gewoon om te praten	03

7. Waarover ben je tevreden (meerdere antwoorden mogelijk)?	
Het (op tijd) opsturen van studiewijzers	11
Het (op tijd) opsturen van so's en toetsen	12
De manier waarop mijn school mij op de hoogte houdt van behaalde resultaten	03
Het opsturen van algemene informatie (excursies, activiteiten, enzovoorts)	01
De aanwezigheid en de inbreng bij een MDO (of een ander gesprek) over mij	15
De interesse die school nog steeds in mij heeft	04
Dat ik nog steeds, ongevraagd, op mijn eigen school mag komen	06
Dat ik nog steeds uitgenodigd wordt om deel te nemen aan activiteiten op mijn school	03
Het gevoel dat school mij, na mijn periode op de BZV, nog steeds terug wil hebben	05
Dat ik, als ik daar om vraag, extra uitleg krijg bij een vak, opdracht en/of toets	04
De manier waarop ze mij begeleiden bij mijn sector- en profielkeuze	02
Anders, namelijk: nergens over	02

8. Waarover ben je niet tevreden (meerdere antwoorden mogelijk)?	
Het (op tijd) opsturen van studiewijzers	13
Het (op tijd) opsturen van so's en toetsen	11
De manier waarop mijn school mij op de hoogte houdt van behaalde resultaten	14
Het opsturen van algemene informatie (excursies, activiteiten, enzovoorts)	15
De aanwezigheid en de inbreng bij een MDO (of een ander gesprek) over mij	04
De interesse die school nog steeds in mij heeft	07
Dat ik nog steeds, ongevraagd, op mijn eigen school mag komen	08
Dat ik nog steeds uitgenodigd wordt om deel te nemen aan activiteiten op mijn school	10
Het gevoel dat school mij, na mijn periode op de BZV, nog steeds terug wil hebben	06
Dat ik, als ik daar om vraag, extra uitleg krijg bij een vak, opdracht en/of toets	05
De manier waarop ze mij begeleiden bij mijn sector- en profielkeuze	06
Anders, namelijk: ze willen me pas terug als ik bij de BZV weg mag; al het contact wordt afgesloten; ik heb mensen gemaild, maar ik krijg geen antwoord	03

9. Kun jij in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken hoe tevreden je bent over de manier waarop jouw eigen school nog contact met jou houdt?	5,7
--	-----

10. Zou je jouw school nog een advies willen geven over het contact met leerlingen die ze naar de BZV gestuurd hebben?

- Dat ze gewoon uit zichzelf, zonder dat iemand hen daaraan moet herinneren, interesse tonen
- Mij het gevoel geven dat ik overal welkom ben
- Licht leerlingen in over feesten en zo
- Dat ze mij moeten informeren over activiteiten en excursies en zo
- Het is wel handig als de school af en toe eens een mailtje stuurt met de punten, ondanks dat we Magister hebben
- Stuur je leerlingen hun werk op, zodat ze bij kunnen komen
- Beantwoord mail en geef de leerlingen aandacht
- Stuur de dingen die ik nodig heb
- Doe niet meer alsof jullie de leerlingen niet meer kennen; verbeter het contact en wees behulpzaam
- Toon meer interesse
- Steek een beetje meer energie in de persoon die zijn kans bij de school van herkomst niet heeft gebruikt en op de BZV een tweede kans wil krijgen
- Geef beter uitleg bij verslagen voor een punt
- Laat eerder punten zien
- Laat mensen meegaan op uitstapjes
- Cijfers moeten eerder op Magister staan
- Ik heb geen advies; ik vind dat ze het goed doen
- Alles wat in de klas uitgedeeld wordt doorsturen naar de BZV
- Als de datum van de weektaak verloopt ervoor zorgen dat er een nieuwe is zonder dat ik erom moet vragen (maar soms gaat het wel goed)
- Op de hoogte houden van resultaten
- Zelf ook eens wat van zich laten horen; niet alles hoeft van mij af te komen
- Nee!
- Ze houden goed contact met me en houden me op de hoogte, maar als ze willen dat er so's worden gemaakt moeten ze die opsturen of proberen ze ergens op de computer te installeren
- Wat betreft de examengroep: leerlingen iets meer contact laten houden met de vakdocenten
- Regelmatig mails sturen met de vraag hoe het met me gaat en met activiteiten mij op de hoogte houden

Stellingen

De aantallen in de kolommen geven aan hoeveel (van de 28) leerlingen welke keuze gemaakt hebben.

		1	2	3	4
1	Op dit moment heb ik voor al mijn vakken studiewijzers in mijn bezit	4	11	8	5
2	Als ik de stof van een bepaald vak niet begrijp, mag ik altijd contact opnemen met de vakdocent van mijn eigen school	4	4	12	8
3	Mijn school komt de, met mij, gemaakt afspraken altijd na	0	10	14	4
4	Mijn school nodigt me uit om deel te nemen aan buitenschoolse activiteiten (feestavond, sportdag, excursie)	18	5	4	1
5	De persoon, van mijn school, die verantwoordelijk is voor mijn ontwikkeling op de BZV, zet zich goed in voor mij	4	4	11	9
6	Mijn school zorgt er voor dat mijn mentor op de BZV alle nodige toetsen en so's op tijd in zijn bezit heeft	1	11	14	2
7	Mijn mentor van mijn eigen school vraagt regelmatig, buiten geplande gesprekken om, aan mij hoe het met me gaat	7	15	4	2
8	Ik kan op de BZV aan al mijn vakken doorwerken	1	7	8	12
9	Ik mag, zonder vooraf een afspraak te maken, gewoon op mijn eigen school komen	11	6	7	4
10	Tijdens een MDO merk ik dat de mensen van mijn eigen school echt geïnteresseerd zijn in mijn gedrag/ontwikkeling	1	7	10	10
11	De persoon, van mijn school, die verantwoordelijk is voor mijn ontwikkeling op de BZV, ken ik goed	2	12	10	4
12	Mijn school houdt mij goed op de hoogte over de mogelijkheden die er zijn voor mijn toekomst (bijvoorbeeld de sectorkeuze)	12	7	9	0
13	Cijfers van, door mij, gemaakte toetsen worden altijd opgestuurd	15	8	4	1
14	De studiewijzers die ik van mijn school ontvang zijn zo duidelijk dat ik precies weet wat ik wanneer af moet hebben	2	13	9	4
15	Mijn school is altijd aanwezig tijdens MDO's en/of andere gesprekken over mij	1	4	11	12
16	Ook al zit ik op de BZV, toch krijg ik gewoon een rapport van mijn eigen school	4	3	8	13
17	De docenten van mijn eigen school laten mij voelen dat ik, na mijn verblijf op de BZV, nog steeds welkom ben	5	12	11	0
18	Ik mag, op afspraak, op mijn eigen school aanwezig zijn	3	2	10	13
19	Ik kom veel in contact met docenten, de zorgcoördinator en de teamleider van mijn school	10	15	3	0
20	Als ik aan een bepaald vak op de BZV niet kan werken, heeft mijn school daar begrip voor	7	7	10	4

Keuzemogelijkheden:

- 1 = Helemaal niet van toepassing
- 2 = Niet van toepassing
- 3 = Wel van toepassing
- 4 = Heel erg van toepassing

Begeleidende brief naar de diverse reboundvoorzieningen

Beste collega,

Mijn naam is Henk Eickes en sinds 2008 ben ik werkzaam als mentor op de Bovenschoolse Zorgvoorziening (de BZV) in Venlo-Blerick, Nederland (www.de-bzv.nl). De BZV is een reboundvoorziening die leerlingen, afkomstig uit het reguliere voortgezet onderwijs begeleidt in hun terugkeer naar de school van herkomst.

Op dit moment ben ik bezig met de afrondende fase van mijn Master SEN opleiding bij Fontys Hogescholen. In het kader hiervan ben ik gestart met een praktijkonderzoek, dat als hoofdvraag heeft: “Hoe staat het met de verantwoordelijkheid die de diverse scholen nog voelen, nadat ze leerlingen naar de BZV doorverwezen hebben?”

Middels dit praktijkonderzoek wil ik bewerkstelligen dat er inzicht komt in het antwoord op deze vraag. Uiteraard is het einddoel van mijn onderzoek om de verantwoordelijkheid dusdanig te optimaliseren dat leerlingen, die aan de BZV toevertrouwd zijn, op een nog veiligere en constructievere wijze terug kunnen keren naar de school van herkomst.

Om uiteindelijk met gedegen conclusies en aanbevelingen voor de dag te kunnen komen, is het zaak dat ik vooraf voldoende gegevens verzamel. Het is voor mijn onderzoek dan ook wezenlijk om inzicht te krijgen in de bestaande situatie. Om dit doel te bereiken wil ik collega's, van andere (vergelijkbare) reboundvoorzieningen in Zuid-Nederland en Vlaanderen, vragen om mee te werken aan een enquête. U bent een van die collega's.

Het lijkt me bijzonder interessant om te vernemen hoe uw ervaringen zijn met problemen waar wij op de BZV, regelmatig, tegen aan lopen.

Ik zou u dan ook vriendelijk willen verzoeken om uw medewerking te verlenen. Het zou voor mij een enorme steun betekenen. De enquête is anoniem en ik zal er op toezien dat er discreet met de gegevens omgegaan zal worden. De resultaten zullen op geen enkele andere wijze gebruikt worden dan voor het doel zoals hierboven omschreven. Aangezien het merendeel van de enquête bestaat uit multiple choice vragen zal invullen niet veel tijd in beslag nemen.

U kunt de enquête digitaal invullen en terugsturen naar h.eickes@planet.nl. U kunt ze uiteraard ook handmatig invullen en sturen naar BZV, Hendrik Consciencestraat 46, 5921 AS Venlo ter attentie van Henk Eickes. Ik zou het zeer op prijs stellen wanneer ik de ingevulde enquête binnen een week weer tegemoet kan zien.

Indien u in kennis gesteld wilt worden van de uitkomsten van mijn onderzoek dan kunt u dit aan mij kenbaar maken, dan zal ik u te zijner tijd op de hoogte stellen van de conclusies en aanbevelingen. Mocht u nog vragen hebben dan ben ik te allen tijde bereid u te woord te staan.

Voelt u zich overigens vrij om uw directe collega's te vragen ook deze enquête in te vullen en aan mij terug te zenden.

U alvast hartelijk dankend voor de tijd en de moeite die u voor mij genomen hebt, verblijf ik met vriendelijke groeten,

Henk Eickes

Mentor Bovenschoolse Zorgvoorziening Venlo-Blerick

Enquête Reboundvoorzieningen

1. Op welke Time-Out- of Reboundvoorziening bent u werkzaam?

Naam: _____

Adres: _____

2. Hoeveel leerlingen verblijven op dit moment binnen uw voorziening?

- ☐ 01-10 leerlingen
- ☐ 11-20 leerlingen
- ☐ 21-30 leerlingen
- ☐ 31-40 leerlingen
- ☐ Meer dan 40 leerlingen

3. Welke methodieken (boeken) worden op uw voorziening gebruikt?

- ☐ U heeft voor alle voorkomende vakken eigen methodieken in huis
- ☐ Uw leerlingen brengen zelf de boeken, van de school van herkomst (*), mee
- ☐ U gebruikt deels eigen methodieken en deels de boeken die de leerling meebrengt

☐ Anders, namelijk: _____

(*) School van herkomst = de school die de leerling op uw voorziening geplaatst heeft

4. Wie bepaalt welke leerstof aan bod komt?

- ☐ De docenten van school van herkomst
- ☐ De docenten van uw voorziening
- ☐ Zowel de docenten van school van herkomst als de docenten van uw voorziening

☐ Anders, namelijk: _____

5. Wie bepaalt het tempo waarin de leerstof aan bod komt?

- ☐ De docenten van school van herkomst
- ☐ De docenten van uw voorziening
- ☐ Zowel de docenten van school van herkomst als de docenten van uw voorziening

☐ Anders, namelijk: _____

6. Levert de school van herkomst studiewijzers aan (studiewijzers zijn overzichtslijsten per vak waarmee de leerlingen gericht aan de slag kunnen met hun schoolwerk)?

- ☐ Ja, voor alle vakken (ga door met vraag 7)
- ☐ Nee (ga door met vraag 10)
- ☐ Ja, maar niet voor alle vakken (ga door met vraag 7)

7. Wie, van de school van herkomst, is verantwoordelijk voor aanlevering van studiewijzers?

- ☐ De mentor
- ☐ De diverse vakdocenten
- ☐ De zorgcoördinator (of iemand met een vergelijkbare functie)
- ☐ De teamleider of afdelingsleider (of iemand met een vergelijkbare functie)
- ☐ Iemand anders, namelijk: _____

8. Bent u tevreden over de aanlevering van studiewijzers door de school van herkomst?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Soms

9. Gelieve hieronder een toelichting te geven waarom u al dan niet tevreden bent over de aanlevering van studiewijzers.

10. Levert de school van herkomst schriftelijke overhoringen en toetsen per aan?

- ☐ Ja, voor alle vakken (ga door met vraag 11)
- ☐ Nee (ga door met vraag 14)
- ☐ Ja, maar niet voor alle vakken (ga door met vraag 11)

11. Wie, van de school van herkomst, is verantwoordelijk voor aanlevering van overhoringen en toetsen?

- ☐ De mentor
- ☐ De diverse vakdocenten
- ☐ De zorgcoördinator (of iemand met een vergelijkbare functie)
- ☐ De teamleider of afdelingsleider (of iemand met een vergelijkbare functie)
- ☐ Iemand anders, namelijk: _____

12. Bent u tevreden over de aanlevering van overhoringen en toetsen door de school van herkomst?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Soms

13. Gelieve hieronder een toelichting te geven waarom u al dan niet tevreden bent over de aanlevering van overhoringen en toetsen.

14. Wie is verantwoordelijk voor het bijhouden van de behaalde resultaten bij schriftelijke en/of mondelinge overhoringen en toetsen?

- ☐ De docenten van school van herkomst (ga door met vraag 15)
- ☐ De docenten van uw voorziening (ga door met vraag 18)
- ☐ Zowel de docenten van school van herkomst als onze docenten (ga door met vraag 15)

15. Op welke wijze worden uw leerlingen, door de school van herkomst, op de hoogte gebracht/gehouden van de behaalde resultaten bij overhoringen en toetsen (meerdere antwoorden mogelijk)?

De leerlingen:

- ☐ krijgen via mail of post te zien welke cijfers ze voor welke toetsen behaald hebben
- ☐ krijgen mondeling te horen welke cijfers ze voor welke toetsen behaald hebben
- ☐ krijgen hun gemaakte toetsen, voorzien van cijfers en/of toelichting, terug
- ☐ krijgen per periode, middels een rapportage, een overzicht van behaalde resultaten
- ☐ worden (al dan niet samen met hun ouders) uitgenodigd voor een gesprek waarin behaalde resultaten besproken worden

☐ Anders, namelijk: _____

16. Bent u tevreden over de wijze waarop de school van herkomst uw leerlingen informeert over de behaalde resultaten bij overhoringen en toetsen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Soms

17. Gelieve hieronder een toelichting te geven waarom u al dan niet tevreden bent over de wijze waarop de school van herkomst uw leerlingen informeert over de behaalde resultaten bij overhoringen en toetsen.

18. Vindt er tussentijds overleg plaats tussen u en (een vertegenwoordiging van) de school van herkomst over de ontwikkelingen van uw leerlingen (zowel op didactisch als pedagogisch vlak)? Het betreft hier formeel en van te voren vastgelegd overleg.

- ☐ Ja (ga door met vraag 19)
- ☐ Nee (ga door met vraag 23)

19. Hoe vaak vinden dit soort (formele) overlegmomenten plaats?

- ☐ Wekelijks
- ☐ Elke twee weken
- ☐ Maandelijks
- ☐ Elke vier tot zes weken
- ☐ Elke twee maanden
- ☐ Anders, namelijk: _____

20. Wie vertegenwoordigt de school van herkomst tijdens dit soort overlegmomenten (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ☐ De mentor
- ☐ Een (of meer) vakdocent(en)
- ☐ De zorgcoördinator (of iemand met een vergelijkbare functie)
- ☐ De teamleider of afdelingsleider (of iemand met een vergelijkbare functie)
- ☐ Iemand anders, namelijk: _____

21. Bent u tevreden over de inbreng van (de vertegenwoordiging van de) school van herkomst tijdens dit soort overlegmomenten?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Soms

22. Gelieve hieronder een toelichting te geven waarom u al dan niet tevreden bent over de inbreng van (de vertegenwoordiging van de) school van herkomst tijdens dit soort overlegmomenten?

23. Kunt u in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken in hoeverre, u in zijn algemeenheid, tevreden bent over de betrokkenheid van de diverse scholen van herkomst waar het de volgende deelgebieden betreft?

Afspraken nakomen:		Leerlingennabijheid en betrokkenheid uitstralen:	
Belangrijke en algemene (school)informatie tijdig en correct aanleveren:		Communicatie met u als professional:	
Materialen, toetsen en studiewijzers tijdig en correct aanleveren:		Leerlingen op de hoogte houden van behaalde resultaten:	

24. Als u de mate van tevredenheid over de samenwerking met de diverse scholen van herkomst in ogenschouw neemt, is er dan een verschil tussen die scholen onderling?

- ☐ Ja (ga door naar vraag 25)
- ☐ Nee (ga door naar vraag 26)
- ☐ Soms (ga door naar vraag 25)

25. Welke mogelijke oorzaken liggen volgens u ten grondslag aan het feit dat u over de ene school minder tevreden bent dan over de andere?

a. De verantwoordelijke persoon (lees ook: personen)

- ☐ lijkt niet of nauwelijks bekend te zijn met de werkwijze van uw voorziening
 - ☐ heeft een functie die niet past bij de, door uw voorziening, gevraagde betrokkenheid
 - ☐ lijkt weinig steun te ervaren van zijn collega's bij de begeleiding van uw leerlingen
 - ☐ heeft te weinig ervaring en wordt daarin te weinig ondersteund door zijn school
 - ☐ lijkt de begeleiding van uw leerlingen als een last te ervaren
 - ☐ wordt slecht gefaciliteerd door zijn school om het werk voor uw leerlingen goed te kunnen uitvoeren
 - ☐ Anders, namelijk: _____
-

b. De school

- ☐ lijkt niet veel vertrouwen te hebben in het werk van uw voorziening
 - ☐ lijkt weinige interesse te hebben in het werk van uw voorziening
 - ☐ lijkt de meerwaarde van het werk van uw voorziening niet te zien
 - ☐ lijkt uw voorziening meer te zien als een plek waar ze lastige leerlingen kan "dumpen"
 - ☐ lijkt een instelling te zijn waar de onderlinge communicatie te wensen over laat
 - ☐ Anders, namelijk: _____
-

26. Gelieve hieronder suggesties te doen die mogelijk kunnen leiden tot een verhoging van gevoelens van tevredenheid als het om de betrokkenheid (in de breedste zin van het woord) van de scholen van herkomst gaat.

Enquête Reboundscholen kwantitatieve gegevens

1. Op welke Time-Out- of Reboundvoorziening bent u werkzaam en wat is uw functie? Leraar Rebound - <i>Rebound Eindhoven</i> (Lupinestraat 14 5614 GM) Rebound-coördinator - <i>Rebound Eldecollège Schijndel</i> (Putsteeg 4 4581 XT) Rebound-coach - <i>Rebound Eldecollège Schijndel – Putsteeg 4 4581 XT Schijndel</i> Coördinator - <i>Rebound Midden-Brabant Tilburg</i> (Schout Backstraat 37 5037 MJ) Coördinator - <i>Rebound Bergen op Zoom</i> (Zuidoostsingel 44 4611) Coördinator - <i>Time-outproject Blink! Brugge (B)</i> (Ganzenplein 5A 8000) Time-outcoach - <i>Time-Out Sint-Niklaas (B)</i> (Kazernestraat 35 9100)	
2. Hoeveel leerlingen verblijven op dit moment binnen uw voorziening? a. 01-10 leerlingen b. 11-20 leerlingen c. 21-30 leerlingen d. 31-40 leerlingen e. Meer dan 40 leerlingen BZV	57% 29% 00% 14% 00% d.
3. Welke methodieken (boeken) worden op uw voorziening gebruikt? a. U heeft voor alle voorkomende vakken eigen methodieken in huis b. Uw leerlingen brengen zelf de boeken, van de school van herkomst, mee c. U gebruikt deels eigen methodieken en deels de boeken die de leerling meebrengt BZV	00% 86% 14% b.
4. Wie bepaalt welke leerstof aan bod komt? a. De docenten van school van herkomst b. De docenten van uw voorziening c. Zowel de docenten van school van herkomst als de docenten van uw voorziening BZV	29% 00% 71% a.
5. Wie bepaalt het tempo waarin de leerstof aan bod komt? a. De docenten van school van herkomst b. De docenten van uw voorziening c. Zowel de docenten van school van herkomst als de docenten van uw voorziening BZV	00% 43% 57% c.

6. Levert de school van herkomst studiewijzers aan (studiewijzers zijn overzichtslijsten per vak waarmee de leerlingen gericht aan de slag kunnen met hun schoolwerk)?	
a. Ja, voor alle vakken	29%
b. Nee	00%
c. Ja, maar niet voor alle vakken	71%
BZV	a.

7. Wie, van de school van herkomst, is verantwoordelijk voor aanlevering van studiewijzers (meer antwoorden mogelijk)?	
a. De mentor	50%
b. De diverse vakdocenten	10%
c. De zorgcoördinator (of iemand met een vergelijkbare functie)	40%
d. De teamleider of afdelingsleider (of iemand met een vergelijkbare functie)	00%
BZV	a.c.

8. Bent u tevreden over de aanlevering van studiewijzers door de school van herkomst?	
a. Ja	14%
b. Nee	00%
c. Soms	86%
BZV	c.

9. Gelieve hieronder een toelichting te geven waarom u al dan niet tevreden bent over de aanlevering van studiewijzers.
Per school en zelfs per mentor verschilt het als het over de aanlevering van de studiewijzers gaat. Niet aanleveren, onzorgvuldig aanleveren of niet concreet (hij/zij kan in het boek verder werken) is dan vaak aan de orde. Een afspraak is dat de leerling niet eerder start dan dat er voldoende onderwijs is aangeleverd. De eerste planners worden goed aangeleverd, maar wanneer het moment komt dat er weer nieuwe planners aangeleverd moeten worden dan kan de boel stagneren. Niet alle scholen werken standaard met planners. Soms missen er een aantal vakken. Je merkt, wanneer er studieplanners aanwezig zijn, dat dit veel duidelijkheid schept voor zowel de school, als docenten op Rebound als de leerling en zelfs de ouders. Soms moet er bijna gezeurd worden om studiewijzers. Ook het nakijken van gemaakt werk duurt soms nogal lang. Vooral omdat de leerling op een ander moment dan gepland in de klas een toets moet maken. Examenkandidaten laten we zo snel mogelijk met de eigen klas alle PTA- toetsen meemaken. Dat gaat vrij aardig. Zo blijft de controle voor een deel bij de vakdocent. Incidenteel duurt het te lang voordat een leerling weet wat hij/zij voor welk vak moet doen.

Ik merk dat de docenten zich er vaak “gemakkelijk” van af maken: te weinig werk, geen studiewijzers, slecht uitgewerkt, zaken die missen, geen ondersteunend materiaal. Daarnaast ben ik niet altijd tevreden over de energie die docenten steken in het hebben van interesse, langskomen en dingen regelen op school.

In ons time-outproject houden we slechts 3 vakken bij met de leerlingen (omdat we vooral ook naar gedrag werken en de jongeren hier hoogstens 4 weken verblijven; we kunnen dus niet aan gedrag en alle vakken werken). We vragen steeds aan de scholen, leerlingbegeleiders om de 3 vakken ingevuld te kunnen ontvangen in de eerste week van ons project. Vaak lukt dit en veel scholen doen hun best om dit in orde te brengen. We staan er zelf ook wel achter en nemen veel contact op met de school. Soms duurt het wat langer eer we vakken krijgen. Heel soms krijgen we te weinig respons van wat de jongeren precies moeten kennen.

10. Levert de school van herkomst schriftelijke overhoringen en toetsen per aan?	
a. Ja, voor alle vakken	71%
b. Nee	00%
c. Ja, maar niet voor alle vakken	29%
BZV	a.

11. Wie, van de school van herkomst, is verantwoordelijk voor aanlevering van overhoringen en toetsen (meerdere antwoorden mogelijk)?	
a. De mentor	40%
b. De diverse vakdocenten	20%
c. De zorgcoördinator (of iemand met een vergelijkbare functie)	40%
d. De teamleider of afdelingsleider (of iemand met een vergelijkbare functie)	00%
BZV	a.b.c.

12. Bent u tevreden over de aanlevering van overhoringen en toetsen door de school van herkomst?	
a. Ja	14%
b. Nee	00%
c. Soms	86%
BZV	c.

13. Gelieve hieronder een toelichting te geven waarom u al dan niet tevreden bent over de aanlevering van overhoringen en toetsen.	
Het komt regelmatig voor dat er op het ene moment geen toetsen aanwezig zijn, terwijl op het andere moment de berg zo enorm is dat het nauwelijks haalbaar is om die binnen de gestelde tijd af te werken.	
Slecht geïnformeerd worden over de voorwaarden.	

Soms zijn er erg bekrompen regels over het wel of niet “mogen” verstrekken van de toetsen in de onderbouw. Men wil echter ook niet zelf naar de rebound komen om het af te geven. Dat is het alternatief dat wij bieden. Voor bovenbouw- en examenleerlingen geldt dat alle PTA-toetsen door de docent zelf afgenomen worden. Of in de rebound of op de eigen school.

Zie 9. (driemaal).

Geen toelichting (eenmaal).

14. Wie is verantwoordelijk voor het bijhouden van de behaalde resultaten bij schriftelijke en/of mondelinge overhoringen en toetsen?	
a. De docenten van school van herkomst	71%
b. De docenten van uw voorziening	00%
c. Zowel de docenten van school van herkomst als onze docenten	29%
BZV	a.

15. Op welke wijze worden uw leerlingen, door de school van herkomst, op de hoogte gebracht/gehouden van de behaalde resultaten bij overhoringen en toetsen (meerdere antwoorden mogelijk)?	
De leerlingen:	
a. krijgen via mail of post te zien welke cijfers ze voor welke toetsen behaald hebben	50%
b. krijgen mondeling te horen welke cijfers ze voor welke toetsen behaald hebben	10%
c. krijgen hun gemaakte toetsen, voorzien van cijfers en/of toelichting, terug	10%
d. krijgen per periode, middels een rapportage, een overzicht van behaalde resultaten	00%
e. worden (al dan niet samen met hun ouders) uitgenodigd voor een gesprek waarin behaalde resultaten besproken worden	10%
f. Anders, namelijk: enkele scholen gebruiken een online registratiesysteem dat voor leerlingen en ouders in te zien is.	20%
BZV	a.c.f.

16. Bent u tevreden over de wijze waarop de school van herkomst uw leerlingen informeert over de behaalde resultaten bij overhoringen en toetsen?	
a. Ja	43%
b. Nee	00%
c. Soms	57%
BZV	c.

17. Gelieve hieronder een toelichting te geven waarom u al dan niet tevreden bent over de wijze waarop de school van herkomst uw leerlingen informeert over de behaalde resultaten bij overhoringen en toetsen.

Dit gebeurt zoals ze ook hun andere leerlingen informeren.

Er blijven situaties waarin leerlingen geen cijfers terug krijgen of pas tijden later. Ook komt het voor dat toetsen binnen de school kwijt raken.

Niet altijd komen de cijfers terug bij ingeleverde toetsen en overhoringen. Prettig is dan ook dat er een kopie van de toets terug komt waarop de leerling kan zien wat de goede antwoorden zijn en kan leren van de fouten.

Soms wordt het vergeten of duurt het erg lang.

Het komt voor dat leerlingen niets terug horen van de wijze waarop ze hun toetsen gemaakt hebben. Dit motiveert niet. Leerlingen hebben hun best gedaan en krijgen dan het gevoel dat het de school niet interesseert. Opgestuurde toetsen raken ook wel eens kwijt.

Geen toelichting (tweemaal).

18. Vindt er tussentijds overleg plaats tussen u en (een vertegenwoordiging van) de school van herkomst over de ontwikkelingen van uw leerlingen (zowel op didactisch als pedagogisch vlak)? Het betreft hier formeel en van te voren vastgelegd overleg.	
a. Ja b. Nee	100% 00%
BZV	a.

19. Hoe vaak vinden dit soort (formele) overlegmomenten plaats?	
a. Wekelijks b. Elke twee weken c. Maandelijks d. Elke vier tot zes weken e. Elke twee maanden f. Anders, namelijk: zo vaak als nodig is	25% 12,5% 00% 37,5% 12,5% 12,5%
BZV	d.

20. Wie vertegenwoordigt de school van herkomst tijdens dit soort overlegmomenten (meerdere antwoorden mogelijk)?	
a. De mentor b. Een (of meer) vakdocent(en) c. De zorgcoördinator (of iemand met een vergelijkbare functie) d. De teamleider of afdelingsleider (of iemand met een vergelijkbare functie)	36% 00% 43% 21%
BZV	a.c.

21. Bent u tevreden over de inbreng van (de vertegenwoordiging van de) school van herkomst tijdens dit soort overlegmomenten?	
a. Ja	86%
b. Nee	00%
c. Soms	14%
BZV	c.

22. Gelieve hieronder een toelichting te geven waarom u al dan niet tevreden bent over de inbreng van (de vertegenwoordiging van de) school van herkomst tijdens dit soort overlegmomenten?
We houden elkaar op de hoogte van de situatie van de jongeren. Voortgang wordt besproken. School denkt mee in mogelijkheden voor de toekomst. Soms komt de school niet opdagen. Tijdens de overlegmomenten is minimaal de mentor aanwezig. Afhankelijk van de betrokkenheid van de mentor is er dagelijks, wekelijks of minimaal contact. Vanuit de Rebound is de stelregel om de mentor verantwoordelijk te maken voor allen informatie, waarbij er altijd een cc naar de zorgcoördinator gaat. Soms heeft de school van herkomst andere ideeën over wat er zou moeten gebeuren, maar we houden vast aan onze werkwijze. Eerst het vertrouwen en gevoel van veiligheid terug brengen en daarna, als de leerbaarheid weer toeneemt, werken aan het schoolprogramma en het tempo opvoeren. Geen toelichting (eenmaal).

23. Kunt u in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken in hoeverre, u in zijn algemeenheid, tevreden bent over de betrokkenheid van de diverse scholen van herkomst waar het de volgende deelgebieden betreft?

Afspraken nakomen:	6,4	Leerlingennabijheid en betrokkenheid uitstralen:	6,3
Belangrijke en algemene (school)informatie tijdig en correct aanleveren:	6,5	Communicatie met u als professional:	6,9
Materialen, toetsen en studiewijzers tijdig en correct aanleveren:	6,6	Leerlingen op de hoogte houden van behaalde resultaten:	6,6

24. Als u de mate van tevredenheid over de samenwerking met de diverse scholen van herkomst in ogenschouw neemt, is er dan een verschil tussen die scholen onderling?	
a. Ja	72%
b. Nee	14%
c. Soms	14%
BZV	a.

25. Welke mogelijke oorzaken liggen volgens u ten grondslag aan het feit dat u over de ene school minder tevreden bent dan over de andere?	
a. De verantwoordelijke persoon (lees ook: personen)	
a. lijkt niet of nauwelijks bekend te zijn met de werkwijze van uw voorziening	19%
b. heeft een functie die niet past bij de, door uw voorziening, gevraagde betrokkenheid	06%
c. lijkt weinig steun te ervaren van zijn collega's bij de begeleiding van uw leerlingen	31%
d. heeft te weinig ervaring en wordt daarin te weinig ondersteund door zijn school	00%
e. lijkt de begeleiding van uw leerlingen als een last te ervaren	13%
f. wordt slecht gefaciliteerd door zijn school om het werk voor uw leerlingen goed te kunnen uitvoeren	25%
g. Anders, namelijk: het ligt aan de visie van de persoon op de Reboundvoorziening en de mate waarin de leerling al "uitgekotst" is	06%
b. De school	
a. lijkt niet veel vertrouwen te hebben in het werk van uw voorziening	10%
b. lijkt weinige interesse te hebben in het werk van uw voorziening	00%
c. lijkt de meerwaarde van het werk van uw voorziening niet te zien	10%
d. lijkt uw voorziening meer te zien als een plek waar ze lastige leerlingen kan "dumpen"	60%
e. lijkt een instelling te zijn waar de onderlinge communicatie te wensen over laat	10%
f. Anders, namelijk: de school lijkt niet altijd de eigen verantwoordelijkheden te zien	10%

26. Gelieve hieronder suggesties te doen die mogelijk kunnen leiden tot een verhoging van gevoelens van tevredenheid als het om de betrokkenheid (in de breedste zin van het woord) van de scholen van herkomst gaat.
Wekelijks mailcontact, zowel bij positief als negatief nieuws.
Schoolwerk naar behoren aanleveren.
Openstaan voor de terugkeer (inclusief het voorwerk dat de school daar voor moet doen en de nodige motivatie die dat vereist).
Aanleveren rapportage vóór de startdatum op de Rebound.

Vóór de startdatum schoolwerk voor de eerste drie weken inleveren.

Direct afspraken maken voor overlegmomenten en het aanleveren van werk/planningen en cijfers.

Goede communicatie. Dit werkt bij ons steeds beter en beter. Zeker wat de leerlingbegeleiders betreft. Het blijft echter lastig om het hele lerarenkorps mee te krijgen. Wat in ons geval helpt is het bijwonen van klassenraden, klassengesprekken houden en nazorg bieden.

Het zou goed zijn als docenten wat vaker langskomen, misschien een keer mailen en/of bellen naar de leerlingen. Daarnaast is het prettig voor de leerlingen om te merken dat de mentor op de school van herkomst zijn best doet om zin/haar terugkomst goed voor te bereiden.

Scholen moeten sneller handelen als er problemen rondom een leerling ontstaan. Ze moeten op tijd kijken naar de problematiek die er zou kunnen zijn of ontstaan. Veel Reboundleerlingen mankeren iets waar te weinig aandacht voor geweest is.

Zodra in de Rebound onderzoek heeft plaatsgevonden en een diagnose is gesteld moet er een acceptatietraject gestart worden. Als deze leerling dan teruggeplaatst wordt, is het voor een aantal docenten erg moeilijk om het verleden te vergeten. Met een open vizier en met de handelingsplannen die door de Rebound worden meegeleverd zou de kans voor de ex-Reboundleerling eerlijker worden. Dit herstelrecht kost veel energie en is nog volop in ontwikkeling.

Begeleidende brief naar de collega's van de diverse VO-scholen

Beste collega,

Mijn naam is Henk Eickes en sinds 2008 ben ik werkzaam als mentor op de Bovenschoolse Zorgvoorziening (BZV) in Venlo-Blerick, een reboundvoorziening die ook leerlingen van uw school begeleidt in de terugkeer naar het reguliere VO. Wellicht heb ik u in die hoedanigheid al eens ontmoet op de werkvloer, dan wel via mailverkeer.

Op dit moment ben ik bezig met de afrondende fase van mijn Master SEN opleiding bij Fontys Hogescholen. In het kader hiervan ben ik gestart met een praktijkonderzoek, dat als hoofdvraag heeft: "Hoe staat het met de verantwoordelijkheid die de diverse scholen voelen, nadat ze leerlingen naar de BZV doorverwezen hebben?"

Middels dit praktijkonderzoek wil ik bewerkstelligen dat er inzicht komt in het antwoord op deze vraag. Uiteraard is het einddoel van mijn onderzoek om de verantwoordelijkheid dusdanig te optimaliseren dat leerlingen, die u aan de BZV toevertrouwd heeft, op een nog veiligere en constructievere wijze terug kunnen keren naar de school van herkomst.

Om uiteindelijk met gedragen conclusies en aanbevelingen voor de dag te kunnen komen, is het zaak dat ik vooraf gegevens verzamel. Het is voor mijn onderzoek wezenlijk om inzicht te krijgen in de bestaande situatie. Om dit doel te bereiken wil ik collega's van scholen die leerlingen op de BZV plaatsen vragen om mee te werken aan een enquête. Het betreft allemaal collega's die tussen 2010 en 2012 op enigerlei wijze in aanraking gekomen zijn met de BZV.

U bent er daar een van.

Ik zou u dan ook vriendelijk willen verzoeken om uw medewerking te verlenen. Het zou voor mij én de leerlingen die doorverwezen worden een enorme steun betekenen. De enquête is anoniem en ik zal er op toezien dat er discreet met de gegevens omgegaan zal worden. De resultaten zullen op geen enkele andere wijze gebruikt worden dan voor het doel zoals hierboven omschreven. Aangezien het merendeel van de enquête bestaat uit multiple choice vragen zal invullen niet veel tijd in beslag nemen.

U kunt de enquête digitaal invullen en terugsturen naar h.eickes@planet.nl. U kunt ze ook handmatig invullen en sturen naar BZV, Hendrik Consciencestraat 46, 5921 AS Venlo ter attentie van Henk Eickes. Ik zou het zeer op prijs stellen wanneer ik de ingevulde enquête binnen een week weer tegemoet kan zien.

Indien u in kennis gesteld wilt worden van de uitkomsten van mijn onderzoek dan kunt u dit aan mij kenbaar maken. Ik zal u dan te zijner tijd op de hoogte stellen van de conclusies en aanbevelingen.

Mocht u nog vragen hebben dan ben ik te allen tijde bereid om u te woord te staan.

U alvast hartelijk dankend voor de tijd en de moeite die u voor mij genomen hebt, verblijf ik met vriendelijke groeten,

Henk Eickes

Mentor BZV

Enquête VO-scholen

1. Op welke van de volgende scholen bent u werkzaam?

- ☐ Blariacum College Venlo-Blerick
- ☐ Bouwens van der Boijecollege Panningen
- ☐ Citaverde College Horst
- ☐ College Den Hulster Venlo
- ☐ Dendron College Horst
- ☐ Raayland College Venray
- ☐ Valuascollege Venlo
- ☐ Andere school, namelijk _____

2. In welke hoedanigheid bent u betrokken geweest bij een of meer leerlingen die op de BZV geplaatst zijn (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ☐ Mentor
- ☐ Zorgcoördinator
- ☐ Team-/afdelingsleider
- ☐ Anders, namelijk _____

3. Binnen welke afdeling bent u werkzaam (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ☐ VMBO onderbouw
- ☐ VMBO bovenbouw
- ☐ HAVO/VWO onderbouw
- ☐ HAVO/VWO bovenbouw
- ☐ Anders, namelijk _____

4. Hoeveel tijd (in minuten per week*) besteedt u aan de volgende activiteiten als het gaat om de begeleiding van leerlingen die geplaatst zijn op de BZV?

Gesprekken op de BZV:
(inclusief reistijd)	_____ min.	Administratieve taken:
(HGPS's en verslagen maken)	_____ min.
Toetsmateriaal verzamelen:	_____ min.	Mailverkeer:	_____ min.
Studiewijzers verzamelen:	_____ min.	Andere taken:	_____ min.

**Indien u bijvoorbeeld een keer in de zes weken een gesprek op de BZV heeft, deelt u dan de daaraan bestede tijd door 6.*

5. Hoeveel tijd per week wordt u door uw werkgever gefaciliteerd om werk te besteden aan leerlingen die op de BZV geplaatst zijn?

- ☐ Ik krijg daar geen extra tijd voor
- ☐ 1 lesuur
- ☐ 1-2 lessen
- ☐ 1 dagdeel
- ☐ 1 dag
- ☐ Meer dan 1 dag

6. Vindt u dat deze tijd voldoende is om deze werkzaamheden uit te voeren?

- ☐ Ja (ga door met vraag 8)
- ☐ Nee (ga door met vraag 7)

7. Indien u vindt dat u te weinig tijd hebt om deze werkzaamheden uit te voeren, hoeveel tijd zou u dan, per week, gefaciliteerd willen worden?

- ☐ 1 lesuur
- ☐ 1-2 lesuren
- ☐ 1 dagdeel
- ☐ 1 dag
- ☐ Meer dan 1 dag

8. Waarover bent u minder tevreden als het gaat om uw ervaringen met leerlingen die op de BZV geplaatst zijn (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ☐ Studiewijzers verzamelen
- ☐ Toetsmateriaal verzamelen
- ☐ Administratieve werkzaamheden (HGPD's invullen, verslagen schrijven, enzovoorts)
- ☐ Gesprekken op de BZV (inclusief reistijd)
- ☐ Mailverkeer
- ☐ Een teveel aan contactmomenten (zowel met leerlingen als docenten)
- ☐ Een tekort aan contactmomenten (zowel met leerlingen als docenten)
- ☐ De collega's op de BZV
- ☐ Het Zorgloket
- ☐ De ontwikkeling die uw leerlingen doormaken gedurende hun verblijf op de BZV
- ☐ Nergens over
- ☐ Anders, namelijk _____

9. Waarover bent u zéér tevreden als het gaat om uw ervaringen met leerlingen die op de BZV geplaatst zijn (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ☐ Studiewijzers verzamelen
- ☐ Toetsmateriaal verzamelen
- ☐ Administratieve werkzaamheden (HGPD's invullen, verslagen schrijven, enzovoorts)
- ☐ Gesprekken op de BZV (inclusief reistijd)
- ☐ Mailverkeer
- ☐ Een teveel aan contactmomenten (zowel met leerlingen als docenten)
- ☐ Een tekort aan contactmomenten (zowel met leerlingen als docenten)
- ☐ De collega's op de BZV
- ☐ Het Zorgloket
- ☐ De ontwikkeling die uw leerlingen doormaken gedurende hun verblijf op de BZV
- ☐ Nergens over
- ☐ Anders, namelijk _____

10. Gelieve hieronder een toelichting te geven op uw antwoord(en) bij vraag 8 en 9.

11. Kunt u in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken in hoeverre u ervaart dat u door uw direct leidinggevende(n) gemandateerd bent om beslissingen te nemen die ook verplichtingen voor uw naaste collega's met zich meebrengen?

12. Kunt u in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken in hoeverre u zich geruggensteund voelt door uw naaste collega's (mentoren, vakdocenten, zorgcoördinatoren, enzovoorts), als het gaat om het nemen van beslissingen en uitvoeren van taken ten aanzien van leerlingen die op de BZV zitten?

13. Kunt u in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken in hoeverre u tevreden bent over de verhouding opbrengst : geïnvesteerde tijd als het gaat om het rendement van de BZV?

14. Kunt u in een cijfer uitdrukken in hoeverre u tevreden bent over de BZV in zijn algemeenheid?

15. Is er op uw school een document aanwezig (en voor alle medewerkers ter inzage) waarin de werkwijze van de BZV beschreven staat?

- ☐ Ja (ga verder met vraag 16)
- ☐ Nee (ga verder met vraag 17)
- ☐ Weet niet (ga verder met vraag 17)

16. Wordt dit document wel eens, binnen uw school, in een formele setting (bijvoorbeeld tijdens vergaderingen) op de agenda gezet en dus besproken?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet niet

17. Wordt de BZV en/of haar werkwijze wel eens binnen uw school in een formele setting (bijvoorbeeld tijdens vergaderingen) op de agenda gezet en dus besproken?

- ☐ Nooit (ga naar vraag 19)
- ☐ Soms (ga naar vraag 18)
- ☐ Vaak (ga naar vraag 18)

18. Gelieve hieronder een toelichting te geven hoe die formele setting, bedoeld onder vraag 16 en/of 17 eruit ziet. Wanneer, waar, hoe vaak en hoe vindt hij plaats?

19. Staat in de schoolgids van uw school de BZV en haar missie en/of werkwijze vermeld?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet niet

20. Worden ouders op enige andere wijze (buiten eventueel de schoolgids) geïnformeerd over het bestaan en/of de werkwijze van de BZV?

☐ Ja, namelijk _____

- ☐ Nee
- ☐ Weet niet

Stellingen

Hierna volgen 20 stellingen. In hoeverre zijn deze stellingen van toepassing op u?

- 1 = Helemaal niet van toepassing
- 2 = Niet van toepassing
- 3 = Geen mening of weet niet of neutraal
- 4 = Wel van toepassing
- 5 = Heel erg van toepassing

	1	2	3	4	5
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk					
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat					
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt					
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag					
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren					
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend					
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen					
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid					
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk					
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV					
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen					
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV					
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV					
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt					
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen					
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen					
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV					
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is					
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV					
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe					

Enquête medewerkers VO-scholen kwantitatieve gegevens

1. Op welke van de volgende scholen bent u werkzaam?	
Blariacum College Venlo-Blerick	12
Bouwens van der Boijecollege Panningen	03
Citaverde College Horst	06
College Den Hulster Venlo	14
Dendron College Horst	13
Raayland College Venray	03
Valuascollge Venlo	11

2. In welke hoedanigheid bent u betrokken geweest bij een of meer leerlingen die op de BZV geplaatst zijn (meerdere antwoorden mogelijk)?	
Mentor	41
Zorgcoördinator	10
Team-/afdelingsleider	13
Anders, namelijk vakdocent; docent LWOO	03

3. Binnen welke afdeling bent u werkzaam (meerdere antwoorden mogelijk)?	
VMBO onderbouw	37
VMBO bovenbouw	28
HAVO/VWO onderbouw	07
HAVO/VWO bovenbouw	02
Anders, namelijk LWOO	01

4. Hoeveel tijd (in minuten per week) besteedt u aan de volgende activiteiten als het gaat om de begeleiding van leerlingen die geplaatst zijn op de BZV?	
Gesprekken op de BZV (inclusief reistijd)	13
Toetsmateriaal verzamelen	11
Studiewijzers verzamelen	09
Administratieve taken (HGPD's en verslagen maken)	13
Mailverkeer	09
Andere taken	05
Totaal	60
Outlier naar boven toe:	330
Outlier naar beneden toe:	04

5. Hoeveel tijd per week wordt u door uw werkgever gefaciliteerd om werk te besteden aan leerlingen die op de BZV geplaatst zijn?	
Ik krijg daar geen extra tijd voor	57
1 lesuur	05
1-2 uren	00
1 dagdeel	00
1 dag	00
Meer dan 1 dag	00

6. Vindt u dat deze tijd voldoende is om deze werkzaamheden uit te voeren?	
Ja	28
Nee	34

7. Indien u bij vraag 6 ingevuld heeft dat u te weinig tijd hebt om deze werkzaamheden uit te voeren, hoeveel tijd zou u dan, per week, gefaciliteerd willen worden?	
1 lesuur	25
1-2 lesuren	08
1 dagdeel	01
1 dag	00
Meer dan 1 dag	00

8. Waarover bent u minder tevreden als het gaat om uw ervaringen met leerlingen die op de BZV geplaatst zijn (meerdere antwoorden mogelijk)?	
Studiewijzers verzamelen	29
Toetsmateriaal verzamelen	33
Administratieve werkzaamheden (HGPD's, verslagen, enzovoorts)	08
Gesprekken op de BZV (inclusief reistijd)	00
Mailverkeer	02
Een teveel aan contactmomenten (zowel met leerlingen als docenten)	00
Een tekort aan contactmomenten (zowel met leerlingen als docenten)	05
De collega's op de BZV	01
Het Zorgloket	07
De ontwikkeling die uw leerlingen doormaken gedurende hun verblijf op de BZV	04
Nergens over	12
Anders, namelijk:	
- Na terugkeer is er vaker sprake van terugval in het oude patroon	05
- De communicatie vanuit de BZV kan beter	05
- Er wordt op de BZV soms niet aan alle vakken gewerkt	03
- Het advies van het Zorgloket is niet altijd haalbaar of niet goed gemotiveerd	02
- Als vakdocent heb je te weinig inzicht "hoe" de leerling gewerkt heeft	02
- Niet alle BZV-collega's zijn even goed gemotiveerd	01
- De criteria wanneer iemand terug kan keren zijn niet helder	01
- De nazorg behoeft meer aandacht	01
- Er is sprake van zorgwekkende geruchten rondom drugsgebruik	01
- De BZV hanteert een andere vorm van verslaglegging dan het HGPD	01
- De collega's van de plaatsende school zijn niet allemaal even betrokken	01
- Huiswerk verzamelen gaat in de lijn van de studiewijzers ook moeizaam	01
- De papieren rompslomp bij aanmelding bij het Zorgloket	01
- Niet alle BZV-collega's sturen een verslag van het MDO	01
- De vrijheid die de leerlingen op de BZV hebben	01
- Het duurt te lang voordat er eindelijk onderzoek gedaan kan worden	01
- Het terugsturen van gemaakte toetsen kan sneller	01

9. Waarover bent u zéér tevreden als het gaat om uw ervaringen met leerlingen die op de BZV geplaatst zijn (meerdere antwoorden mogelijk)?	
Studiewijzers verzamelen	02
Toetsmateriaal verzamelen	02
Administratieve werkzaamheden (HGPD's, verslagen, enzovoorts)	03
Gesprekken op de BZV (inclusief reistijd)	34
Mailverkeer	34
Het aantal contactmomenten (zowel met leerlingen als docenten)	07
De collega's op de BZV	47
Het Zorgloket	16
De ontwikkeling die uw leerlingen doormaken gedurende hun verblijf op de BZV	39
Nergens over	02
Anders, namelijk:	
- De nazorg	01
- De manier waarop ik op de hoogte gehouden wordt van ontwikkelingen	01
- Het contact met de collega's van de BZV (hoewel dit zeer wisselend is)	01
- De terugkoppeling naar de mentor van vorig schooljaar	01
- Ik ben over het algemeen heel tevreden; mijn ervaring is positief	01

10. Extra toelichtingen op vraag 8 en/of 9, uitgesplitst naar VO-school:
Vanwege de omvang van dit item is het geplaatst aan het einde van deze bijlage.

11. Kunt u in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken in hoeverre u ervaart dat u door uw direct leidinggevende(n) gemandateerd bent om beslissingen te nemen die ook verplichtingen voor uw naaste collega's met zich meebrengen?	7,7
Outliers: 1,0 en 10,0	

12. Kunt u in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken in hoeverre u zich geruggensteund voelt door uw naaste collega's (mentoren, vakdocenten, zorgcoördinatoren, enzovoorts), als het gaat om het nemen van beslissingen en uitvoeren van taken ten aanzien van leerlingen die op de BZV zitten?	7,0
Outliers: 1,0 en 10,0	

13. Kunt u in een cijfer (1 t/m 10) uitdrukken in hoeverre u tevreden bent over de verhouding opbrengst : geïnvesteerde tijd als het gaat om het rendement van de BZV?	7,4
Outliers: 5,0 en 10,0	

14. Kunt u in een cijfer uitdrukken in hoeverre u tevreden bent over de BZV in zijn algemeenheid?	7,7
Outliers: 6,0 en 10,0	

15. Is er op uw school een document aanwezig (en voor alle medewerkers ter inzage) waarin de werkwijze van de BZV beschreven staat?	
Ja	17
Nee	08
Weet niet	37

16. Als u bij 15 "Ja" geantwoord heeft, wordt dit document dan wel eens, binnen uw school, in een formele setting (bijvoorbeeld tijdens vergaderingen) op de agenda gezet en dus besproken?	
Ja	02
Nee	12
Weet niet	02
Anders, namelijk: Ja, maar te weinig	01

17. Wordt de BZV en/of haar werkwijze wel eens binnen uw school in een formele setting (bijvoorbeeld tijdens vergaderingen) op de agenda gezet en dus besproken?	
Nooit	20
Soms	38
Vaak	04

18. Gelieve hieronder een toelichting te geven hoe die formele setting, bedoeld onder vraag 16 en/of 17 eruit ziet. Wanneer, waar, hoe vaak en hoe vindt hij plaats?	
- Leerlingen die op de BZV verblijven worden kort toegelicht in de teamvergadering - Een keer per week in de managementvergadering - Vaak vindt er informeel overleg plaats - Tijdens kernteam-overleg wordt de BZV besproken - Nieuwe collega's worden in vergaderingen op de hoogte gesteld van het bestaan en het nut van de BZV - Elk team heeft een bezoek gebracht aan de BZV - In ons wekelijks BTO-overleg wordt de BZV regelmatig besproken - Tijdens ZAT-vergaderingen en rapportvergaderingen - Leerlingen van onze school die geplaatst zijn op de BZV worden 2 tot 3 keer per jaar in de teamvergadering besproken - Als collega's in gebreke blijven waar het aanlevering van lesmateriaal betreft, wordt dat in de teamvergadering gebracht - Tijdens wekelijks leerlingenuitwisseling, maar het is geen vast agendapunt - Regelmatig wordt de BZV besproken tijdens de wekelijkse leerlingenbespreking. - Dit gebeurt sporadisch. Meestal nadat er nieuwe ontwikkelingen zijn of als er ad hoc maatregelen nodig zijn - Er wordt vaker besproken wat van onze docenten verwacht wordt - Een keer per drie jaar in het compartiment - Gemaakte toetsen worden wel eens informeel besproken - De BZV wordt wel eens in een teamvergadering besproken, maar ik merk dan dat er te veel collega's zijn die er zich geen voorstelling van kunnen maken - Als leerlingen die op de BZV zitten besproken worden, wordt meestal ook de werkwijze besproken - Het is één keer voorgekomen dat, naar aanleiding van een incident, de BZV besproken is tijdens een teamoverleg - De mensen van de BZV hebben een keer voorlichting gegeven - Het gebeurt eigenlijk nooit	

19. Staat in de schoolgids van uw school de BZV en haar missie en/of werkwijze vermeld?	
Ja	22
Nee	05
Weet niet	35

20. Worden ouders op enige andere wijze (buiten eventueel de schoolgids) geïnformeerd over het bestaan en/of de werkwijze van de BZV?	
Ja	37
Nee	10
Weet niet	15

21. Indien u bij vraag 20 "Ja" ingevuld heeft wanneer en/of hoe worden ouders dan geïnformeerd(*):	
- Tijdens oudergesprekken - Het komt ter sprake tijdens algemene ouderavonden - Als daar aanleiding toe is - Als er sprake is van verwijzing - Ruim voordat de problematiek te ernstig geworden is, wordt met ouders de mogelijkheid tot plaatsing op de BZV besproken, zodat het geen verrassing meer is voor de ouders als we tot actie overgaan - Tijdens de kennismaking met nieuwe ouders - In gesprek met ouders, mentoren en "zorgpleinmedewerkers" - Onze mentoren worden geacht de ouders te informeren over de BZV - Op het moment dat de BZV in beeld komt - In een gesprek met mij als zorgcoördinator - Naar aanleiding van bespreking in het ZAT	
(*) Diverse antwoorden zijn meerdere malen, zij het telkens in een iets andere formulering, gegeven.	

22. Extra toelichtingen op vraag 8 en/of 9, uitgesplitst naar VO-school (zie vraag 10):	
Raaylandcollege: - Ik ben relatief veel tijd kwijt met interne zaken op mijn school, zoals het binnen halen van werkwijzers en dergelijke. Dit ligt natuurlijk niet bij de BZV, maar het hangt daar wel mee samen. Dit zou naar mijn idee anders kunnen doordat onze docenten per periode einddoelen, waar het de leerstof betreft, gaan stellen. Elke docent kan dan, voor zijn vak, aangeven dat hij wil dat de leerling na zes weken bijvoorbeeld op bladzijde zoveel is. - Er is wat mij betreft geen duidelijke ontwikkeling (zowel qua prestatie als emotioneel) zichtbaar voor mij als docent. Ik kan niet zien wat er, in de periode dat de leerling op de BZV geweest is, gebeurd is. - Er is sprake van slechte terugkoppeling. - Het verzamelen van lesplanningen en toetsen blijft lastig. - Over de collega's van de BZV en het Zorgloket niets dan lof.	

Dendroncollege:

- Ik vind de samenwerking fijn. De BZV is duidelijk naar mij, de leerlingen en de ouders toe.
- De BZV brengt duidelijk veranderingsprocessen aan bij de leerling.
- Het werk dat een BZV-leerling voor de mentor meebrengt is behoorlijk veel en moeilijk.
- Het opsturen en terug ontvangen van studiemateriaal verloopt niet altijd even soepel. Soms is een docent te laat met opsturen, soms ligt de leerling op de BZV voor op zijn klasgenoten en durft de docent de toetsen nog niet op te sturen, omdat hij bang is dat de vragen uitlekken.
- Het zou goed zijn als leerkrachten op de BZV direct contact zouden hebben met de verschillende vakdocenten van onze school.
- Onze docenten vergeten soms om te registreren welke leerling wat ingeleverd heeft.
- Ik heb goede ervaringen met leerlingen die terugkomen van de BZV.
- Misschien is het wenselijk om de BZV-docent uit te nodigen voor de leerlingenbespreking, zodat hij de situatie kan verduidelijken en toe kan lichten wat er van onze docenten verwacht wordt.
- Soms is het lastig om als mentor van zoveel verschillende collega's al het materiaal binnen te krijgen.
- Het is erg lastig om te volgen waar de BZV-leerling in de lesstof gebleven is.
- Verslagen en HGPD's moeten niet te uitvoerig zijn of in herhalingen vallen.
- Het niveau en de omgangswijze van de BZV-docenten is prima, mits er daar intern niet te veel wisselingen plaats vinden.
- Een tussentijdse rapportage over ontwikkelingen /incidenten zou wenselijk zijn.
- Ik vind dat de leerlingen waarvoor ik verantwoordelijk ben geweest enorm zijn gegroeid. De persoonlijke aandacht die ze bij de BZV gekregen hebben, zou ik ze binnen de reguliere lessituaties niet kunnen geven.
- Het kost veel tijd om alle materialen op tijd te verzamelen. Uiteraard is dit voor de vakdocenten ook een belasting die er extra boven op komt.
- Ik ben zeer tevreden over het goede mailcontact, omdat veel dingen tussendoor moeten gebeuren en dat werkt gewoon snel en gemakkelijk.
- Voor mij als mentor is duidelijk te zien dat leerlingen een ontwikkeling doormaken.
- Met de collega's van de BZV is prima samen te werken. Lekker recht door zee!
- De samenwerking ervaar ik als prettig en succesvol. Als school moeten we nog beter omgaan met terugkerende leerlingen. Hier zijn wel al, sinds zo'n anderhalf jaar, stappen in de goede richting gezet.
- Soms duurt het te lang voordat een leerling op de BZV terecht kan.
- Het is moeilijk meetbaar wat het effect van de BZV is geweest.
- Sommige leerlingen functioneren na terugkeer van de BZV weer goed, anderen niet.
- Het blijft lastig om op tijd alle materialen bij de BZV bezig. Dat kost tijd.
- Vanuit de BZV wordt altijd snel op mailtjes gereageerd. Dat is erg fijn.
- Ik zou het fijn vinden vaker telefonisch contact te hebben met de begeleider van de BZV om te kijken hoe het gaat. Een keer per zes weken een MDO is genoeg, maar af en toe telefonisch bijpraten lijkt me wel nuttig.
- Niet alle leerlingen hebben baat bij de BZV. Vanuit het VO wordt het vaak als laatste strohalm gezien.
- Ik heb de begeleiding als heel plezierig ervaren, ondanks de lastige problematiek. Vooral de wekelijkse up-date hoe het die week op de BZV verlopen is, heb ik als heel plezierig ervaren.

College Den Hulster:

- Diverse collega's geven aan goede ervaringen te hebben met de resultaten van de leerlingen die op de BZV verblijven en met de docenten die werkzaam zijn op de BZV.
- Soms duurt het lang voordat iets geregeld is in verband met de vele procedures of omdat er geen plek is voor de leerling.
- De info die we op school terug krijgen is vaak incompleet.
- Ik ben tevreden over de BZV, maar het is voor de lesgevende docent en mentor tijdrovend.
- In principe verloopt de samenwerking met de (collega's van de) BZV meestal vlekkeloos. Communicatie per mail verloopt prima.
- Het aantal fysieke contactmomenten tussen de mentor op de BZV en de mentor in het VO mag wat mij betreft vaker. Zeker bij leerlingen die net geplaatst zijn, is het handig om vaker een kort contact te hebben. Dringende zaken kunnen dan meteen uitgesproken worden en hoeven niet te wachten.
- Het grote nadeel blijft het aanmelden bij het Zorgloket. Vaak zijn de wachttijden nog te lang, aangezien bij een aantal leerlingen spoed gewenst is.
- Ik ervaar de administratieve werkzaamheden als een bureaucratische rompslomp.
- Wat ik mis is dat wij een HGPD aanleveren en dat de BZV de vervolginformatie niet in datzelfde format verwerkt, maar een eigen begeleidingsplan gebruikt. Gevolg is dat wij het HGPD geheel moeten gaan aanpassen om het allemaal weer kloppend te krijgen.
- De verslaglegging van de gedragswetenschapper krijgen we niet te zien.
- De samenwerking bevalt prima. De lijnen zijn kort en veel gebeurt via mail. Prima.
- Twee mentoren geven aan het lastig te vinden als een, op de BZV, geplaatste leerling tussentijds van VO-school wisselt waardoor ze de leerling als het ware uit het oog verliezen, daar waar men zeer benieuwd is naar de ontwikkeling van deze leerling.
- Het verzamelen van toetsmateriaal blijft een lastig punt. Blijkbaar is dat voor docenten problematisch. Is het toch een "onzichtbare" leerling die op de BZV zit. Digitaal aanleveren van toetsen heeft daarin wel verlichting gebracht.
- De contactmomenten vind ik te beperkt.
- Wij worden niet betrokken bij "calamiteitengesprekken".
- We worden niet geïnformeerd over schorsingen van geplaatste leerlingen.
- De rol van het Zorgloket verdwijnt zodra er een leerling geplaatst is.
- Ik blijf het vreemd vinden dat er over een leerling in het Zorgloket een besluit wordt genomen over de te nemen zorgstappen. Als er gedurende de daaropvolgende periode nieuwe of andere stappen genomen moeten worden, wordt het Zorgloket daar niet in betrokken. Met andere woorden: weet het Zorgloket wel wat er met de door hun geplaatste leerlingen gebeurt?
- Soms heeft de collega op de BZV de leerling niet volgens de studiewijzers laten werken. Dan ontstaan er natuurlijk meningsverschillen.
- Naar mijn mening is de kwaliteit van de collega's op de BZV niet altijd hetzelfde. Met de ene kun je goed afspraken maken over de uitvoering en controle van het traject, met de andere lukt dat niet goed.
- Ik lever alle toetsen van het hele schooljaar voor mijn vak aan op een usb-key. Dat werkt prima.
- Ik mis de verslaglegging van de BZV na gesprekken met ouders.

Valuascollege:

- Het voortraject (voordat een leerling op de BZV geplaatst kan worden) vraagt een enorme tijdsinvestering die helemaal niet gehonoreerd wordt. Als mentor heb je 50 klokuren per jaar voor je klas. Als je een probleemleerling in de klas hebt en je deze voldoende wil begeleiden en ook nog wil aanmelden voor de BZV slokt dit alleen al alle mentoraaturen op. Voor andere leerlingen en voor de andere mentortaken blijft er weinig tot geen tijd over.
- Het kost erg veel tijd om studieplanners en toetsen te verzamelen. Bij sommige docenten lijkt het wel alsof de leerling op de BZV niet meer onder hun verantwoordelijkheid valt.
- Vaak hebben docenten veel meegemaakt met een leerling die op de BZV geplaatst wordt en zijn ze blij dat er van af zijn. Dat zie je terug in de aanlevering van materialen.
- De werkwijze bij de BZV is duidelijk en gestructureerd. Leerlingen komen er beter vandaan.
- Bij ons in het vmbo wordt niet met studieplanners gewerkt. Gevolg is dat docenten dat apart voor de BZV moeten doen. Dat levert over en weer veel ontevredenheid op.
- Ik heb verschillende ervaringen met de docenten van de BZV. Bij sommige docenten krijg je automatisch verslagen en regelmatig werk opgestuurd, bij anderen verloopt dat anders: Je krijgt geen verslag en weinig werk terug.
- De leerlingen die terug komen functioneren beter dan daarvoor. Soms niet meteen, maar de groei naar succes is dan wel al begonnen.
- Je bent afhankelijk van je collega's. Als die hun werk niet goed doen, krijg jij als mentor weer op je kop.
- Mijn indruk is dat leerlingen goed aan zichzelf kunnen werken op de BZV en daardoor stappen vooruit maken. De gesprekken geven gewoon een duidelijk beeld van wat er gebeurt in de lessen.
- Ik merk dat leerlingen een groei doormaken op de BZV. Een groei die we zelf niet op school voor elkaar hadden kunnen krijgen.
- We zijn op onze afdeling bezig om een oplossing te zoeken voor het verzamelen van de nodige spullen.
- Collegae bij de BZV zijn zeer betrokken en zeer deskundig.
- Het Zorgloket denkt goed mee.
- Het verzamelen van toetsen en planners kost de mentoren erg veel tijd.
- Het is soms lastig om een studiewijzer te maken, omdat je vaak niet kunt inschatten hoe lang het duurt voordat een leerling een bepaalde taak af heeft.
- De op de BZV gemaakte schriftelijke overhoringen en toetsen leveren extra werk op.
- Ik heb tot nu toe met twee collega's van de BZV samen gewerkt en ik ben zeer tevreden over hun werkzaamheden. Ze zijn erg alert, concreet, scherp en professioneel.
- Ik ben zeer tevreden over de collega's van de BZV, met één uitzondering.
- Het mailverkeer verloopt niet altijd soepel. Er zijn niet altijd voor een ieder duidelijke afspraken over wie welke verantwoordelijkheid heeft. Dit leidt tot misverstanden en onnodige irritaties bij zowel leerkrachten van de BZV als de docenten van onze school.

Blariacumcollege:

- Het praktijkvak SDV op de BZV in een goede vorm laten plaatsvinden is erg lastig.
- De ervaring met leerlingen die weer teruggeplaatst worden in de reguliere klas is zeer positief.
- De leerlingen doen het bij terugkeer over het algemeen heel goed.
- Voor wat betreft het aantal contactmomenten vind ik dat ik vaker aan bod mag komen. Er is weinig tot geen contact.
- Ik vind de samenwerking met de BZV erg prettig. Op het moment dat er een leerling naar de BZV gaat, vind ik dat het contact goed is en de gesprekken, zowel bij het Zorgloket als bij de BZV, prima.
- Het inzamelen van toetsmaterialen is een punt van ontevredenheid. Eigenlijk zou het wenselijk zijn om alle materialen in één keer aan te leveren, maar docenten ontwikkelen tussentijds nieuw materiaal, waardoor dit niet haalbaar blijkt.
- Niet alle vakken die wij op school doen hoeven op de BZV aan de orde te komen.
- Tot nu toe zijn de criteria voornamelijk gebaseerd op vooruitgang die in de sociaal-emotionele ontwikkeling geboekt moeten worden. Ik denk echter dat daarin ook de cognitieve ontwikkeling moet worden meegenomen. Leerlingen dienen dus ook bepaalde achterstanden te hebben ingehaald.
- Hoe is het gesteld met de nazorg? Zou er ambulante begeleiding vanuit de BZV kunnen plaatsvinden?
- Voor mij geven de HGPD's met jullie uitgebreide doelen in het handelingsplan altijd een goed beeld van de ontwikkeling van de leerling.
- Ik heb het idee dat de lijntjes kort zijn en dat we snel en direct met elkaar kunnen overleggen.
- Een vervelende zaak vind ik de regelmatig slechte overdracht van werk, toetsen en studiewijzers. Ik ben blij met de open communicatie hierover.
- Ik ben tevreden over de manier waarop er gewerkt wordt.
- Met sommige collegae van de BZV heb ik een goed contact en met sommigen verloopt alles iets stroever.
- Ik heb veel tijd gestoken in de overdracht van het toetsassortiment en later het toetsaanbod op het netwerk en de N-schijf. Desondanks blijf ik van een aantal docenten toch veel vragen via de mail krijgen. Dat is niet altijd leuk, gezien de geïnvesteerde tijd en moeite.
- We moeten meer inzetten op collegiale consultatie. Bij elkaar in de keuken kunnen kijken en proberen als teams dichter tot elkaar te komen.
- Toetsen die op de BZV gemaakt worden komen soms te laat binnen.
- We hebben op school afgesproken dat iedere docent zijn materiaal digitaal aanlevert. Ik zet deze dan op de harde schijf op de pc. De docent van de BZV kan dan zelf het materiaal van de N-schijf halen.
- Leerlingen maken een goede ontwikkeling door op de BZV. Toch vallen ze nog te vaak, na verloop van tijd, terug in hun oude gedrag.
- Het verzamelen van het materiaal kan mijns inziens veel gemakkelijker. Dit ligt echter niet bij de BZV, maar is aan ons.
- De BZV kan zeer nauwgezet aangeven hoe de ontwikkeling van een kind verloopt.
- Mijn indruk van de BZV is positief, zowel qua begeleiding van het kind als het mailverkeer. Ik hoor altijd spoedig als er iets is.
- Ik heb de leerling die ik heb begeleid zien groeien.

Bouwens van der Boijecollege:

- Ik denk dat de mentor van de BZV, de zorgcoördinator van VMBO bovenbouw en ik elkaar goed op de hoogte houden van de ontwikkelingen omtrent onze leerlingen.
- Het is per leerling, maar ook per begeleider afhankelijk hoe de resultaten zijn.
- Het is vaak voor vakdocenten moeilijk om betrokken te blijven bij een leerling die op de BZV geplaatst is.
- Het kost erg veel moeite om studiewijzers en toetsmateriaal bij elkaar te krijgen. Daar staat tegenover dat de leerlingen op de BZV zelden volgens de studiewijzers werken en we relatief weinig toetsen terug krijgen.
- We zouden graag sneller op de hoogte gebracht willen worden over voorvallen met onze leerlingen. We vernemen nu vaak pas van externe instanties (groot ZAT) dat er iets aan de hand is geweest met een leerling van ons.
- We krijgen vaker verontrustende berichten over drugsgebruik op de BZV. Als wij een leerling op de BZV plaatsen dan willen we er graag van uitgaan dat hij daar veilig is. Ik hoop dat het allemaal overdreven is.
- De gesprekken op de BZV zijn prima. Er wordt regelmatig geëvalueerd, vooral als er problemen zijn of blijven omtrent een leerling. Misschien kan er minder vaak overlegd worden als het goed gaat met een leerling (of misschien kan dit dan via mail gecommuniceerd worden).
- Wij zijn heel tevreden over de collega's op de BZV. Wij realiseren ons ook dat zij werken met de moeilijkste groep leerlingen die wij zelf niet kunnen handhaven binnen school. We twijfelen absoluut niet aan hun deskundigheid en kwaliteiten

Citaverde College:

- Ik ben over de aanpak, de verslaglegging en de inzet van de BZV-medewerkers zeer tevreden.
- Het aantal contactmomenten is goed.
- Onderlinge afstemming is heel belangrijk.
- De leerling die wij naar de BZV verwijzen stelt contact met onze school tot op een bepaalde hoogte op prijs.
- Het probleem ligt vaak niet bij (aanlevering van) de studiewijzers of lesmateriaal, maar in hoeverre de leerling nog betrokkenheid van de school ervaart.
- Misschien moeten we in plaats van een aantal overlegmomenten te houden gewoon een paar uur naar de BZV komen om daar mee te werken en onze leerlingen op dat soort momenten een handje te helpen.
- De gesprekken op de BZV verlopen prima. Ze zitten altijd prima binnen de tijd en de gesprekken leveren veel resultaat op. Verder ben ik erg tevreden over de collega's van de BZV. De mensen die hier werken hebben hart voor de leerlingen en proberen hier het beste uit te halen.
- Het stuk nazorg dat jullie bieden vind ik erg belangrijk. Het is prettig voor ons dat leerlingen nog gevolgd worden.

Stellingen

De aantallen in de kolommen geven aan hoeveel (van de 62) collega's van de diverse VO-scholen welke keuze gemaakt hebben.

	1	2	3	4	5
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk				20	42
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat			02	34	26
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt		03	17	33	09
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag	04	28	18	12	
Ik stoor me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren	18	28	06	10	
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend	02	17	13	26	04
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen		04	14	31	13
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid	01	12	14	25	10
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk		05	19	29	09
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		09	21	30	02
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	12	29	13	08	
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV	04	10	21	26	01
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV	06	26	24	06	
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt	03	07	24	23	05
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen		02	08	36	16
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen	11	22	10	17	02
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV	02	16	24	18	02
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is	03	16	27	14	02
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV	05	19	30	08	
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe	03	05	10	33	11

Keuzemogelijkheden:

- 1 = Helemaal niet van toepassing
- 2 = Niet van toepassing
- 3 = Wel van toepassing
- 4 = Heel erg van toepassing

VO-scholen: Tevredenheid in relatie tot de gefaciliteerde tijd

Tabel 1. Relatie tussen functie en tevredenheid over de benodigde tijd afgezet tegen de gefaciliteerde tijd (vraag 2 en 6)

Mentor (54 eenh.)		Zorgcoördinator (18 eenh.)		Teamleider (14 eenh.)	
Tevreden	31%	Tevreden	60%	Tevreden	85%
Ontevreden	69%	Ontevreden	40%	Ontevreden	15%

Tabel 2. Relatie tussen afdeling en tevredenheid over de benodigde tijd afgezet tegen de gefaciliteerde tijd (vraag 3 en 6)

VMBO (74 eenh.)		HAVO/VWO (12 eenh.)	
Tevreden	49%	Tevreden	50%
Ontevreden	51%	Ontevreden	50%

Tabel 3. Relatie tussen bouw en tevredenheid over de benodigd tijd afgezet tegen de gefaciliteerde tijd (vraag 3 en 6)

Onderbouw (51 eenh.)		Bovenbouw (35 eenh.)	
Tevreden	39%	Tevreden	63%
Ontevreden	61%	Ontevreden	37%

Tabel 4. Relatie tussen bouw binnen VMBO en tevredenheid over de benodigd tijd afgezet tegen de gefaciliteerde tijd uitgesplitst naar functie (vraag 2, 3 en 6)

Mentor (49 eenh.)		Zorgcoördinator (12 eenh.)		Teamleider (13 eenh.)	
Onderbouw:		Onderbouw:		Onderbouw:	
Tevreden	31%	Tevreden	57%	Tevreden	60%
Ontevreden	69%	Ontevreden	43%	Ontevreden	40%
Bovenbouw:		Bovenbouw:		Bovenbouw:	
Tevreden	42%	Tevreden	80%	Tevreden	100%
Ontevreden	58%	Ontevreden	20%	Ontevreden	0%

Tabel 5. Benodigde tijd per week uitgesplitst naar functie (vraag 2 en 4)

Mentor	69 min. Outlier naar beneden toe: 05 min. / Outlier naar boven toe: 330 min.
Zorgcoördinator	58 min. Outlier naar beneden toe: 22 min. / Outlier naar boven toe: 110 min.
Teamleider	39 min. Outlier naar beneden toe: 04 min. / Outlier naar boven toe: 120 min.

Tabel 6. Benodigde tijd per week uitgesplitst naar functie en bouw (vraag 2, 3 en 4)

Functie	Onderbouw	Bovenbouw
Mentor	74 minuten	57 minuten
Zorgcoördinator	55 minuten	42 minuten
Teamleider	42 minuten	36 minuten
Alle functies	66 minuten	49 minuten

Enquête VO-scholen: Kwantitatieve score per school: College Den Hulster

Stellingen	Percentages					Gem. Score
	1	2	3	4	5	
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk				43	57	4,8
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat				57	43	4,4
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt			43	43	14	3,7
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag	7	14	43	36		3,1
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren	14	50	14	21		2,4
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend	14	29		50	7	3,1
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen		7	21	64	7	3,7
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid		14	7	64	14	3,8
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk		7	7	50	36	3,8
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		7	29	57	7	3,6
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	14	29	21	36		2,8
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV	7	7	29	57		3,5
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV	7	29	57	7		2,6
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt			43	43	14	3,3
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen		7		64	29	4,1
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen	14	21	14	43	7	3,1
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV	14	14	21	43	7	3,1
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is		21	50	21	7	3,1
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV	14	29	50	7		2,5
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe			14	50	36	4,2

3,4

Omdat de genoemde percentages, uit oogpunt van overzichtelijkheid, afgerond zijn op hele getallen, zal het totale percentage per stelling niet altijd uitkomen op 100%, maar in sommige gevallen op 99 of 101%.

Enquête VO-scholen: Kwantitatieve score per school: Bouwens van der Boijecollege

Stellingen	Percentages					Gem. Score
	1	2	3	4	5	
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk				33	67	4,7
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat			33	33	33	4,0
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt			67	33		3,3
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag	33	33	33			2,0
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren	67	33				1,3
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend		67	33			1,7
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen			67		33	3,7
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid		33		33	33	3,7
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk		33		67		3,3
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		33		67		3,3
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	33	33	33			2,0
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV		33		67		3,3
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV	33	33	33			2,0
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt			67	33		3,3
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen			67	33		3,3
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen	33		67			2,3
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV			100			3,0
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is			100			3,0
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV			100			3,0
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe		33	67			2,7

2,9

Omdat de genoemde percentages, uit oogpunt van overzichtelijkheid, afgerond zijn op hele getallen, zal het totale percentage per stelling niet altijd uitkomen op 100%, maar in sommige gevallen op 99 of 101%.

Enquête VO-scholen: Kwantitatieve score per school: Blariacumcollege

Percentages						Gem. Score
Stellingen	1	2	3	4	5	
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk				17	83	4,8
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat				67	33	4,3
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt			17	58	25	4,1
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag	8	42	33	17		2,6
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren	33	58	8			1,8
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend		33	42	25		2,9
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen		8	25	58	8	3,7
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid		33	17	42	8	3,3
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk			8	75	17	3,8
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		8	50	33	8	3,4
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	17	50	33			2,5
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV		25	25	50		3,5
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV	8	42	33	17		2,6
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt		17	42	33	8	3,3
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen			25	75		3,8
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen	33	42	8	17		2,1
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		17	58	25		3,1
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is	8	25	50	17		2,8
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV	8	25	50	17		2,8
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe	8	8	8	75		3,5
						3,2

Omdat de genoemde percentages, uit oogpunt van overzichtelijkheid, afgerond zijn op hele getallen, zal het totale percentage per stelling niet altijd uitkomen op 100%, maar in sommige gevallen op 99 of 101%.

Enquête VO-scholen: Kwantitatieve score per school: Valuascollege

Percentages						Gem. Score
Stellingen	1	2	3	4	5	
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk				9	91	4,9
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat				45	55	4,5
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt			18	64	18	4,0
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag	9	45	27	18		2,5
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren	27	45	18	9		2,1
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend		18	9	55	18	3,7
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen		9	18	36	36	4,0
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid	9	18	18	27	27	3,5
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk		9	45	36	9	3,5
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		18	27	55		3,4
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	9	73	9	9		2,2
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV		18	45	36		3,2
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV		64	18	18		2,5
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt			27	64	9	3,8
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen		9		55	36	4,2
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen	9	45	9	27	9	2,8
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		36	18	36	9	3,2
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is		9	55	27	9	3,4
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV		18	45	36		3,2
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe				82	18	4,2

3,4

Omdat de genoemde percentages, uit oogpunt van overzichtelijkheid, afgerond zijn op hele getallen, zal het totale percentage per stelling niet altijd uitkomen op 100%, maar in sommige gevallen op 99 of 101%.

Enquête VO-scholen: Kwantitatieve score per school: Dendroncollege

Stellingen	Percentages					Gem. Score
	1	2	3	4	5	
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk				46	54	4,5
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat				77	23	4,2
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt			31	62	8	3,8
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag		69	15	15		2,5
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren	23	54	8	15		2,2
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend		31	38	31		3,0
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen		8	15	69	8	3,8
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid		23	31	46		3,2
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk			54	38	8	3,5
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		8	31	62		3,5
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	23	46	31			2,1
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV		15	38	38	8	3,4
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV		46	46	8		2,6
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt		23	38	31	8	3,2
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen				62	38	4,4
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen	23	31	31	15		2,4
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		23	54	23		3,0
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is		38	23	38		3,0
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV		46	38	15		2,7
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe		8	23	38	31	3,9

3,2

Omdat de genoemde percentages, uit oogpunt van overzichtelijkheid, afgerond zijn op hele getallen, zal het totale percentage per stelling niet altijd uitkomen op 100%, maar in sommige gevallen op 99 of 101%.

Enquête VO-scholen: Kwantitatieve score per school: Citaverdecollege

Stellingen	Percentages					Gem. Score
	1	2	3	4	5	
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk				67	33	4,3
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat				33	67	4,7
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt		50		33	17	3,2
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag		50	33	17		2,7
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren	67			33		2,0
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend			17	67	17	3,3
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen			17	33	50	4,3
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid			50	17	33	3,8
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk		17	67	17		3,0
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		17	67	17		3,0
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	50	33		17		1,8
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV	50		33	17		2,2
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV	50	17	33			1,8
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt	50	17	33			1,8
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen			17	33	50	4,3
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen	17	50		33		2,5
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		67	17	17		2,5
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is	50	17	33			1,8
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV	50	17	33			1,8
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe	50	17	17	17		2,0

2,8

Omdat de genoemde percentages, uit oogpunt van overzichtelijkheid, afgerond zijn op hele getallen, zal het totale percentage per stelling niet altijd uitkomen op 100%, maar in sommige gevallen op 99 of 101%.

Enquête VO-scholen: Kwantitatieve score per school: Raaylandcollege

Stellingen	Percentages					Gem. Score
	1	2	3	4	5	
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk					100	5,0
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat			33		67	4,3
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt			33	67		3,7
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag		100				2,0
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren		33		67		3,3
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend		33		67		3,3
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen			33		67	4,3
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid			67		33	3,7
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk		33	33	33		3,0
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		67		33		2,7
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	33	67				1,7
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV		33	67			2,7
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV		67	33			2,3
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt		33	33	33		3,0
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen			67	33		3,3
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen		67		33		2,7
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV		33	33	33		3,0
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is		67	33			2,3
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV		67	33			2,3
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe		33	33	33		3,0

3,1

Omdat de genoemde percentages, uit oogpunt van overzichtelijkheid, afgerond zijn op hele getallen, zal het totale percentage per stelling niet altijd uitkomen op 100%, maar in sommige gevallen op 99 of 101%.

Enquête VO-scholen: Kwantitatieve score per school: Alle scholen

Stellingen	BBC	BC	CV	DC	DH	RC	VC	Gem
Ik vind het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk	4,7	4,8	4,3	4,5	4,8	5,0	4,9	4,7
Ik ben tevreden over de manier waarop de BZV met onze leerlingen omgaat	4,0	4,3	4,7	4,2	4,4	4,3	4,5	4,3
Het werk dat op de BZV gedaan wordt, gebeurt efficiënt	3,3	4,1	3,2	3,8	3,7	3,7	4,0	3,7
Als ik collega's vraag om materialen aan te leveren, dan krijg ik meteen waar ik om vraag	2,0	2,6	2,7	2,5	3,1	2,0	2,5	2,5
Ik stoer me zelden of nooit aan collega's die nalaten om planners en/of toetsen in te leveren	1,3	1,8	2,0	2,2	2,4	3,3	2,1	2,2
Ik ervaar het werk dat ik doe voor de BZV niet als belastend	1,7	2,9	3,3	3,0	3,1	3,3	3,7	3,0
Ik vind dat mijn functie uitstekend past bij de werkzaamheden die ik voor de BZV moet vervullen	3,7	3,7	4,3	3,8	3,7	4,3	4,0	3,9
Ik ervaar, als het om BZV leerlingen gaat, op onze school, een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid	3,7	3,3	3,8	3,2	3,8	3,7	3,5	3,6
Mijn collega's vinden het werk dat op de BZV gedaan wordt belangrijk	3,3	3,8	3,0	3,5	3,8	3,0	3,5	3,4
Mijn collega's steunen mij voldoende ten aanzien van de werkzaamheden die ik doe voor de BZV	3,3	3,4	3,0	3,5	3,6	2,7	3,4	3,3
Mijn collega's zijn allemaal accuraat in het aanleveren van planners en/of toetsen	2,0	2,5	1,8	2,1	2,8	1,7	2,2	2,2
Mijn collega's zijn allemaal op de hoogte van de werkzaamheden van de BZV	3,3	3,5	2,2	3,4	3,5	2,7	3,2	3,1
Mijn collega's zijn op de hoogte van de te doorlopen fases en daarbij behorende verantwoordelijkheden op de BZV	2,0	2,6	1,8	2,6	2,6	2,3	2,5	2,3
Mijn collega's weten wat er van hen verwacht wordt als een leerling op de BZV geplaatst wordt	3,3	3,3	1,8	3,2	3,3	3,0	3,8	3,1
Ik licht alle betrokken collega's te allen tijde in over de ontwikkelingen van op de BZV geplaatste leerlingen	3,3	3,8	4,3	4,4	4,1	3,3	4,2	3,9
Ik word voldoende gefaciliteerd, door mijn directie, om dit werk naar behoren te kunnen doen	2,3	2,1	2,5	2,4	3,1	2,7	2,8	2,6
Ik vind dat ik niet teveel tijd kwijt ben met de werkzaamheden die ik doe voor de BZV	3,0	3,1	2,5	3,0	3,1	3,0	3,2	3,0
Op mijn school staat duidelijk beschreven hoe de werkwijze van de BZV is	3,0	2,8	1,8	3,0	3,1	2,3	3,4	2,8
Op mijn school staat duidelijk beschreven wat er van mijn collega's verwacht wordt ten aanzien van de BZV	3,0	2,8	1,8	2,7	2,5	2,3	3,2	2,6
Mijn direct leidinggevende(n) zijn op de hoogte van de werkzaamheden die ik voor de BZV doe	2,7	3,5	2,0	3,9	4,2	3,0	4,2	3,4

3,2

Brief naar de diverse Duitstalige reboundvoorzieningen

Sehr geehrter Kollege / sehr geehrte Kollegin,

Mein Name ist Henk Eickes. Ich arbeite in einer Time-Out Schule in den Niederlande. Erstmals möchte ich mich entschuldigen für die schlechte Beherrschung der Deutschen Sprache, weil Deutsch nicht meine Muttersprache ist.

Seit 2010 studiere ich an der Hochschule von Eindhoven (die Bildung Master Special Educational Needs). Ich stehe jetzt kurz vor meinem Abitur und bin dabei meine verbindliche Untersuchung zu vollenden.

Time-Out Schulen in den Niederlande (man nennt das hier Reboundschulen) haben einen Lehrplan wobei Hauptschulen, die ihre Kinder mit Verhaltensstörnis nach einer Time-Out Schule senden, verantwortlich bleiben für die Lieferung von Lehrstoff und Didaktische Pläne. Manchmal (das heisst zu häufig) kommt es vor das Hauptschulen vergessen ihre Verantwortlichkeit zu nehmen. Überflüssig zu sagen das diese Erfahrungen einen sehr negativen Einfluss auf das Wachstum der Kinder hat. Meine Untersuchung richtet sich deswegen auf die Frage warum das Phänomen sich ereignet und wie es möglicherweise vermeiden werden kann.

Bisher habe ich die Verschiedenheit zwischen Niederländische (Time-Out) Schulen untersucht. Ich bin sehr geinteressiert wie Time-out Schulen im Ausland sich verhalten zu unseren. Es wäre demnach sehr sinnvoll wenn ich Information bekommen könnte von der Time-Out Schule an der sie arbeiten. Information bezüglich Lehrplan, aber auch Information über die Verhältnisse zwischen ihre Time-Out Schule und Hauptschulen. Gerne möchte ich auch entdecken ob sie gleiche Erfahrungen haben. Sie können ihre Information zu mir schicken (h.eickes@planet.nl). Ich würde ihnen dafür sehr dankbar sein.

Selbstverständlich werde ich ihre Information mit höchster Sorgfalt verwenden. Befunde werden in meiner Untersuchung immer anonym erwähnt. Ich bin gerne bereit meine vollendeten Unterlagen an Sie zu schicken. Leider werdenn diese nur in der Niederländische Sprache veröffentlicht.

Wenn sie geinteressiert sind, können sie Informationen erwerben über die Time-Out Schule an der ich arbeite (www.de-bzv.nl).

Hoffentlich können und wollen Sie mir helfen bei meine Untersuchungen.

Ich bedanke mich im Voraus für ihre Hilfe.

Henk Eickes

Reactie van een reboundvoorziening uit Zwitserland

Time-out Schule Werdenberg, Hinderbergstrasse 15 9473 Gams, Schweiz

Lieber Henk,

Da wir Berufskollegen sind, erlaube ich mir "du" zu sagen. O.K.? Dein Deutsch ist gut und deine Nachricht finde ich sehr interessant. Gerne helfe ich dir bei deinen Untersuchungen. Unsere Time-out Schule ist auch so organisiert, dass die Lehrer der Hauptschulen den Lehrstoff senden sollten. Leider passiert dies oft nicht. Wir haben ein ähnliches Problem wie ihr. Ich habe nun alle Lehrbücher und Jahrespläne der Klassen 4-9 an meiner Schule und mache den Didaktischen Plan für jeden Schüler und jede Schülerin selber. Etwa zwei Wochen bevor die Schüler wieder in ihre Hauptschule zurückgehen, frage ich bei den Lehrern nach, welche Themen gerade aktuell sind. Dann bearbeite ich noch diese Themen. Es gibt aber auch Lehrer, die sehr bemüht sind und nachfragen wie es den Jugendlichen geht. Von diesen Lehrern bekomme ich auch Lehrstoff.

In der Schweiz hat es 26 Kantone (ähnlich wie Bundesländer). Jeder Kanton hat ein eigenes Schulwesen. So funktionieren auch die Time-out Angebote sehr verschieden. Der Kanton St. Gallen hat 5 regionale Time-out Schulen. Ich arbeite seit 9 Jahren in einer dieser Schulen und habe sie auch aufgebaut. Wir hatten in dieser Zeit ca. 120 Jugendliche. Etwa 70 Jugendliche sind erfolgreich in ihre Schule zurückgegangen oder haben bei uns den Schulabschluss gemacht und haben nachher eine Berufslehre begonnen. Bei etwa 40 Jugendlichen gab es nach der Rückkehr in die Hauptschule wieder Probleme. Etwa 10 Jugendliche sind von uns aus in Heime gegangen. Nach dem Konzept ist die Aufenthaltsdauer bei uns auf 3-6 Monate beschränkt. Wenn es nötig ist, behalten wir die Jugendlichen aber auch länger, was in vielen Fällen zutrifft. Unser Konzept und verschiedene Informationen findest du unter www.gams.ch/Schule/Time-outSchule. Wenn du Fragen hast, dann schreibe einfach.

Ich werde auch die Informationen von deiner Schule im Internet ansehen. Ich bin gespannt wie die Schulen in den Niederlanden arbeiten. Wir können gerne weiter

Gedanken und Informationen austauschen. Ich freue mich über den Kontakt zu dir!
Ich wohne im Rheintal. Das Wasser, das 1 Kilometer von meinem Haus im Rhein
fließt, kommt also nach Holland. Ein cooler Gedanke!

Kollegiale und herzliche Grüße
Heiner Solenthaler

Reactie van een reboundvoorziening uit Liechtenstein

Time-out Schule FL, Stelzagass 6 9487 Gamprin, Liechtenstein

Guten Tag Herr Eickes,

Es tut mir leid, ihnen erst jetzt zu Antworten. Hatte sehr viel zu tun und da ist mir ihr Mail untergegangen.

Ich weiss nicht ob ich jetzt bereits zu spät bin für eine Antwort. Bei uns kommt der Lehrstoff und Prüfungen auch immer von den Stammklassen und Lehrern. Bei uns ist es sehr unterschiedlich. Zum Teil bekommen wir sehr rasch die Informationen, aber es gibt natürlich auch Lehrer die von uns immer wieder aufgefordert werden müssen, schulische Unterlagen zu senden.

Ich denke, dass wir von unserer Seite her immer sehr gefordert sind, die jeweiligen Lehrpersonen aufzuklären, dass es wichtig ist, denn Unterrichtsstoff so schnell wie möglich zu erhalten.

Mit freundlichen Grüssen

Corina Dürr

Brief aan de betrokken VO-scholen naar aanleiding van de aanbevelingen

Beste collega (aanhef is afhankelijk van de persoon en diens functie),

Mijn naam is Henk Eickes en sinds 2008 ben ik werkzaam als mentor op de Bovenschoolse Zorgvoorziening (BZV) in Venlo-Blerick, een reboundvoorziening die ook leerlingen van uw school begeleidt in de terugkeer naar het reguliere VO.

In het kader van mijn studie Master SEN aan Fontys Hogescholen te Eindhoven heb ik het afgelopen schooljaar een praktijkonderzoek uitgevoerd. De hoofdvraag in dit onderzoek is: “Hoe staat het met de verantwoordelijkheid die de diverse scholen voelen, nadat ze leerlingen naar de BZV doorverwezen hebben?” Om antwoorden op die vraag te krijgen heb ik onder andere collega’s en leerlingen van uw school geënquêteerd.

Het resultaat van dit onderzoek treft u tezamen met deze brief aan. Ik hoop van ganser harte dat u de moeite neemt om hiervan kennis te nemen, temeer omdat de bevindingen, conclusies en aanbevelingen ook uw school betreffen.

Een van mijn aanbevelingen naar alle betrokken scholen toe is, dat ik het aanbod doe om samen met u en uw collega’s in gesprek te gaan om bevindingen die specifiek voor uw school gelden te bespreken. Wellicht levert dit gesprek aanknopingspunten op, waar het verbeteringen betreft als het om de leerlingen gaat die u aan de zorgen van de BZV toevertrouwd heeft, waar u mee aan de slag kunt.

Binnenkort zal ik telefonisch met u contact opnemen om, indien u dit op prijs stelt, een afspraak met mij te maken.

Met vriendelijke groeten,

Henk Eickes

Enquête leerlingen: Stellingen => Kwantitatieve gegevens totaal

		Stellingen																				Gem.	Vr. 11
LIn.	School	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	score	Cijfer
1	BC	4	3	3	3	3	3	2	3	2	4	4	3	2	2	3	4	3	3	1	1	2,80	7,0
2	BC	1	3	3	2	3	2	3	2	2	4	2	3	2	1	3	4	3	4	2	3	2,60	6,0
3	BC	3	3	2	1	3	3	2	3	1	3	2	1	1	3	3	3	1	3	2	3	2,30	3,0
4	BC	3	3	3	1	3	2	2	2	3	3	2	1	2	2	3	4	3	4	2	4	2,60	7,0
5	BC	4	1	2	1	1	3	1	4	3	3	2	1	1	3	2	4	3	3	2	1	2,25	6,0
6	BC	4	1	3	1	2	3	3	3	1	3	3	1	3	4	4	4	1	1	1	3	2,45	5,0
7	BBC	2	3	3	1	3	3	3	2	4	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	3	2,70	7,0
8	BBC	2	1	2	1	2	2	1	3	1	3	2	3	1	2	4	3	2	4	3	2	2,20	6,0
9	BBC	1	4	2	3	1	1	2	4	4	2	1	1	1	2	4	4	2	4	2	1	2,30	6,0
10	BBC	2	3	2	1	2	2	1	4	3	2	3	1	1	2	3	2	3	3	2	2	2,20	5,0
11	CV	2	4	4	2	4	2	2	3	3	4	3	3	1	3	4	4	3	4	2	3	3,00	7,0
12	CV	1	2	2	2	3	2	1	2	2	4	3	1	1	3	3	4	2	4	1	2	2,25	5,0
13	DC	3	4	4	1	4	3	2	4	3	4	4	3	1	4	4	4	3	4	1	4	3,20	8,0
14	DC	2	3	3	1	4	2	2	2	1	4	4	2	1	2	4	1	3	1	1	1	2,20	5,0
15	DH	3	3	3	1	1	4	2	3	1	3	2	2	3	3	3	2	3	4	3	2	2,55	7,0
16	DH	3	4	3	2	4	3	3	4	3	3	3	3	2	2	4	4	2	3	2	3	3,00	7,0
17	DH	2	4	2	1	1	3	2	3	1	2	2	2	1	3	2	3	2	2	1	3	2,10	3,0
18	DH	2	3	2	1	3	2	2	4	2	2	2	2	1	3	3	3	1	3	2	4	2,35	5,0
19	DH	3	3	3	1	4	3	2	4	1	4	3	3	3	2	4	3	3	3	1	3	2,80	7,0
20	DH	3	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	3	4	3,75	8,0
21	RC	2	2	3	1	4	3	1	3	2	3	3	2	2	3	4	1	2	4	2	1	2,40	5,0
22	RC	2	4	2	1	3	2	1	4	1	2	2	1	2	2	2	4	2	3	2	1	2,15	3,0
23	RC	3	4	3	3	4	3	2	4	4	4	2	2	1	2	3	1	2	4	2	3	2,80	8,0
24	VC	2	3	4	3	3	3	2	4	1	1	1	1	1	1	1	3	2	4	1	2	2,15	5,0
25	VC	4	2	3	1	3	3	1	2	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1,85	3,0
26	VC	1	1	3	1	3	2	4	1	2	3	3	1	3	2	4	3	1	3	1	1	2,15	5,0
27	VC	4	3	3	1	4	4	2	4	1	4	2	1	1	4	4	4	2	4	2	3	2,85	6,0
28	VC	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	3	2	1	2	3	2	2	2	2	2	2,10	4,0
Totaal		2,5	2,9	2,8	1,6	2,9	2,6	2,0	3,1	2,1	3,0	2,6	1,9	1,7	2,5	3,2	3,1	2,2	3,2	1,8	2,4	2,50	5,7

BC Blariacumcollege Blerick

DH Den Hulster Venlo

BBC Bouwens van der Boijecollege Panningen

RC Raayland College Venray

CV Citaverde College Horst

VC Valuascollge Venlo

DC Dendron College Horst

Enquête leerlingen: Stellingen => Kwantitatieve gegevens per school

		Stellingen																				Gem.	Vr. 11
LIn.	School	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	score	Cijfer
1	BC	4	3	3	3	3	3	2	3	2	4	4	3	2	2	3	4	3	3	1	1	2,80	7,0
2	BC	1	3	3	2	3	2	3	2	2	4	2	3	2	1	3	4	3	4	2	3	2,60	6,0
3	BC	3	3	2	1	3	3	2	3	1	3	2	1	1	3	3	3	1	3	2	3	2,30	3,0
4	BC	3	3	3	1	3	2	2	2	3	3	2	1	2	2	3	4	3	4	2	4	2,60	7,0
5	BC	4	1	2	1	1	3	1	4	3	3	2	1	1	3	2	4	3	3	2	1	2,25	6,0
6	BC	4	1	3	1	2	3	3	3	1	3	3	1	3	4	4	4	1	1	1	3	2,45	5,0
Gem. BC		3,2	2,3	2,7	1,5	2,5	2,7	2,2	2,8	2,0	3,3	2,5	1,7	1,8	2,5	3,0	3,8	2,3	3,0	1,7	2,5	2,50	5,7
7	BBC	2	3	3	1	3	3	3	2	4	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	3	2,70	7,0
8	BBC	2	1	2	1	2	2	1	3	1	3	2	3	1	2	4	3	2	4	3	2	2,20	6,0
9	BBC	1	4	2	3	1	1	2	4	4	2	1	1	1	2	4	4	2	4	2	1	2,30	6,0
10	BBC	2	3	2	1	2	2	1	4	3	2	3	1	1	2	3	2	3	3	2	2	2,20	5,0
Gem. BBC		1,8	2,8	2,3	1,5	2,0	2,0	1,8	3,3	3,0	2,5	2,3	2,0	1,3	2,3	3,5	3,0	2,3	3,5	2,3	2,0	2,35	6,0
11	CV	2	4	4	2	4	2	2	3	3	4	3	3	1	3	4	4	3	4	2	3	3,00	7,0
12	CV	1	2	2	2	3	2	1	2	2	4	3	1	1	3	3	4	2	4	1	2	2,25	5,0
Gem. CV		1,5	3,0	3,0	2,0	3,5	2,0	1,5	2,5	2,5	4,0	3,0	2,0	1,0	3,0	3,5	4,0	2,5	4,0	1,5	2,5	2,63	6,0
13	DC	3	4	4	1	4	3	2	4	3	4	4	3	1	4	4	4	3	4	1	4	3,20	8,0
14	DC	2	3	3	1	4	2	2	2	1	4	4	2	1	2	4	1	3	1	1	1	2,20	5,0
Gem. DC		2,5	3,5	3,5	1,0	4,0	2,5	2,0	3,0	2,0	4,0	4,0	2,5	1,0	3,0	4,0	2,5	3,0	2,5	1,0	2,5	2,70	6,5
15	DH	3	3	3	1	1	4	2	3	1	3	2	2	3	3	3	2	3	4	3	2	2,55	7,0
16	DH	3	4	3	2	4	3	3	4	3	3	3	3	2	2	4	4	2	3	2	3	3,00	7,0
17	DH	2	4	2	1	1	3	2	3	1	2	2	2	1	3	2	3	2	2	1	3	2,10	3,0
18	DH	2	3	2	1	3	2	2	4	2	2	2	2	1	3	3	3	1	3	2	4	2,35	5,0
19	DH	3	3	3	1	4	3	2	4	1	4	3	3	3	2	4	3	3	3	1	3	2,80	7,0
20	DH	3	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	3	4	3,75	8,0
Gem. DH		2,7	3,5	2,8	1,7	2,8	3,0	2,5	3,7	2,0	3,0	2,7	2,5	2,3	2,8	3,3	3,2	2,3	3,2	2,0	3,2	2,76	6,2
21	RC	2	2	3	1	4	3	1	3	2	3	3	2	2	3	4	1	2	4	2	1	2,40	5,0
22	RC	2	4	2	1	3	2	1	4	1	2	2	1	2	2	2	4	2	3	2	1	2,15	3,0
23	RC	3	4	3	3	4	3	2	4	4	4	2	2	1	2	3	1	2	4	2	3	2,80	8,0
Gem. RC		2,3	3,3	2,7	1,7	3,7	2,7	1,3	3,7	2,3	3,0	2,3	1,7	1,7	2,3	3,0	2,0	2,0	3,7	2,0	1,7	2,45	5,3
24	VC	2	3	4	3	3	3	2	4	1	1	1	1	1	1	1	3	2	4	1	2	2,15	5,0
25	VC	4	2	3	1	3	3	1	2	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1,85	3,0
26	VC	1	1	3	1	3	2	4	1	2	3	3	1	3	2	4	3	1	3	1	1	2,15	5,0
27	VC	4	3	3	1	4	4	2	4	1	4	2	1	1	4	4	4	2	4	2	3	2,85	6,0
28	VC	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	3	2	1	2	3	2	2	2	2	2	2,10	4,0
Gem. VC		2,6	2,2	3,0	1,6	3,0	2,8	2,2	2,6	1,6	2,4	2,2	1,2	1,6	2,2	2,8	2,6	1,6	2,8	1,4	2,0	2,22	4,6
Alle scholen		2,37	2,94	2,86	1,57	3,07	2,53	1,93	3,09	2,20	3,17	2,71	1,94	1,50	2,44	3,30	3,01	2,29	3,24	1,70	2,34	2,51	5,8